

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE DUBOVÁ
(2008 – 2013)**

NÁVRH

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce predstavuje podľa zákona o podpore regionálneho rozvoja¹ základný strednodobý programový dokument regionálneho rozvoja obce. Úlohou obce podľa citovaného zákona² je vypracúvať, schvaľovať, vyhodnocovať a zabezpečovať jeho plnenie.

Obsahom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dubová na obdobie 2008-2013 je analýza súčasného stavu, potenciálu a možnostiach rozvoja obce v oblastiach, ktoré priamo či nepriamo súvisia s rozhodovaním a právomocami samosprávy, SWOT analýza slabých stránok, silných stránok, príležitostí a ohrození a návrh stratégie rozvoja obce prostredníctvom strategických zámerov, cieľov a nástrojov a ich implementácie na základe navrhnutých opatrení.

Zámerom PHSR je, aby sa realizovali také riešenia, ktoré budú v súlade s princípmi efektívnej, zodpovednej a transparentnej samosprávy, a ktoré budú smerovať k ekonomicky udržateľnému rozvoju obce.

¹ § 5 a § 10 zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

² § 17 zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

OBSAH

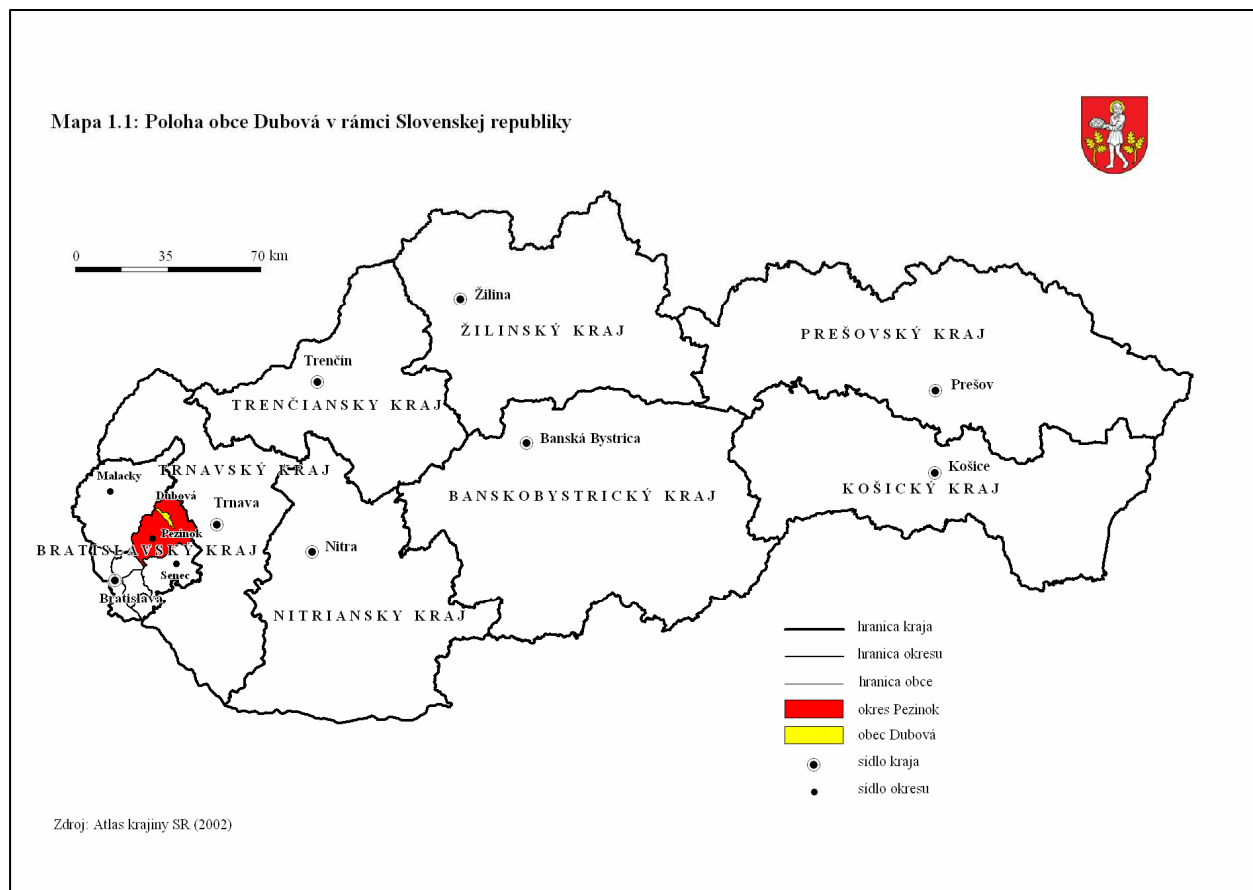
1	VYMEDZENIE, POLOHA ÚZEMIA A ZÁKLADNÁ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	5
1.1	POLOHA	6
1.2	PRÍRODNÉ POMERY	6
1.3	HISTÓRIA OBCE A ADMINISTRATÍVNY VÝVOJ	7
1.4	ZHRNUTIE.....	8
1.5	ZDROJE.....	8
2	ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA	9
2.1	PRIRODZENÝ POHYB OBYVATEĽSTVA.....	10
2.2	MECHANICKÝ POHYB OBYVATEĽSTVA	10
2.3	CELKOVÝ POHYB OBYVATEĽSTVA.....	10
2.4	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA.....	10
2.5	ZHRNUTIE.....	14
2.6	ZDROJE.....	15
3	EKONOMICKÝ POTENCIÁL	16
3.1	RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ	16
3.2	PRODUKČNÝ A PODNIKATEĽSKÝ POTENCIÁL	16
3.3	ABSORPČNÝ POTENCIÁL JEDNOTLIVCOV A DOMÁCNOSTÍ.....	18
3.4	VPLYV SAMOSPRÁVY NA EKONOMIKU V OBCI	19
3.5	ZHRNUTIE.....	22
3.6	ZDROJE.....	22
4	SOCIÁLNY POTENCIÁL	23
4.1	RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ	23
4.2	SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A JEJ CIEĽOVÉ SKUPINY	23
4.3	VPLYV SAMOSPRÁVY NA SOCIÁLNY POTENCIÁL V OBCI.....	26
4.4	ZHRNUTIE.....	27
4.5	ZDROJE.....	27
5	OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA	28
5.1	ŠKOLY	28
5.2	ZDRAVOTNO-SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ	29
5.3	BÝVANIE.....	30
5.4	INÉ ZARIADENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI.....	30
5.5	ZHRNUTIE.....	31
5.6	ZDROJE.....	31
6	DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	32
6.1	RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ	32
6.2	CESTNÁ DOPRAVA.....	33
6.3	NÁVRH ROZVOJA CESTNEJ DOPRAVY	36
6.4	ZHRNUTIE.....	37
6.5	ZDROJE.....	38

7	TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	39
7.1	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	39
7.2	ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	41
7.3	OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY	45
7.4	PRÍRODNÉ ZDROJE.....	49
7.5	STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	53
7.6	ZHRNUTIE.....	54
7.7	ZDROJE.....	55
8	ŠIRŠIE VZŤAHY – OBEC A OKOLIE	56
8.1	SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA.....	56
8.2	ODCHÁDZKA A DOCHÁDZKA ZA PRÁCOU A DO ŠKÔL.....	57
8.3	MIKROREGIÓNY A MEDZIOBECNÁ SPOLUPRÁCA.....	59
8.4	EUROREGIÓNY A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA	61
8.5	ZHRNUTIE.....	62
8.6	ZDROJE.....	62
9	OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC.....	63
9.1	INFORMATIZÁCIA VEREJNEJ SPRÁVY.....	63
9.2	LEGISLATÍVNY RÁMEC V OBLASTI INFORMATIZÁCIE.....	64
9.3	FINANCOVANIE INFORMATIZÁCIE.....	64
9.4	ZHRNUTIE.....	65
9.5	ZDROJE.....	65
10	SWOT ANALÝZA.....	66
10.1	ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA.....	66
10.2	EKONOMICKÝ POTENCIÁL	67
10.3	SOCIÁLNY POTENCIÁL	68
10.4	OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA	69
10.5	DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	70
10.6	TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	71
10.7	ŠIRŠIE VZŤAHY – OBEC A OKOLIE.....	72
10.8	OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC	73
11	STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	74
11.1	STRATEGICKÉ ZÁMERY	74
11.2	CIELE A NÁSTROJE	75
11.3	OPATRENIA	77
11.4	MOŽNOSTI SPOLUFINANCOVANIA REALIZÁCIE OPATRENÍ Z FONDÓV EÚ	92

1 VYMEDZENIE, POLOHA ÚZEMIA A ZÁKLADNÁ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Predmetné územie je vymedzené na báze administratívnych hraníc, pričom zahŕňa katastrálne územie obce Dubová, ktoré sa už nedelí ďalej na časti. Rozloha vymedzeného územia je 13,8 km² a k 31. decembru 2007 tu žilo 938 obyvateľov. S katastrálnym územím Dubovej hraničí 5 obcí (Vištuk na juhu, Budmerice na východe, Častá a Píla na severovýchode a severe a Modra na západe).

Z hľadiska územného členenia patrí obec Dubová do okresu Pezinok (viď mapa č. 1.1), druhého v poradí medzi ôsmimi okresmi Bratislavského kraja podľa rozlohy (375 km²) avšak až šiesteho podľa počtu obyvateľov (56 518) v roku 2006. Z hľadiska správneho členenia je obec Dubová súčasťou obvodu Pezinok v rámci Bratislavského kraja. Vo veľkostnom rebríčku slovenských obcí a miest podľa počtu obyvateľov (rok 2006) je Dubová na 1065. mieste spomedzi 2 887 obcí a miest krajiny.

1.1 POLOHA

Územie obce sa nachádza na západe Slovenska na rozhraní nížinnej Podunajskej pahorkatiny a úpätí svahov Malých Karpát (viď mapa č. 1.2). Zastavaná plocha – intravilán – v centrálnej časti obce rozdeľuje extravilán katastrálneho územia, ktoré má pretiahnutý tvar v smere severozápad-juhovýchod, na dve časti: 1. severozápadnú časť, ktorú charakterizujú prevažne lesy, vinice, záhrady a trvalé trávnaté porasty; a 2. juhovýchodnú časť, ktorú charakterizuje prevažne orná pôda. Stred obce v rámci intravilánu leží v nadmorskej výške 224 m, odkiaľ nadmorská výška stúpa svahmi Malých Karpát až po 564 m na vrchu Kukla ako najvyššej kóte katastrálneho územia.

Zastavaná časť obce predstavuje kompaktnú štruktúru nízko-podlažnej zástavby, ktorá sa rozvíja pozdĺž hlavnej ťažiskovej cestnej komunikácie II. triedy č. II/502 v smere Bratislava-Pezinok-Modra-Dubová-Častá-Trstín. Obcou neprechádza železničná trať, najbližšia železničná zastávka sa nachádza vo vzdialenosti 12 km v obci Báhoň na železničnej trati č. 120 v smere Bratislava-Trnava-Žilina. Najdôležitejšou cestnou komunikáciou prechádzajúcou v širšom okolí obce je diaľnica D1, ktorá je zároveň medzinárodným cestným ťahom E58, a to v smere Bratislava-Trnava-Žilina. Najbližší exit z diaľnice D1 sa nachádza vo

vzdialenosti 22 km od obce Dubová. Najbližšie letisko medzinárodného významu je v Bratislave v dostupnosti približne 40 km (viď kapitola 6, mapa č. 6.1), letisko vo Schwechate je vo vzdialenosti 80 km.

Najbližším mestom je susedná Modra, vzdialená 5 km a okresné mesto Pezinok, ktoré je od Dubovej vzdialené 12 km. Od krajského mesta Bratislava je Dubová vzdialená len 32 km, pričom hlavné mesto SR je zároveň i najbližším veľkomestom k obci podľa cestných vzdialeností.³ Obec Dubová sa vzhľadom na metropolitné regióny Európy nachádza vo výhodnej polohe v rámci suburbánnej zóny (širšieho zázemia) hlavného mesta SR, ktoré sa profiluje ako súčasť metropolitného územia Bratislava-Wien-Győr-Brno.

Obec Dubová sa nachádza v oblasti rozhrania štyroch štátov, čo potvrdzujú i cestné vzdialenosti k najbližším hraničným priechodom. Od Rakúska (hr. priechod: Bratislava-Petržalka – Berg) je obec vzdialená 54 km, od Maďarska (hr. priechod: Bratislava-Rusovce – Rajka) 63 km a od Česka (hr. priechod: Kúty – Břeclav) 67 km. Tento fakt zakladá pre obec možnosti cezhraničnej spolupráce (viď kapitola 8, mapa č. 8.5).

1.2 PRÍRODNÉ POMERY⁴

Geologický podklad a reliéf

Z hľadiska geomorfológie sa kataster Dubovej nachádza na rozhraní dvoch geomorfologických celkov, a to do Podunajskej pahorkatiny a Malých Karpát (viď mapa č. 1.2).⁵ Nížinná Podunajská pahorkatina s nadmorskou výškou okolo 220 m vyplňa juhovýchodnú tretinu katastra, pričom severozápadné dve tretiny katastra zaberajú svahy Malých Karpát, stúpajúce na území obce do výšok okolo 560 m (až po 564 m na vrchu Kukla).

Horninový podklad predmetného územia sa taktiež delí na dve základné časti – oblasť Podunajskej pahorkatiny je pomerne jednotvárne zložená z relatívne mladých usadených treťohorných hornín (neogén – fľy, prachy, piesky a štrky) a oblasť svahov Malých Karpát postupne prechádza v prechodnom pásme od ílovcov, pieskocov a zlepcov po jadrové granodiority a obalové vápence a kremence.

Kvartérne sedimenty pokrývajúce územie obce sú jednak eolického charakteru (naviate spraše a piesky v oblasti pahorkatiny) a jednak proluviálneho a deluviálneho charakteru (hlinité, hlinito-piesčité až kamenisté svahoviny Malých Karpát), v tesnej blízkosti potokov i fluválneho charakteru.

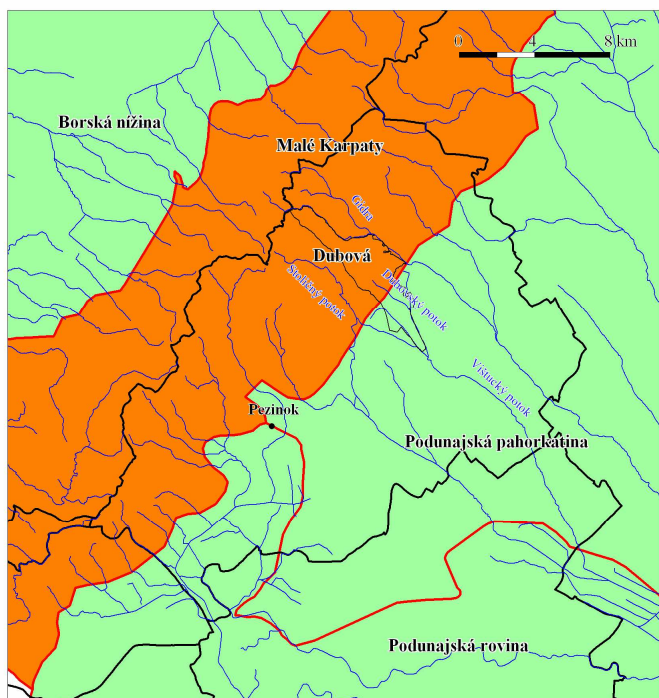
V okolí obce sa nenachádzajú ložiská stavebných či iných nerastných surovín.

Klíma

Z globálneho hľadiska sa územie nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu klímy v rámci mierneho podnebného pásma. Podľa klimatickej klasifikácie sa predmetné územie nachádza na rozhraní medzi teplou klimatickou oblasťou (intravilán a extravilán v juhovýchodnej časti katastra) a mierne teplou klimatickou oblasťou (svahy Malých Karpát, extravilán v severozápadnej časti územia).

Podľa údajov meteorologickej stanice SHMÚ v Modre,⁶ nachádzajúcej sa v susedstve obce Dubová, priemerná ročná teplota vzduchu v tejto oblasti dosahuje 9,8 °C, najteplejším mesiacom je júl (priemerná teplota 20,6 °C) a najchladnejším je január (priemerná teplota -2,0 °C). Ročná amplitúda teploty vzduchu je 22,6 °C. Ročne sa tu v priemere vyskytuje vyše 60 letných dní (s

Mapa 1.2: Fyzicko-geografická poloha obce Dubová

Zdroj: Atlas krajiny SR (2002)

³ <http://www.viamichelin.com>

⁴ Táto časť je spracovaná najmä na základe informácií z publikácie Atlas krajiny SR (2002), ak nie je uvedené inak.

⁵ Mazúr – Lukniš (1980)

⁶ Korec et al. (1997)

denným maximom teploty vzduchu aspoň 25 °C) a približne 100 mrazových dní (s denným minimom teploty vzduchu nižším než 0 °C). Počet vykurovacích dní v Dubovej a okolí dosahuje v priemere približne 220 ročne, čím sa toto územie radí k oblastiam s najmenším počtom vykurovacích dní na Slovensku. Prevládajúcim prúdením vetra na sledovanom území je severozápadné, resp. juhovýchodné. Bezvetrie nie je pre Dubovú a okolie podľa dlhodobých pozorovaní pomerne častým javom. Ide o územie, ktoré je len málo zaťažované prízemnými inverziami, zároveň ide o oblasť so zníženým výskytom hmiel (v priemere 20 až 50 dní ročne).

Popri teplote vzduchu sú rozhodujúcim ukazovateľom klímy zrážky. Pokiaľ ide o ročný chod zrážok, v zimných mesiacoch je podpriemerný až priemerný (priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je vyše 40), podružné minimum je v apríli (44 mm), nasledované vyššími úhrnmi zrážok v letných mesiacoch s podružným maximom v júli (71 mm), absolútne minimum je dosahované v septembri (39 mm) a maximum na jeseň v novembri (72 mm). Priemerný ročný úhrn zrážok je 687 mm.

Vodstvo

Hydrogeograficky patrí záujmové územie do úmoria Čierneho mora, k hlavnému povodiu Váhu. Územie patrí do vrchovinnonížnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku s najvyššou vodnosťou na prelome zimy a jari a najnižšou na prelome leta a jesene. Spomedzi vodných tokov na území obce treba spomenúť Dubovský potok, ktorý je v ťažisku obce vedený v potrubí. Do Dubovského potoka ústi Pod humnami Močiarny kanál, ktorý tečie po východnom obvode obce. Poľný kanál preteká po okraji poľnohospodárskeho dvora a Berinský potok tečie po západnom okraji obce. Správcom týchto tokov je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. OZ Bratislava. Potoky v severnej časti územia boli v značnej miere regulované (už pri zakladaní viníc), v severnej polohe Berinského potoka bola vybudovaná malá vodná zdrž. V katastrálnom území obce Dubová sa nenachádzajú žiadne kúpeľné územia ani vývery termálnych vôd (viac viď kapitola 7).⁷

Pôdy

Z celkovej rozlohy katastra Dubovej 1 380 ha tvorí poľnohospodárska pôda 401 ha (z toho: trvalé trávnaté porasty 182 ha, orná pôda 117 ha, vinice 80 ha, záhrady 22 ha), lesné pozemky 911 ha a vodné plochy 22 ha.⁸

Z hľadiska pedologického v pahorkatine prevažujú úrodné hnedozeme. V podhorských oblastiach prechádzajú hnedozeme do oglejených hnedozemí a na svahoch Malých Karpát sú to kambizeme (viac viď kapitola 7).

Lesy, rastlinstvo a živočíšstvo

Lesné porasty patria do lesných hospodárskych celkov LHC Píla a LHC Majdán. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v území tvoria najmä dubovo-hrabové lesy karpatské, dubové a dubovo-cerové lesy, lužné lesy podhorské a horské, bukové kvetnaté lesy podhorské, bukové lesy vápnomilné a dubové lesy kyslomilné. Lesné porasty sú obhospodarované ako lesy hospodárske, lesy osobitného určenia (účelové) a lesy ochranné. Časť lesov je súčasťou zvernice. Lesné porasty na výrazných svahoch patria do lesov ochranných. Prevládajúcimi drevinami sú dub, hrab, javor, borovica, a vo vyšších polohách buk a smrek.

Živočíšstvo Malých Karpát je veľmi pestré. Z vtáctva sa tu vyskytujú dravce aj ostatné druhy. Z dravých vtákov sa vyskytuje myšiarka usatá, výr skalný, a sokol rároh (sokolári sídlia na hrade Červený Kameň). K ostatným druhom vtáctva, ktoré tu hniezdia patrí bocian čierny, lelek obyčajný. Medzi typické cicavce v tejto oblasti patrí diviak, srnec, jeleň a líška, veverica a kuna (viac viď kapitola 7).⁹

Ochrana územia

Severozápadná časť katastra obce Dubová je od roku 1976 súčasťou *Chránenej krajiny Malé Karpaty*, pričom toto územie z veľkej časti pokrývajú listnaté lesy s dubom, bukom, jaseňom štíhlým, javorom horským a lipou. S CHKO sa do významnej časti plošne prekrýva i *Chránené vtáčie územie Malé Karpaty*, ktoré bolo ako súčasť NATURA 2000 navrhnuté v roku 2003 a vyhlásené v roku 2005. V katastrálnom území obce Dubová sa nenachádza žiadne maloplošné chránené územie s vyšším stupňom ochrany (viac viď kapitola 7, mapa č. 7.1).¹⁰

1.3 HISTÓRIA OBCE A ADMINISTRATÍVNY VÝVOJ¹¹

Prvá písomná zmienka o obci Dubová¹² je z 1. februára 1287 v darovacej listine kráľa Ladislava IV. Kumána. Obec bola založená podomovými kupcami na brehu potoka Žlabka. V roku 1296 je v historických dokumentoch spájaná s hradom Červený Kameň. Oblasť, v rámci ktorej sa Dubová nachádza, sa včlenila do uhorského štátu najneskôr v 12. storočí v rámci Bratislavského komitátu (hradného španstva). Ten sa v 13. storočí pretvoril na Bratislavskú stolicu, ktorej nasledovníčkou sa od roku 1867 stala Bratislavská župa. Administratívny vývoj obce vzhľadom na príslušnosť k hierarchicky vyšším územno-správnym celkom bol až do začiatku 20. storočia pomerne stabilný.¹³

Život v obci ovplyvňovala v jej histórii najmä poloha medzi kráľovským mestom Modra a hradom Červený Kameň na významnej obchodnej ceste. V roku 1440 figuruje obec v súpise obcí pod názvom Wernhartsdorf. Od 16. storočia patrila obec k hradnému

⁷ Kaliská a kol. (2006)

⁸ ŠÚ SR (2008)

⁹ Kaliská a kol. (2006)

¹⁰ <http://www.soprsr.sk>

¹¹ Táto časť je spracovaná najmä na základe informácií o histórii obce Dubová dostupných v brožúre na webstránke obce.

¹² Dubová bola v histórii označovaná tiež ako Dumbó, Dombó, Wemhartsdorf, Johansdorf, Wermersdorf, Dobo, Vernsdorf, Duboue, Wundesdorf, Werisdorf, Dwbowe, Sant Johannesdorff, Johannis-dorf, Dubov, Dubowa, Dubova, Cserfalu, Dubové. Od roku 1927 sa používa súčasný názov Dubová.

¹³ Bačík (2001) a Slavík (1997)

panstvu Červený kameň. Po tureckých nájazdoch sa tu usadili chorvátski kolonisti, ktorí neskôr obec opustili a istý čas ostala bez osídlenia. V roku 1590, pričinením grófa Mikuláša Pálffyho bola znovu osídlená. Obec bola od začiatku známa svojimi vinicami a vínami. Obyvatelia sa okrem vinohradníctva zaoberali aj pálením vápna, dreveného uhlia, vyrábaním štekov (drevených kolov) a nezriedka za prácou odchádzali nielen do okolitých mestečiek. V roku 1738 bol v obci založený spolok sv. Vojtecha. Od roku 1817 je v dedine samostatná fara a farský úrad. V polovici 18. stor. žilo v obci vyše 400 obyvateľov, koncom 19. storočia už takmer 750. V rámci vývoja počtu domov, mala obec od roku 1880 do roku 1930 nepatrný nárast z 115 na 140. Po tomto období nastal prudší nárast a tento nárast neustále pokračoval.

V obci sa nachádza socha sv. Jána Nepomuckého z konca 18. storočia, kríž na začiatku obce z roku 1894 a rímskokatolícky kostol z roku 1907, ktorý je zasvätený Ružencovej Panne Márii. V roku 1900 bolo v obci založené úverové družstvo. V obci majú dominantné postavenie staršie rodinné domy, ktoré boli postavené v období rokov 1946 až 1970, kedy bol aj najväčší nárast počtu obyvateľov (najviac obyvateľov – a to 1 178 – mala obec v roku 1961). I počas 20. storočia obec patrila do územnosprávnych celkov s centrom v Bratislave (či už v etape žúp, veľžúp alebo krajov). V súčasnosti sa obec zaraďuje územne do okresu Pezinok a v jeho rámci územne i správne patrí do Bratislavského kraja (viď mapa č. 1.1).

V súčasnosti v obci pôsobí Kresťanská spevácka skupina CREDO, Folklórna skupina LIPKA, Cech roduverných Dubovaniak. Pretrvávajú tu naďalej tradície známych trakovických výšiviek. K obľúbeným športovým aktivitám patrí futbal a tradičné cyklistické preteky. V prostredí Malých Karpát ponúkajú svoje služby v katastri obce viaceré chaty a rekreačné zariadenia (Chata Fúgelka, Chata Kukla, Rekreačné zariadenie Hydrostav a Chata Rilla). Obec je súčasťou Malokarpatskej vínnej cesty a nadväzuje tým na vinársky odkaz minulosti.

1.4 ZHRNUTIE

Obec Dubová má rozlohu 13,8 km² a k 31. decembru 2007 tu žilo 938 obyvateľov. Z hľadiska územného členenia patrí obec Dubová do okresu Pezinok. Od krajského, a zároveň hlavného mesta Bratislavy je Dubová vzdialená len 32 km. Obec sa nachádza v oblasti rozhrania štyroch štátov (cestné vzdialenosti k najbližším hraničným priechodom s Českom, Rakúskom či Maďarskom nepresahujú 70 km). Územie obce sa nachádza na západe Slovenska na rozhraní Podunajskej pahorkatiny a Malých Karpát. Takmer dve tretiny katastra tvoria lesy, významná časť z nich patrí zároveň do CHKO a CHVÚ Malé Karpaty.

Prvá hodnoverná písomná zmienka o Dubovej je z roku 1287. Život v obci ovplyvňovala v jej histórii najmä poloha medzi kráľovským mestom Modra a hradom Červený Kameň na významnej obchodnej ceste. Obec bola od začiatku známa svojimi vinicami a vínami. Najvyšší počet obyvateľov v histórii mala obec v roku 1961 v počte 1 178. Obec je súčasťou Malokarpatskej vínnej cesty a nadväzuje tým na vinársky odkaz minulosti.

1.5 ZDROJE

1. Bačík, V. (2001): Vplyv administratívnej funkcie na dynamiku vývoja miest Slovenskej republiky. Diplomová práca, Katedra humánnej geografie a demogeografie. Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava. <http://www.vladikb.host.sk/prace.htm>.
2. Kaliská, D. a kol. (2006): Územný plán obce Dubová – návrh.
3. Kol. autorov (1980): Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SAV, SÚGK, Bratislava.
4. Kol. autorov (2002): Atlas krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava a Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, 344 s.
5. Korec, P. – Lauko, V. – Tolmáči, L. – Zubriczký, G. (1997): Kraje a okresy Slovenska. Q111 Bratislava.
6. Mazúr, E. – Lukniš, M. (1980): Geomorfologické jednotky. Mapa č. 16 (1:500 000). In: Kol. autorov: Atlas SSR. Kap. IV. Povrch. SAV, SÚGK, Bratislava, s. 54-55.
7. Slávik, V. (1997): Vývoj územnosprávneho usporiadania Slovenska do roku 1990. Geografia, roč. 5, č. 2, Geoservis, Bratislava, s. 48-53.
8. ŠÚ SR (2008): Mestská a obecná štatistika za rok 2006 – obec Dubová. Štatistický úrad SR, Bratislava.
9. <http://www.dubova.sk>
10. <http://www.sopsr.sk>
11. <http://www.viamichelin.com>

2 ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMO EKONOMICKÉHO HĽADISKA

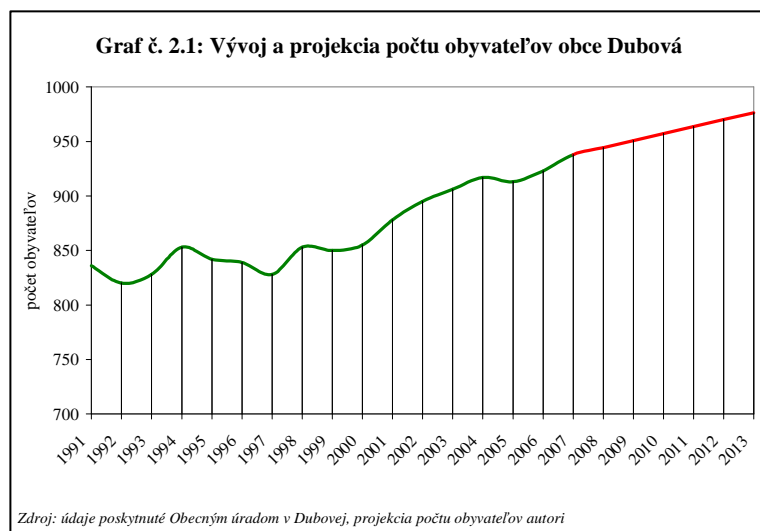
Pri poslednom sčítaní obyvateľstva, k 26. máju 2001, obec Dubová mala 860 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu sčítaniu (v roku 1991) to je o 26 osôb viac. Takáto skupina ľudí tvorí len 3 % obyvateľov obce v roku 2001. Intenzita prírastku obyvateľstva je nízka, ale zodpovedá situácii tvoriacej sa po období dlhodobého úbytku obyvateľstva. K 31. decembru 2007 mala obec 938 obyvateľov.

Tab. č. 2.1: Počet obyvateľov obce pri sčítaní obyvateľstva

rok sčítania	počet obyvateľov obce	prírastok (+) / úbytok (-)
1961	1178	-
1970	1135	-43
1980	1001	-134
1991	834	-167
2001	860	26

Najviac obyvateľov obec mala v roku 1961. Potom jej postupne, za tri nasledujúce intercenzálne obdobia, ubudlo 344 obyvateľov, čo predstavuje takmer 30 % z počtu obyvateľov v roku 1961. K úbytku obyvateľstva viedlo predovšetkým sťahovanie z obce.

Zdroj: Územný plán obce Dubová (2006)

Vývoj počtu obyvateľov Dubovej od roku 1991 má stúpajúcu tendenciu. Obyvateľov obce pribúda (viď graf č. 2.1).

Po výkyvoch v 90. rokoch sa začalo obdobie prírastku obyvateľstva. Od roku 2000 obec iba raz zaznamenala medziročný úbytok obyvateľstva. Budúci počet obyvateľov obce je možné odhadnúť za predpokladu, že nedôjde k podstatným zmenám jej populačného vývoja¹⁴. Z radu populačných projekcií, ktoré na to slúžia, sme použili model aritmetického rastu, ktorý umožňuje veľmi dobré predpovede vo všetkých veľkostných kategóriách mestských regiónov Slovenska.¹⁵ Model vychádza z predpokladu, že absolútny prírastok alebo úbytok obyvateľstva za nejakú jednotku času, čo je obvykle rok, je po celý odhadovaný čas konštantný.

Oproti začiatku časového radu použitého na projekciu (roku 1991) má obec na jeho konci o 102 obyvateľov viac. Na základe toho sa

predpokladá, že v nasledujúcom období ich bude ešte viac. Ak by od roku 2007 každoročný prírastok predstavoval 6 osôb (štatisticky 6,4), ako dosiaľ v priemere, na konci roka 2013 by obec mala okolo 975 obyvateľov. Hranicu jedného tisíce obyvateľov by presiahla v roku 2017. Pri sčítaní ľudí mala nad 1 000 obyvateľov iba v rokoch 1961, 1970 a 1980.

Vývoj počtu obyvateľov nejakej územnej jednotky závisí jednak od intenzity rodenia (sa) a umierania miestnej populácie a jednak od veľkosti jej migrácie. Zmeny prvého druhu predstavujú prirodzený pohyb obyvateľstva, sťahovanie zasa mechanický pohyb obyvateľstva.

2.1 PRIRODZENÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

2.1.1 PÔRODNOSŤ

Úroveň pôrodnosti je závislá jednak od štruktúry obyvateľstva a jednak od jeho celkovej situácie (súhrnu životných a iných podmienok).

Od roku 1991 počet narodených obyvateľov Dubovej za jeden kalendárny rok kolíše od 2 do 19. Ide o extrémne hodnoty, priemer predstavuje 8 osôb.

Vývoj pôrodnosti v populácii obce charakterizuje striedanie medziročného prírastku a úbytku narodených. Rozdiely medzi jednotlivými hodnotami počtu novonarodených sú pomerne malé, priemer ich absolútnych hodnôt predstavuje iba 4 osoby. Z dlhodobého hľadiska sa však počet novonarodených znižuje. Kým začiatkom 90. rokov sa rodilo najmenej 11 obyvateľov obce, od roku 1995 sú takéto hodnoty výnimočné.

¹⁴ Populačný vývoj obce v širšom zmysle slova, teda nielen vývoj početnosti populácie, ale aj vývoj jej pôrodnosti, úmrtnosti, migrácie atď.

¹⁵ Bezák – Holická (1995)

V roku 2006 na 1 000 obyvateľov štatistického stredného stavu¹⁶ pripadalo 7,8 živonarodených. To je pod vtedajšou úrovňou celoslovenského priemeru hrubej miery pôrodnosti (10,0).

Živorodenosť ako počet pôrodov živých detí je obmedzená potratovosťou, obzvlášť umelými potratmi. Čím menej tehotenstiev sa ukončí vonkajším zásahom (interrupcia), tým viac živých detí sa môže narodiť.

V roku 2006 sa v populácii Dubovej interrupciou ukončilo iba jedno tehotenstvo a to predstavuje 12,5 % toho roku pôrodom alebo potratom ukončených tehotenstiev. To je hlboko pod úrovňou celoslovenského priemeru (19,5 %). Úroveň umelej potratovosti obyvateľiek obce je prakticky zanedbateľná, aj keď v osobnej rovine, ktorú každý takýto prípad má, ide zväčša o veľký morálny problém. Úroveň umelej potratovosti sa všeobecne dáva do súvislosti aj so stupňom religiozity. Čím vyšší je, tým menšia časť tehotenstiev sa ukončí interrupciou.¹⁷

2.1.2 ÚMRTNOSŤ

Aj úroveň úmrtnosti je závislá od štruktúry obyvateľstva a od jeho životných podmienok vrátane spôsobu života. V tomto prípade má však oproti pôrodnosti väčší význam prístup k zdravotnej starostlivosti, ako aj jej kvalita. Úmrtie totiž na rozdiel od narodenia možno liečbou alebo chirurgickým zákrokom oddialiť.

Vývoj počtu zomretých obyvateľov obce nemá jednoznačný smer, len jeho trendová krivka mierne klesá. Úmrtnostné pomery v obci veľkosti Dubovej možno vzhľadom na počet zomretých charakterizovať len na základe niekoľkých hodnôt hrubej miery úmrtnosti. Tento údaj vyjadruje, koľko zomretých pripadá na 1 000 obyvateľov stredného stavu za istý čas, obyčajne rok.

Vo všetkých rokoch, o ktorých máme údaje, štatisticky na 1 000 obyvateľov obce pripadalo najmenej 12 zomretých. Hodnota z roku 2006 (12,2 ‰) preyšuje vtedajší celoslovenský priemer (9,9 ‰) i priemer okresu Pezinok (9,0 ‰). Obec má teda pomerne vysokú úroveň úmrtnosti. Nie však na svoje veľkostné pomery. Priemerná hrubá miera úmrtnosti obcí od 500 do 999 obyvateľov za rok 2006 predstavuje 11,6 ‰.¹⁸ Takáto úroveň úmrtnosti súvisí predovšetkým so zmenami vo vekovej štruktúre miestnych populácií. Menšie obce postihnuté odchodom obyvateľov v produktívnom veku vymierajú a „starnú“, takže počet zomretých môže znamenať úbytok nemalej časti obyvateľstva. Za pozitívum úmrtnostných pomerov v populácii Dubovej možno považovať nulovú dojčenskú úmrtnosť. Už roky v obci nezaznamenali úmrtie dieťaťa mladšieho ako jeden rok.

2.1.3 PRIRODZENÝ PRÍRASTOK

Z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľstva je podstatné, či rozdiel medzi počtom živonarodených a počtom zomretých má kladnú alebo zápornú hodnotu. V prvom prípade ide o prirodzený prírastok, v druhom prípade o prirodzený úbytok obyvateľstva.

Tab. č. 2.2: Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva obce

rok	narodení	zosnulí	prírodný prírastok (+) / úbytok (-)
1991	11	17	-6
1992	11	9	+2
1993	19	13	+6
1994	14	9	+5
1995	7	12	-5
1996	10	14	-4
1997	2	14	-12
1998	5	10	-5
1999	9	9	0
2000	6	10	-4
2001	9	5	+4
2002	11	7	+4
2003	6	7	-1
2004	10	11	-1
2005	4	12	-8
2006	7	10	-3
2007	6	8	-2

Vo väčšine rokov 1991–2007 viac obyvateľov Dubovej zomrelo, ako sa narodilo (viď tab. č. 2.2), takže populácia obce vymiera. Rozdiel, ktorý je výsledkom ich vzájomného pomeru, sa však až na rok 1997 pohybuje iba v rozsahu niekoľkých osôb, a tak sme ho prepočítali na 1000 obyvateľov štatistického stredného stavu. Jednotlivé hodnoty hrubej miery prirodzeného prírastku Dubovej síce kolíšu, ale v zásade sú záporné a pohybujú sa pod úrovňou celoštátneho priemeru. V roku 2006 na 1 000 obyvateľov obce vychádza úbytok 4 osôb (-4,4). Vtedajší celoslovenský priemer má hodnotu nepatrného prírastku (0,1).

Dubová má nižšiu hrubú mieru prirodzeného prírastku oproti okresu Pezinok (1,0) i oproti priemeru obcí tvoriacich jej veľkostnú kategóriu (-1,4).¹⁹

Zdroj: údaje poskytnuté Obecným úradom v Dubovej

¹⁶ Počet obyvateľov k 1. júlu daného roka. Pre nedostatok údajov o počte obyvateľov obce k 1. júlu sme stredný stav obyvateľstva vypočítali ako priemer hodnôt počtu obyvateľov k 1. januáru príslušného roka a počtu obyvateľov k 1. januáru nasledujúceho roka.

¹⁷ Pastor (2000)

¹⁸ Štatistický úrad SR, 2007.

¹⁹ Štatistický úrad SR (2007b)

2.2 MECHANICKÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Základnou mierou sťahovania alebo migrácie obyvateľstva je migračné saldo, ktoré vyjadruje rozdiel počtu prisťahovaných a počtu vysťahovaných z nejakej územnej jednotky za istý čas. Ak výsledok má kladnú hodnotu, ide o migračný prírastok alebo zisk obyvateľstva sťahovaním. V opačnom prípade hovoríme o migračnom úbytku alebo strate obyvateľstva sťahovaním.

Obec Dubová má nepretržite od roku 2000 migračný prírastok obyvateľstva. Už aj v predchádzajúcom období počet prisťahovaných prevyšoval počet odsťahovaných, jedine začiatkom 90. rokov a v rokoch 1995 a 1999 to bolo naopak (viď tab. č. 2.3).

Tab. č. 2.3: Vývoj migračného salda obyvateľstva obce

rok	prisťahovaní	odsťahovaní	migračný prírastok (+) / úbytok (-)
1991	21	32	-11
1992	7	25	-18
1993	19	17	+2
1994	27	7	+20
1995	17	23	-6
1996	11	10	+1
1997	13	12	+1
1998	42	12	+30
1999	25	28	-3
2000	24	15	+9
2001	24	5	+19
2002	27	14	+13
2003	23	11	+12
2004	22	10	+12
2005	15	11	+4
2006	19	6	+13
2007	27	10	+17

Počet prisťahovaných do obce v niektorých prípadoch najmenej dvojnásobne prevyšuje počet odsťahovaných osôb. Len od roku 2000 obec sťahovaním získala 99 obyvateľov, čo predstavuje vyše 10 % počtu jej obyvateľov k 31.12.2007.

Hodnoty migračného salda značne kolíšu, čo migračné správanie obyvateľstva robí menej pochopiteľným a vysvetliteľným ako jeho reprodukčné správanie. Od roku 2000 však medzi jednotlivými hodnotami nie sú také výrazné rozdiely ako v predchádzajúcom období. To môže svedčiť o istom ustálení vplyvu migrácie na populačný vývoj obce.

Obec má dobré predpoklady na ďalší migračný prírastok obyvateľstva. Okres Pezinok sa rozprestiera v bezprostrednom zázemí hlavného a najväčšieho mesta Slovenska a práve v tomto regióne sa v horizonte roka 2025 očakávajú najväčšie prírastky obyvateľstva z migrácie.²⁰ Obci nahráva poloha, dopravná dostupnosť i životné prostredie, takže pre okolité mestá – Bratislava, Pezinok, Modra, Trnava – môže plniť funkciu „obytného satelitu“.²¹

Prisťahovalectvo ľudí v reprodukčnom veku sa môže priaznivo odraziť na úrovni pôrodnosti, a to zvýšením počtu novonarodených obyvateľov obce. Ľudia, ktorí sa presťahujú z rodinných alebo pracovných dôvodov, čo sú najčastejšie prípady, sú totiž vo väčšine alebo v mnohých prípadoch v takom veku, že už alebo ešte môžu mať deti. Je dokonca možné, že ide aj o bezdetných ľudí, ktorí sa do obce presťahovali s cieľom natrvalo sa usadiť a mať deti.²²

Zdroj: údaje poskytnuté Obecným úradom v Dubovej

Cieľové regióny zväčša získavajú obyvateľstvo v reprodukčnom (a produktívnom) veku a to „prináša určitú dynamiku prirodzeného pohybu obyvateľstva“.²³ Zisk obyvateľstva migráciou má teda priaznivý účinok na reprodukčný potenciál populácie i jej ľudský potenciál v širšom slova zmysle.

2.3 CELKOVÝ POHYB OBYVATEĽSTVA

Ešte do konca 90. rokov Dubová poväčšine zaznamenávala celkový úbytok obyvateľstva. Od roku 2000 obec s jednou prestávkou (rok 2005) dosahuje celkový prírastok.

Krivka celkového pohybu obyvateľstva zreteľne kopíruje krivku jeho migračného pohybu. Prirodzený prírastok obyvateľstva má väčšinou zápornú hodnotu a pohybuje sa iba v rozsahu niekoľkých osôb. Na celkovom prírastku obyvateľstva sa teda podieľa predovšetkým prisťahovalectvo a v prvom rade od jeho rozsahu závisí, či obyvateľov obce pribúda, alebo nie.

2.4 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

2.4.1 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vek ovplyvňuje potreby človeka a jeho schopnosť uspokojiť ich. Takouto potrebou je aj hmotné zabezpečenie. Schopnosť získať ho síce primárne závisí od ekonomickej aktivity človeka, ale tá je podmienená aj jeho vekom. Ak si človek pre svoj vek nedokáže zabezpečiť základné životné podmienky, je odkázaný na cudziu pomoc a tá môže zakladať nároky aj na sociálne zabezpečenie zo strany obce.

²⁰ Vaňo (2004)

²¹ Územný plán obce Dubová (2006).

²² Nezabúdajme, že obyvateľia Slovenska sa oproti mnohým iným krajinám sťahujú zriedkavejšie. Priemerný našinec sa nestáhuje niekoľko ráz za život. Aj jedna zmena bydliska mu stačí.

²³ Mládek (1992)

Potenciálny objem týchto nárokov môže naznačiť vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva. Podstatné je, aké zastúpenie majú tri hlavné skupiny obyvateľov obce podľa veku.²⁴

V roku 2006 bolo vyše 60 % obyvateľstva Dubovej v produktívnom veku. Títo ľudia až na isté výnimky (najmä osoby v hmotnej núdzi) nezakladajú nároky na sociálne zabezpečenie zo strany obce, pretože väčšina ľudí v tomto veku je ekonomicky aktívna, čiže pracuje, alebo aspoň môže pracovať (viď tab. č. 2.4).²⁵

Tab. č. 2.4: Zmeny vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce

rok	1980		2006	
obyvatelia obce vo veku	počet	% obyvateľstva	počet	% obyvateľstva
predproduktívnom	258	25,8	147	16,4
produktívnom	571	57,0	552	61,5
poproduktívnom	172	17,2	198	22,1
spolu	1001	100,0	897	100,0

Väčšiu časť zvyšku predstavovali dôchodcovia, menšiu časť detí. V roku 1980, s ktorým sme porovnali údaje z roku 2006, to však bolo naopak. Kým v predproduktívnom veku bola štvrtina populácie obce, v poproduktívnom veku 17 %.

Oproti roku 1980 je medzi obyvateľmi Dubovej o 43 % menej detí a, naopak, o 15 % viac starých ľudí²⁶. Takéto zmeny vo vekovej štruktúre znamenajú starnutie populácie.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2007), prepočty autori

Je všeobecne známe, že úroveň života, medicíny i zdravotnej starostlivosti zaznamenali taký vzostup, že každá ďalšia generácia sa môže v priemere dožiť aj o niekoľko rokov vyššieho veku. Kým v roku 1980 na 100 detí do 14 rokov pripadalo 66 poproduktívnych obyvateľov Dubovej, v roku 2006 dva razy toľko, t. j. 134 (viď tab. č. 2.5). Tento ukazovateľ sa nazýva index starnutia a vzostup jeho hodnoty signalizuje starnutie populácie. Tento jav má závažné sociálno-ekonomické dôsledky²⁷.

Tab. č. 2.5: Starnutie populácie obce

rok	1980	2006
index starnutia	66,7	134,7
index ekonomického zaťaženia	75,3	62,5
index ekonomickej závislosti starých ľudí	30,1	35,9

U mužov je index starnutia oveľa nižší ako u žien. Muži totiž v štatistickom priemere zomierajú mladší. V populácii Dubovej na 100 detí do 14 rokov pripadá 79 starých mužov, ale až 188 starých žien.²⁸ Je zrejmé, že starnutie sa týka predovšetkým ženskej časti populácie. Viditeľným prejavom toho je prevaha žien v poproduktívnom veku. V obci predstavujú 30 % obyvateľstva, zatiaľ čo rovnako starí muži iba 13,4 %.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2007), prepočty autori

Po decentralizácii verejnej správy, ktorou územnej samospráve pripadla aj istá právomoc v oblasti sociálnych vecí, starnutie populácie ovplyvňuje aj ekonomiku obcí a miest. Ľudia, ktorí už nie sú ekonomicky aktívni, nemôžu prostredníctvom napríklad miestnych daní prispievať do obecného rozpočtu v takej miere ako ostatní. Vzhľadom na ich vek a s tým súvisiace problémy im však bude treba poskytnúť opatrovateľskú službu, prepravnú službu či starostlivosť v niektorom zo zariadení sociálnych služieb. Čím viac takýchto ľudí je, tým väčšiu finančnú záťaž ich sociálne zabezpečenie predstavuje.

Z tohto hľadiska je nepodstatné, koľko ľudí sa narodí. Aj keby sa rodilo čoraz viac nových obyvateľov obce, starých ľudí môže len pribúdať. Starnutie populácie je možné len zmierniť, nie zastaviť.²⁹

2.4.2 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA

Vzdelanosť je nevyhnutnou podmienkou na realizáciu ľudského potenciálu. Čím vyššie vzdelanie človek má, tým viac možností sebarealizácie sa mu núka.

Pri poslednom sčítaní obyvateľstva, v máji 2001, Dubová mala nižšiu vzdelanostnú úroveň obyvateľstva ako zvyšok okresu Pezinok. Obec má relatívne viac obyvateľov so stredoškolským vzdelaním bez maturity (30,3 %) i takých, ktorí majú iba základné vzdelanie (21,0 %), a percentuálne menej obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním (3,7 %). V porovnaní so zvyškom okresu obec mala približne rovnako veľkú časť obyvateľstva s maturitou (viď tab. č. 2.6).

Ak odhládame od detí do 16 rokov, ľudí, ktorí svoje vzdelanie neuviedli, alebo žiadne nemajú, najmenej každý tretí obyvateľ Dubovej mal v čase sčítania stredoškolské vzdelanie bez maturity (37 %). Takmer tretinu populácie obce predstavovali ľudia s maturitou (32,6 %) a štvrtinu ľudia so základným vzdelaním (25,6 %).

Je pravdepodobné, že ľudia bez školského vzdelania i tých so základným vzdelaním bude čoraz menej. V prvom prípade môže ísť najmä o najstarších členov populácie a tí postupom krátkeho času zomrú. V druhom prípade sa zasa ukáže, že čoraz viac členov populácie po absolvovaní povinnej školskej dochádzky pokračuje v štúdiu. V prípade Dubovej tomu nahráva bezprostredná blízkosť stredoškolských centier Modra a Pezinok, ako aj Bratislavy, stredoškolského a vysokoškolského centra prinajmenšom nadregionálneho významu a sídla najväčšieho počtu a finančne najzaujímavejších pracovných príležitostí v celoštátnom rozsahu.

²⁴ Tri hlavné skupiny obyvateľstva podľa veku sú: 1. predproduktívny vek predstavuje 0 – 14 rokov; 2. produktívny vek je u mužov 15 – 59 rokov a u žien 15 – 54 rokov; 3. poproduktívny vek je u mužov 60 rokov a viac a u žien 55 rokov a viac.

²⁵ Vo väčšine prípadov sa vysokým podielom obyvateľstva v produktívnom veku vyznačujú také regióny, kde sa už kedysi, v minulosti, sústreďovali najväčšie zdroje pracovnej sily (Jurčová a kol., 2004).

²⁶ „starí ľudia“ – osoby v poproduktívnom veku

²⁷ V dôsledku pribúdania starých ľudí rastú verejné výdavky na zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie; ak ubúda pracovnej sily, ekonomické zaťaženie obyvateľstva sa zvyšuje; mení sa celková spoločenská klíma, keď stále väčšiu váhu nadobúdajú záujmy a potreby stále početnejšej skupiny starších ľudí (Prognóza vývoja zamestnanosti do roku 2015).

²⁸ Štatistický úrad SR (2007b)

²⁹ Vaňo (2001)

Je isté, že od roku 2001 sa vzdelanostná úroveň populácie obce zvýšila. Ľudia, ktorí v tom čase mali iba základné alebo stredoškolské vzdelanie, totiž mohli pokračovať v štúdiu. Koľko obyvateľov obce za ten čas absolvovalo strednú alebo vysokú školu, však nie je známe. Okrem toho môžu vzdelanostnú štruktúru Dubovej zvyšovať aj prisťahovalci.

Tab. č. 2.6: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce a zvyšku okresu

územná jednotka	obec		okres bez obce	
vzdelanie	počet	%	počet	%
základné	181	21,0	9431	17,7
učňovské alebo stredné odborné (bez maturity)	261	30,3	13 186	24,7
úplné učňovské, stredné odborné alebo stredné všeobecné (s maturitou)	230	26,7	14 401	27,0
vyššie	2	0,2	326	0,6
vysokoškolské	32	3,7	4722	8,9
bez školského vzdelania	0	0,0	115	0,2
bez udania vzdelania	3	0,3	1366	2,6
deti do 16 rokov	151	17,6	9757	18,3
spolu	860	100,0	53 304	100,0

Počet stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov Slovenska sa zvyšuje. Po novembri 1989 sa ľudom otvorili nové perspektívy – možnosti seberealizácie a osobnej zodpovednosti. Mnohí to využili na to, aby si vzdelanie doplnili alebo rozšírili.

Rast vzdelanostnej úrovne populácie sa musí odraziť aj na vývoji pôrodnosti. Je vedecky dokázané, že vek najvyššej plodnosti významne závisí od ukončenia procesu vzdelávania.³⁰ Veľa žien, ktoré by už mohli byť matkami, sa najskôr snaží vyštudovať, nato získať uspokojivé spoločenské a pracovné postavenie, až potom si založí rodinu.³¹ Štúdium tak vedie k oddiaľovaniu pôrodov.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2007), prepočty autori

Vzdelávanie sa determinuje aj celkový počet detí. Čím vyššie vzdelanie žena má, tým menej detí má v priemere. Všeobecne platí, že na západnom Slovensku ženy majú vyššiu vzdelanostnú úroveň a súčasne majú priemerne menej detí. Naopak, ženy na juhovýchode, východe a v odľahlých regiónoch severného Slovenska majú nižšiu vzdelanostnú úroveň a majú v priemere viac detí.³²

Na druhej strane sa nižšia úroveň vzdelania môže odraziť na dĺžke života.³³ Čím vyššia je vzdelanostná úroveň, tým väčšia je nádej na ovplyvnenie dĺžky života výchovou alebo vzdelávaním.³⁴

2.4.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA PODEA POHLAVIA

Zloženie obyvateľstva Dubovej podľa pohlavia nevybočuje z celoštátneho priemeru. Aj väčšinu populácie obce predstavujú ženy (viď tab. č. 2.7). To sa zdôvodňuje predovšetkým početnou prevahou žien v poproduktívnom veku nad rovnako starými mužmi.

Tab. č. 2.7: Zloženie obyvateľstva podľa pohlavia (rok 2006)

územná jednotka	obec		okres bez obce	
pohlavie	počet	%	počet	%
muži	427	47,6	27 235	48,4
ženy	470	52,4	29 032	51,6
spolu	897	100,0	56 267	100,0

Ak sa deti týchto žien z mesta odsťahovali, alebo ešte len odsťahujú, zabezpečiť starostlivosť o ne podľa všetkého pripadne obci. Aj k tomuto môže viesť vysťahovalectvo.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2007b), prepočty autori

2.4.4 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA

Takmer 99 % populácie Dubovej predstavujú občania slovenskej národnosti (viď tab. č. 2.8).

Niektorú inú ako slovenskú národnosť nemalo ani jedno percento obyvateľstva obce. To zodpovedá národnostnému zloženiu obyvateľstva okresu Pezinok.

³⁰ Napríklad Vaňo a kol. (2003).

³¹ Jurčová a kol. (2006)

³² Jurčová a kol. (2006)

³³ Ginter a kol. (1995)

³⁴ Informácia o aktualizácii Národného programu podpory zdravia vrátane výsledkov o zdravotnom uvedomení obyvateľstva

Tab. č. 2.8: Zloženie obyvateľstva podľa národnosti k 26.5.2001

územná jednotka	obec		okres bez obce	
národnosť	počet	%	počet	%
slovenská	850	98,8	51 881	97,3
česká	5	0,6	489	0,9
nemecká	2	0,2	55	0,1
maďarská	1	0,1	238	0,4
poľská	1	0,1	14	0,0
iná alebo nezistená	1	0,1	627	1,2
spolu	860	100,0	53 304	100,0

Zdroj: Štatistický úrad SR (2001), prepočty autori

2.4.5 NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA

Dubová sa vyznačuje nadpriemerným podielom obyvateľstva rímskokatolíckeho vyznania. Pri poslednom sčítaní ľudu predstavovali 90 % populácie obce (viď tab. č. 2.9). To je vysoko nad úrovňou vtedajšieho celoslovenského priemeru (68,9 %) i priemeru zvyšku okresu (70,9 %).

Tab. č. 2.9: Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania k 26.5.2001

územná jednotka	obec		okres bez obce	
vierovyznanie alebo cirkev	počet	%	počet	%
rímskokatolícke	777	90,3	37 780	70,9
evanjelické ³⁵	16	1,9	5135	9,6
gréckokatolícke	2	0,2	158	0,3
židovské	1	0,1	12	0,0
iné	0	0,0	408	0,8
nezistené	8	0,9	1976	3,7
bez vyznania	56	6,5	7835	14,7
spolu	860	100,0	53 304	100,0

Ateisti tvoria iba 6,5 % obyvateľstva obce, evanjelici ani nie 2 % a príslušníci ostatných cirkví ani jedno percento.

Zdroj: Štatistický úrad SR (2001), prepočty autori

2.5 ZHRNUTIE

Vývoj počtu obyvateľov Dubovej od roku 1991 má stúpajúcu tendenciu. K 31.12.2007 obec mala 938 obyvateľov.

Krivka celkového pohybu obyvateľstva zreteľne kopíruje krivku jeho migračného pohybu. Na celkovom prírastku obyvateľstva sa podieľa predovšetkým prisťahovalectvo a v prvom rade od jeho rozsahu závisí, či obyvateľov obce pribúda, alebo nie.

Prirodzený prírastok obyvateľstva má väčšinou zápornú hodnotu a pohybuje sa iba v rozsahu niekoľkých osôb. Počet novonarodených obyvateľov obce sa môže podstatne zvýšiť len v prípade prírastku jeho reprodukčieschopných obyvateľiek, obzvlášť vo veku najvyššej plodnosti (25 – 29 rokov) a tesne pred ním. A tými môžu byť iba ženy, ktoré sa do obce prisťahujú, keďže jej vnútorné „zdroje“ sú obmedzené.

Počet prisťahovaných do obce v niektorých prípadoch najmenej dvojnásobne prevyšuje počet odsťahovaných osôb. Len od roku 2000 obec sťahovaním získala 99 obyvateľov, čo predstavuje vyše 10 % počtu jej obyvateľov k 31.12.2007. Príchod ďalších mladých rodín alebo dvojíc muž a ženy v reprodukčnom veku by sa mohol neskôr, po istom čase prejavíť významnejším zvýšením počtu narodených obyvateľov obce. A to by mohlo mať aj ekonomický prínos, prinajmenšom v podobe väčšieho podielu z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, takzvanej podielovej dane, v lepšom prípade aj väčšieho výnosu niektorých miestnych daní. Viac obyvateľov, viac daňových poplatníkov.

Oproti roku 1980 je medzi obyvateľmi Dubovej o 43 % menej detí a, naopak, o 15 % viac starých ľudí. Takéto zmeny vo vekovej štruktúre znamenajú, že populácia starne. Tento štatisticky podložený jav vyvinie tlak nielen na sociálne zabezpečenie a zdravotníctvo, ale aj na ekonomiku, a to predovšetkým na početnosť a štruktúru pracovnej sily. Tento nezastaviteľný proces sa odrazí aj na celkovej spoločenskej klíme, keď záujmy čoraz početnejšej staršej generácie budú nadobúdať väčšiu váhu.³⁶

³⁵ Evanjelická cirkev augsburského vyznania, Reformovaná kresťanská cirkev a Evanjelická cirkev metodistická.

³⁶ Vaňo a kol. (2005)

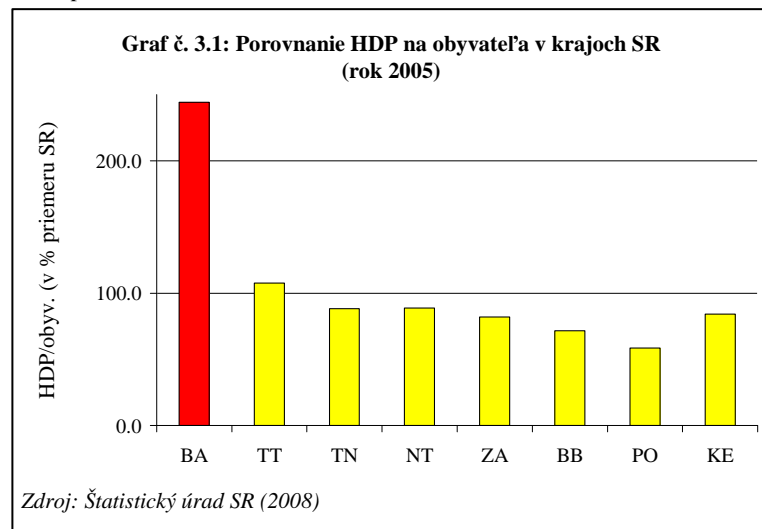
2.6 ZDROJE

1. Bezák, A. – Holická, A. (1995): Komparatívna analýza extrapoláčnych modelov pre regionálne populačné projekcie. Geografický časopis 47, s. 233 – 246.
2. Ginter, E., Tatara, M., Sipekiová T. (1995): Nehomogenita strednej dĺžky života na Slovensku. Bratislavské lekárske listy, 96(6):301-306. In: Madarasová Gecková, A. (2005): Socio-ekonomické nerovnosti v zdraví. PeGaS, Michalovce. (<http://kish.science.upjs.sk/Eng/publications/publ4/2005-amg-seih.pdf>)
3. Informácia o aktualizácii Národného programu podpory zdravia vrátane výsledkov o zdravotnom uvedomení obyvateľstva. Úrad verejného zdravotníctva SR. http://www.uvzsr.sk/vypis_clanku.html?cast=1-4542&polozka_id=2989173&cast=1-4542
4. Jurčová, D., a kol. (2003): Populačný vývoj v regiónoch Slovenskej republiky 2001. INFOSTAT, Bratislava.
5. Jurčová, D., a kol. (2004): Demografická charakteristika obvodov Slovenskej republiky 1996 – 2003. INFOSTAT, Bratislava.
6. Jurčová, D., a kol. (2006): Populačný vývoj v okresoch Slovenskej republiky 2005. INFOSTAT, Bratislava.
7. Mládek, J. (1992): Základy geografie obyvateľstva. Bratislava, SPN.
8. Pastor, K. (2000): Slovensko: religiozita značne znižuje potratovosť. SME 26. 2. 2000. <http://www.prolife.sk/spolocenstvozivota/monitoring/20000226.php>
9. Prognóza vývoja zamestnanosti do roku 2015. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2006. http://www.employment.gov.sk/new/index.php?SMC=1&id=10004&pk_a=1&pk_id=196
10. Štatistický úrad SR (1992): Sčítanie ľudu, domov a bytov v roku 1991. Štatistický úrad SR, Bratislava.
11. Štatistický úrad SR (2001): Sčítanie obyvateľov, bytov a domov v roku 2001. Štatistický úrad SR, Bratislava, CD-ROM.
12. Štatistický úrad SR (2007): Informačný servis ŠÚ SR, MOŠ-MIŠ, údaje za obec Dubová. Štatistický úrad SR, Bratislava.
13. Štatistický úrad SR (2007b): Bilancia pohybu obyvateľstva 2006. (<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=9490>) Štatistický úrad SR, Bratislava.
14. Územný plán obce Dubová. Návrh textovej časti. Obecný úrad Dubová, 2006.
15. Vaňo, B. (2001): Vývoj populácie na Slovensku. Gál, F. et al. (eds.) (2001): Slovensko 2015. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava. <http://www.vizia-ivo.redwood.sk>
16. Vaňo, B. a kol. (2003): Populačný vývoj v Slovenskej republike 2002. INFOSTAT, Bratislava.
17. Vaňo, B. (2004): Prognóza vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025. INFOSTAT, Bratislava.
18. Vaňo, B., a kol. (2005): Populačný vývoj v Slovenskej republike 2004. INFOSTAT, Bratislava.

3 EKONOMICKÝ POTENCIÁL

3.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ

Ľudský kapitál je základom aj pre potenciál ekonomického rozvoja obce a celého územia, tým aj zvyšovania blahobytu ľudí v ňom. Dôležitá je i štruktúra ekonomiky a podmienky, do akej miery umožňujú a motivujú využívať schopnosti jednotlivcov na ich osobnú aktivitu a iniciatívu: v podobe zvyšovania si kvalifikácie, podnikania, obchodovania, investovania, či zamestnávania iných. Zámerom analýzy ekonomického potenciálu je vyhodnotenie súčasných ekonomických podmienok, tak ako sa historicky vyformovali a z pohľadu subjektov, ktoré ich dnes v obci Dubová priamo tvoria a ovplyvňujú: podnikajúci, nepodnikajúci, ako aj samospráva.

Preto sa pre účely účinnej stratégie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce analýza zameriava predovšetkým na produkčný potenciál (odzrkadľujúci schopnosť tvorby zdrojov v obci, resp. v okolí obce), absorpčný potenciál, vyjadrujúci príjmovú sebestačnosť a pružnosť ľudí a vplyv samosprávy na ekonomiku v obci.

Ekonomický potenciál subjektov v obci Dubová je ovplyvňovaný aj ekonomickou úrovňou okolia. Ako východisko ďalšieho hodnotenia preto primárne uvádzame súhrnný pohľad na ekonomickú úroveň subjektov v Bratislavskom samosprávnom kraji (BSK) v porovnaní s ostatnými krajinami na Slovensku.³⁷ Subjekty v tomto kraji dosahovali napríklad v roku 2005 až 244% priemeru v SR (viď graf č. 3.1.³⁸), čo zodpovedá približne priemernej ekonomickej úrovni v Európskej únii.

3.2 PRODUKČNÝ A PODNIKATEĽSKÝ POTENCIÁL

Vzhľadom na nedostatok štatistických údajov o súhrnnej ekonomickej výkonnosti za menšie územné celky ako kraje sú ostatné ukazovatele produkčného potenciálu v obci a v okrese analyzované a vyhodnotené v štruktúre ekonomiky regiónu, a to podľa rôznych členení a v prepojení na súčasnú a potenciálnu mieru efektivity a dynamiky subjektov. Analýza produkčného potenciálu obce Dubová je preto zameraná na jeho ekonomickú vybavenosť podľa vlastníctva a veľkosti podnikateľských subjektov a na vybavenosť podľa odvetvovej štruktúry ekonomiky v obci, respektíve okrese.

3.2.1 EKONOMICKÁ VYBAVENOSŤ PODEA ORGANIZAČNEJ ŠTRUKTÚRY PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV

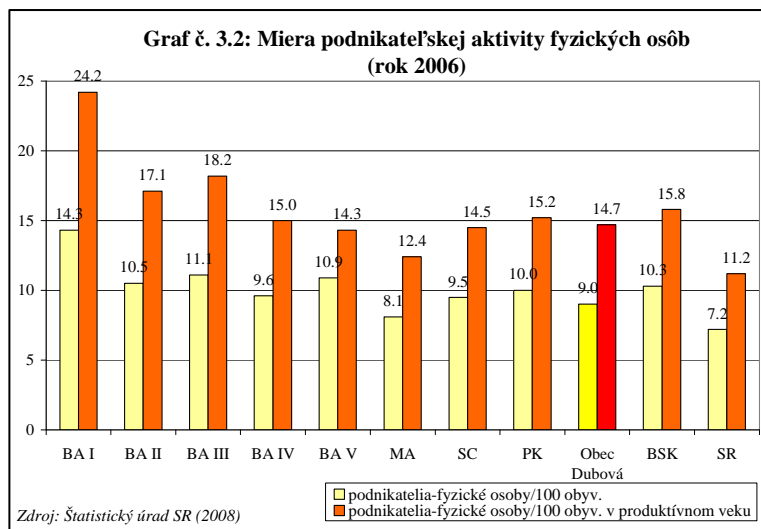
Jedným z predpokladov dlhodobu vysokej dynamiky ekonomického rastu a životnej úrovne obyvateľov je súkromné vlastníctvo a garancia vlastníckych práv. Podľa vlastníckej štruktúry dominujú v obci Dubová súkromné podnikateľské subjekty. Z podnikateľských subjektov so sídlom v obci tvorili podľa aktuálnych údajov Registra ekonomických subjektov SR z marca 2008 až 81% fyzické osoby – podnikatelia a ďalších vyše 9% tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným.³⁹

Pre dlhodobé zvyšovanie ekonomického potenciálu a tvorby zdrojov v ekonomike regiónu je dôležitá práve aktivita fyzických osôb a prípadne aj ich ochota a reálna schopnosť zamestnávať iných ľudí. Počet podnikajúcich fyzických osôb (FO) zodpovedal podľa aktuálnych údajov ŠÚ SR (rok 2006) v obci Dubová 9% všetkých obyvateľov a 14,7% z počtu ľudí v produktívnom veku.

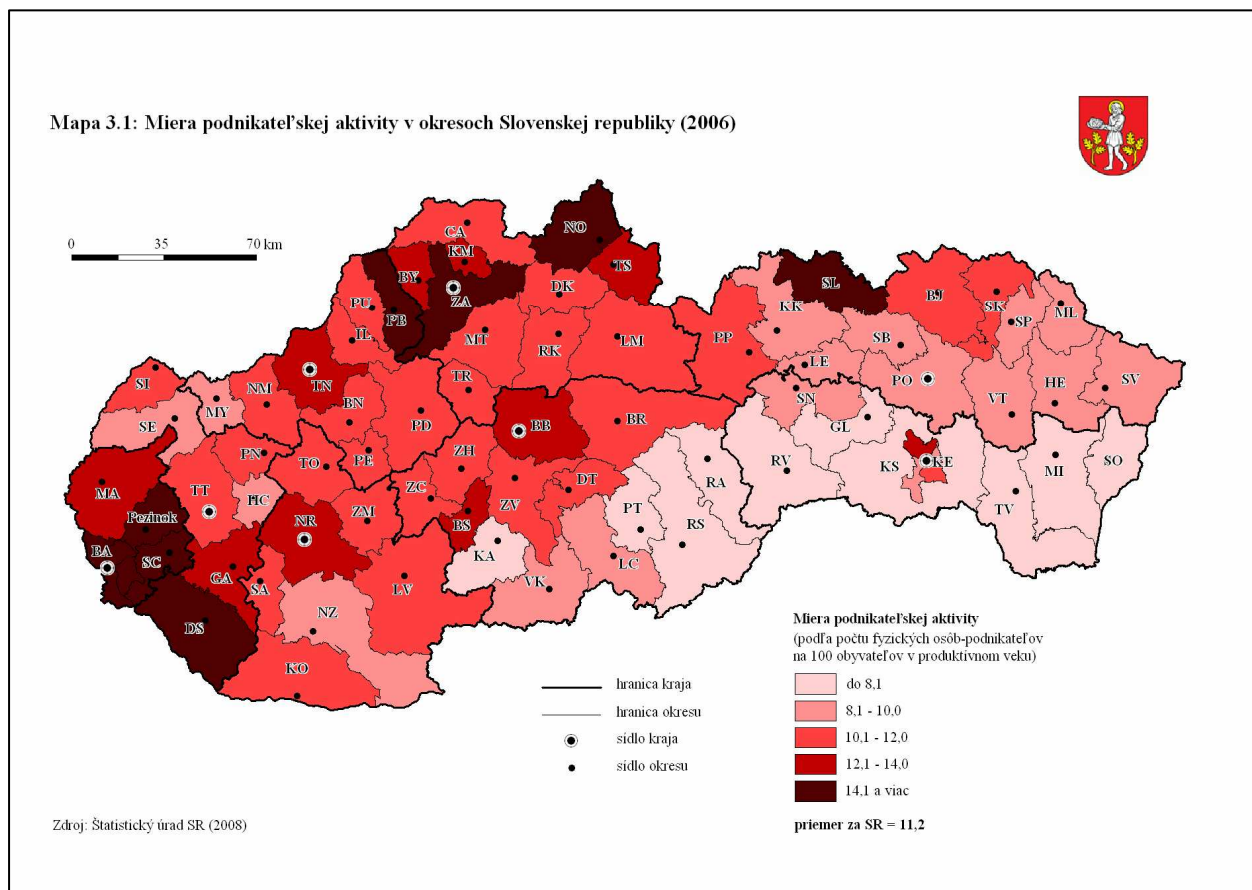
³⁷ Dôvodom je skutočnosť, že ukazovatele súhrnnej ekonomickej výkonnosti (napríklad hrubý domáci produkt - HDP) nie sú štatisticky vykazované na nižšej úrovni ako krajskej. Vzhľadom však na ich (jeho) metodické obmedzenia sú prezentované iba na ilustráciu.

³⁸ Graf č. 3.1. uvádza údaje o HDP v prepočte na paritu kúpnej sily obyvateľov (Purchasing Power Parity).

³⁹ Infostat (2008)

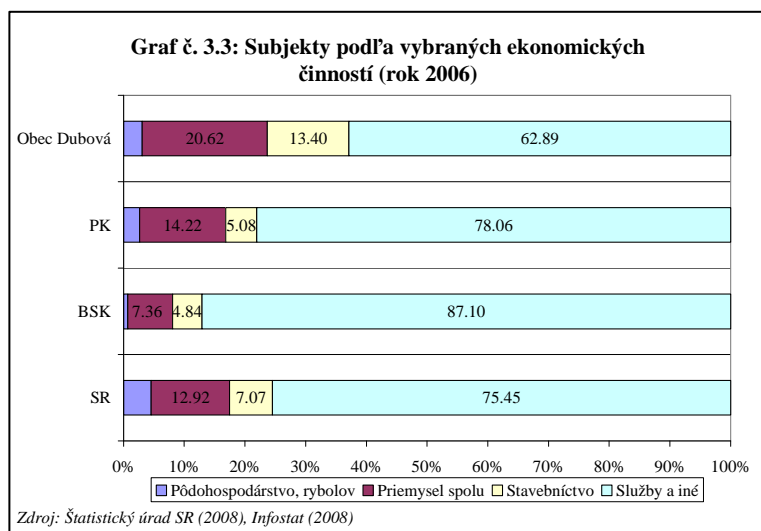
Miera podnikateľskej aktivity, meraná týmto ukazovateľom, je v obci Dubová mierne nižšia než v okrese Pezinok (kde pomer podnikajúcich FO z celkového počtu obyvateľov predstavoval v roku 2006 10,0% a z počtu obyvateľov v produktívnom veku 15,3%), a mierne zaostáva i za takto vykazovanou mierou podnikateľskej aktivity v priemere vykazovanom za BSK (kde pomer podnikajúcich FO z celkového počtu obyvateľov predstavoval v roku 2006 10,3% a z počtu obyvateľov v produktívnom veku 15,8%). Miera podnikateľskej aktivity v obci Dubová je však vyššia ako celoslovenský priemer (kde pomer podnikajúcich FO z celkového počtu obyvateľov predstavoval v roku 2006 7,2% a z počtu obyvateľov v produktívnom veku 11,2%) (vid graf č. 3.2 a mapa č. 3.1).

3.2.2 EKONOMICKÝ POTENCIÁL PODĽA ODVETVOVÉHO ČLENENIA A TRŽIEB

Vnútny ekonomický potenciál v obci Dubová je tvorený primárne menšími podnikateľskými subjektmi a subjektmi v odvetví obchodu a iných služieb. Potenciál služieb, vrátane cestovného ruchu, nie je ešte v Dubovej a jej okolí v rámci okresu Pezinok dostatočne využitý. Pomôcť cestovnému ruchu (ale nielen jemu) by mohli aktivity prepojené regionálne, či už v rámci Malokarpatskej vínnej cesty alebo vytvoreného *Mikroregiónu Červený Kameň*, ktorého je Dubová členom spolu s ďalšími okolitými vidieckymi obcami (viď kapitola 8).

Spomedzi subjektov sídliačich na území obce prevládajú tie, ktorých činnosť spočíva v oblasti obchodu, služieb a verejnej správy (više 62%), čo je však menej, než sú priemerné pomerné hodnoty za SR, okres Pezinok či Bratislavský kraj. Naopak, vyššie zastúpenie majú v obci subjekty podnikajúce v oblasti stavebníctva či priemyslu (viď graf č. 3.3).

Zo subjektov sídliačich v obci len 5 z nich dosiahlo za rok 2006 tržby vyššie ako 1 mil. Sk, z toho dva subjekty viac než 10 mil. Sk. Dominujú subjekty (fyzické osoby-podnikatelia, najmä živnostníci), ktorých ročné tržby nepresahujú 1 mil. Sk.⁴⁰

3.3 ABSORPČNÝ POTENCIÁL JEDNOTLIVCOV A DOMÁCNOSTÍ

Kľúčovým predpokladom priaznivého naplnenia „ekonomického potenciálu územia“ sú absorpčné schopnosti jednotlivcov, súvisiace so schopnosťou uspieť na trhu (práce) a schopnosťou jednotlivcov a celých rodín zabezpečiť si dostatočné príjmy a majetok pre plnohodnotný život. Predpokladom toho sú tak vytvorené podmienky a také schopnosti ľudí, ktoré vedú k ich čo najväčšej pružnosti, dynamike a aktivite na trhu (práce).

3.3.1 PRACOVNÁ SILA

Jedným z ukazovateľov absorpčného potenciálu je schopnosť zamestnať sa na danom území alebo mimo územia, teda aj miera pružnosti a mobility pracovnej sily. Počet zamestnancov sa v okrese Pezinok za ostatné roky mierne zvyšuje (zo 6 685 v roku 2001 na 8 211 v roku 2006). V obci Dubová pôsobia zamestnávateľia zamestnávajúci iba malé počty zamestnancov, predovšetkým v obchode a iných službách a tiež samotná obec, ktorá je tiež zamestnávateľom. Vyše 85% ekonomických subjektov sídliačich na území obce má menej než 2 zamestnancov. Viac ako 5 zamestnancov spomedzi subjektov sídliačich v obci zamestnávajú len 4 subjekty (Agrolípt, s. r. o., JMF & Company, s. r. o., Obec Dubová a Marcel Magát). Žiaden zo subjektov pritom nemá viac než 20 zamestnancov.⁴¹

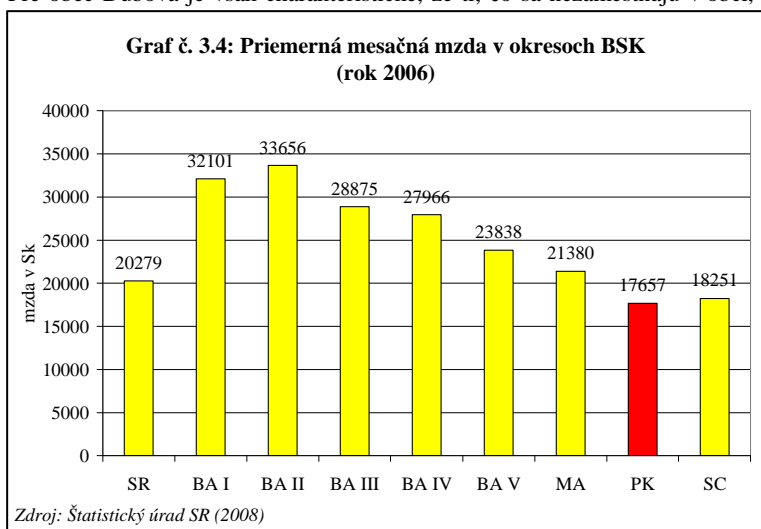
Pre obec Dubová je však charakteristické, že tí, čo sa nezamestnávajú v obci, v drvivej väčšine odchádzajú každý deň za prácou

mimo svojho bydliska. Mobilita pracovnej sily Dubovej je vysoká, lebo podľa ostatného sčítania obyvateľstva odchádzali z obce každý deň za prácou takmer dve tretiny ekonomicky aktívnych obyvateľov obce, z nich najviac do Bratislavy, Modry a Pezinka (viď kapitola 8).

3.3.2 PRÍJMOVÁ A MAJETKOVÁ SITUÁCIA OBYVATEĽOV

Absorpčný potenciál jednotlivcov a rodín ovplyvňujú ich finančné a majetkové pomery. Inak povedané, miera finančnej sebaistočnosti je dôležitá nielen pre osobnú slobodu, ale aj schopnosť obstať v konkurencii na trhu (osobitne trhu práce).⁴²

Priemerná (hrubá) mesačná mzda v okrese Pezinok je najnižšou v Bratislavskom samosprávnom kraji, pričom v roku 2006 dosiahla v priemere 17 657 Sk (viď graf č.

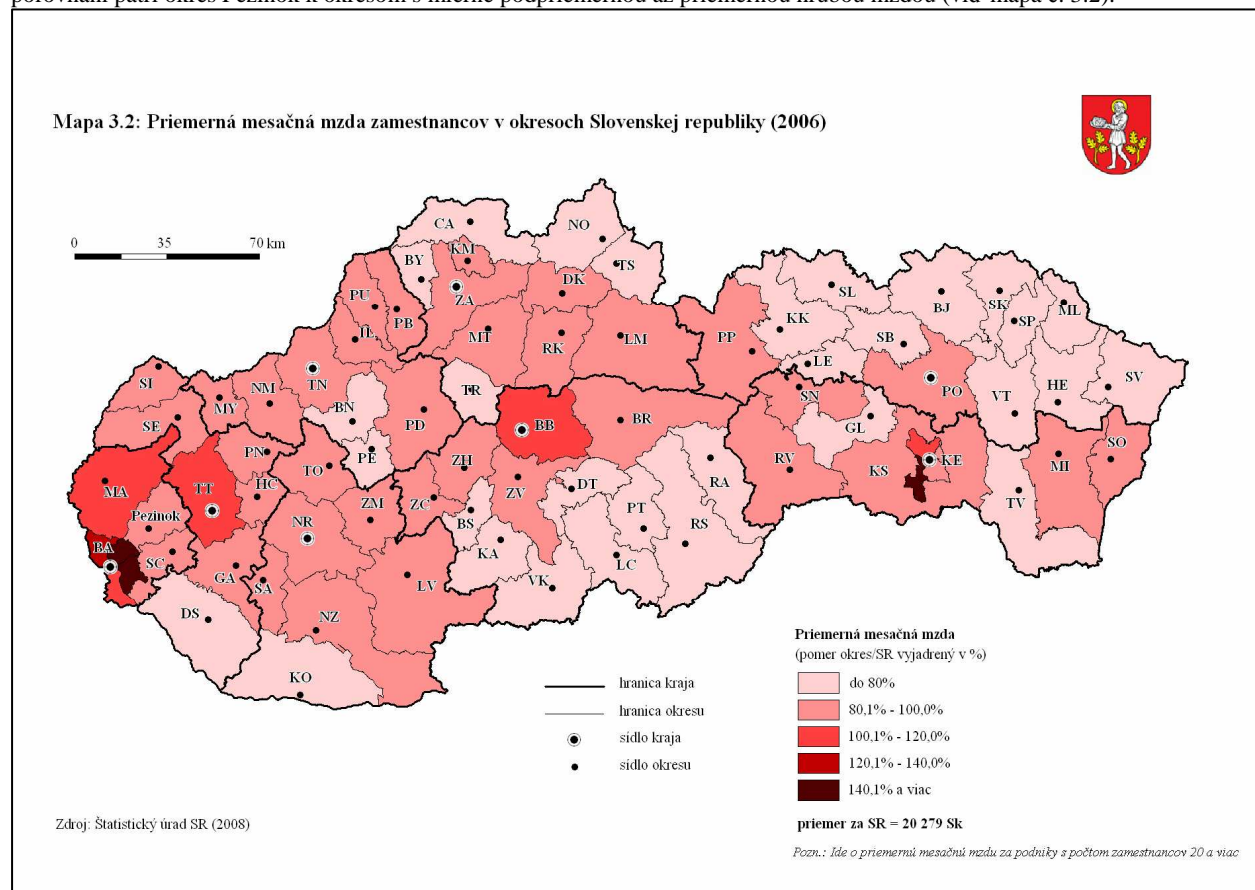

⁴⁰ Infostat (2008)

⁴¹ Infostat (2008)

⁴² V tejto časti sa venuje pozornosť iba pracovným príjmom, keďže sociálne príjmy obyvateľov sú analyzované v kapitole 4.

3.4.).⁴³ Takáto hrubá mzda je o vyše 13% nižšia ako bol celoslovenský priemer hrubej mzdy v danom roku. V celoslovenskom porovnaní patrí okres Pezinok k okresom s mierne podpriemernou až priemernou hrubou mzdou (viď mapa č. 3.2).

3.4 VPLYV SAMOSPRÁVY NA EKONOMIKU V OBCI

Na regionálnej úrovni významne ovplyvňuje rozhodovania ekonomických subjektov na trhu nielen centrálna vláda, ale aj samospráva: na miestnej úrovni najmä miestna samospráva. Obec Dubová, tak ako iné samosprávy na Slovensku, realizuje ekonomickú politiku najmä prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení, rozpočtovej politiky a finančného hospodárenia obce.

Obec Dubová vychádza vo svojej politike, realizovanej najmä prostredníctvom prijímania všeobecne záväzných nariadení (VZN), z legislatívnych noriem prijatých na celonárodnej úrovni.⁴⁴

Primárnym normatívno-právnym a organizačným predpisom obce je štatút obce Dubová. Štatút upravuje najmä postavenie a pôsobnosť obce, práva a povinnosti obyvateľov obce, základné zásady hospodárenia a financovania, nakladania s majetkom obce, ďalej postavenie a pôsobnosť obecného zastupiteľstva, starostu a ďalších orgánov obcej samosprávy, ich vnútornú štruktúru, delbu práce medzi nimi, formy a metódy ich práce, rieši tiež širšie vzťahy obce, symboly obce, udeľovanie čestného občianstva, cien obce a odmien. Ďalšími nariadeniami a smernicami obce Dubová, ktoré sa týkajú miestnej politiky, patria VZN o miestnych daniach, VZN o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb a VZN o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach, ako i Smernica č. 1/2007 o verejnom obstarávaní.

3.4.1 HOSPODÁRENIE OBCE A JEJ ROZPOČTOVÁ POLITIKA

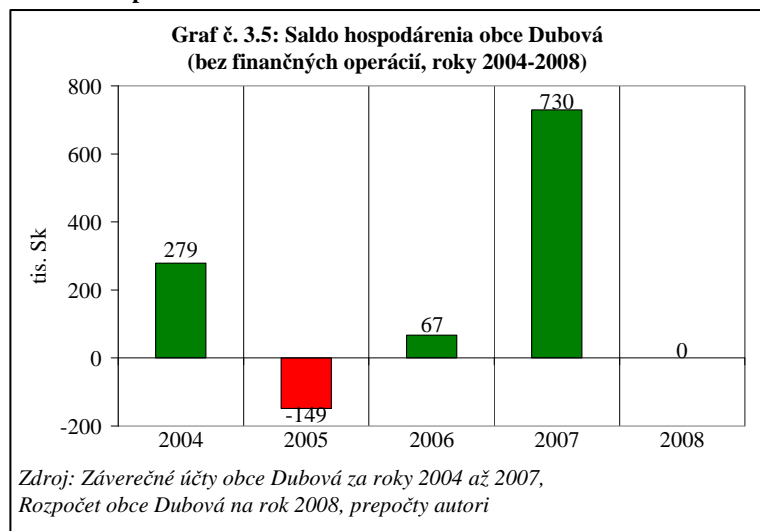
Obec Dubová vychádza vo svojej rozpočtovej politike štandardne zo zákonov na centrálnej úrovni, najmä zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, zákona číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej

⁴³ Priemerná mesačná mzda (podnikové výkazníctvo) zahŕňa čiastku mzdových nákladov, vyplácanú vlastným zamestnancom ako odmenu za prácu alebo jej náhradu na základe právneho vzťahu (pracovného, služobného, štátnozamestnaneckého alebo členského pomeru) k zamestnávateľovi. Je to hrubá mzda, neznižovaná o zákonné alebo so zamestnancom dohodnuté zrážky (údaje sú prepočítané na fyzické osoby a sú bez podnikateľských príjmov).

⁴⁴ Takými sú predovšetkým zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a napríklad zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.

samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a zákona 523/2004 o rozpočtových pravidlách a Štatútu obce Dubová.

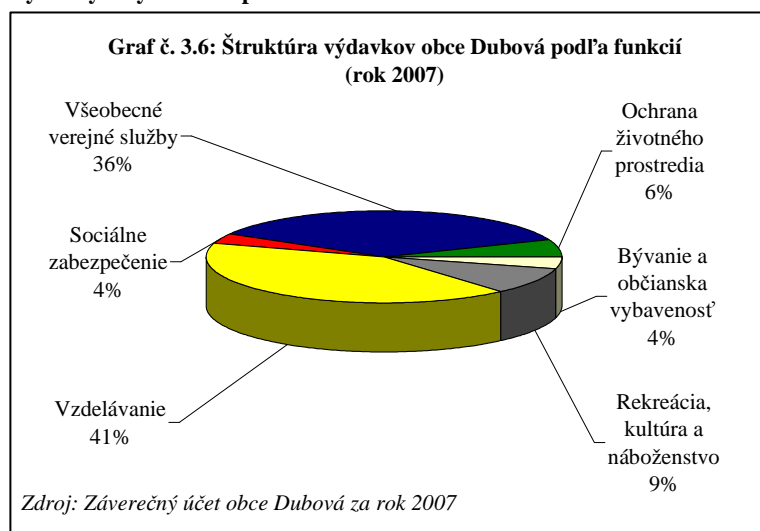
Celkové hospodárenie a finančná situácia obce

zaznamenaný v roku 2007 vo výške 730 tis. Sk (viď graf č. 3.5⁴⁷). V roku 2008 si obec naplánovala hospodárenie s vyrovnaným rozpočtom. Podstatné a pozitívne však je, že i ak sa pozeráme na rozpočet obce z pohľadu nezaráčavania finančných operácií, i tak obec Dubová hospodári a plánuje naďalej hospodáriť so zverenými prostriedkami bez deficitov.

Prípadné „preklopenie“ hospodárenia do deficitného (záporného rozdielu medzi príjmami a výdavkami) by znamenalo negatívne ekonomické dopady, najmä by prenášalo záťaž súvisiacu so splácaním úverov (vrátane úrokov) na daňovníkov – obyvateľov obce – v budúcich rokoch. Obec nemá v súčasnosti problém s úverovou záťažnosťou, s dlhom a s ich financovaním z aktív, keďže v súčasnosti nemá prijaté úvery, ktoré by bolo potrebné splácať.

Výdavky a výdavková politika obce

Prebytkové hospodárenie v obci bolo v roku 2007 dosiahnuté aj vďaka tomu, že výdavková politika samosprávy nebola expanzívna. Celkové výdavky predstavovali 8,131 mil. Sk, čo zodpovedá v priemere vyše 9 tis. Sk na jedného obyvateľa obce Dubová.

Výdavky samosprávy sú ovplyvnené najmä realizáciou zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky. Ním sa posilnilo postavenie územnej samosprávy, a došlo aj k nárastu jej zodpovednosti pri spravovaní vecí verejných, a to pri vykonávaní:

- originálnych (samosprávnych) kompetencií (napr. správa a hospodárenie s majetkom obce, zabezpečovanie verejnoprospešných služieb, správa miestnych daní a poplatkov, výstavba, správa a údržba miestnych komunikácií, kompetencie na

úseku regionálneho rozvoja, kultúry, zdravotnej starostlivosti a čiastočne i školstva a sociálnych služieb), ale aj

- kompetencií v oblasti preneseného výkonu štátnej správy (napr. na úseku školstva, stavebného konania, vodného hospodárstva, ochrany prírody, telesnej kultúry a matričnej činnosti).

Najväčší podiel na výdavkoch predstavujú práve výdavky na vzdelávanie, teda výdavky, ktoré sú v prevažnej miere centrálné určované a na miestnu správu delegované ako prenesený výkon štátnej správy. Ďalšou, nie nezanedbateľnou časťou výdavkov na školstvo sú výdavky, ktoré súvisia s originálnou kompetenciou obce. V roku 2007 tvorili výdavky obce na vzdelávanie (v rámci prenesených a originálnych kompetencií spolu) až vyše 41% všetkých výdavkov obce. Spomedzi ostatných výdavkov podľa

⁴⁵ Keďže deficit verejných financií je jedno z tzv. maastrichtských kritérií, ktoré sú posudzované pre prijatie krajiny do eurozóny.

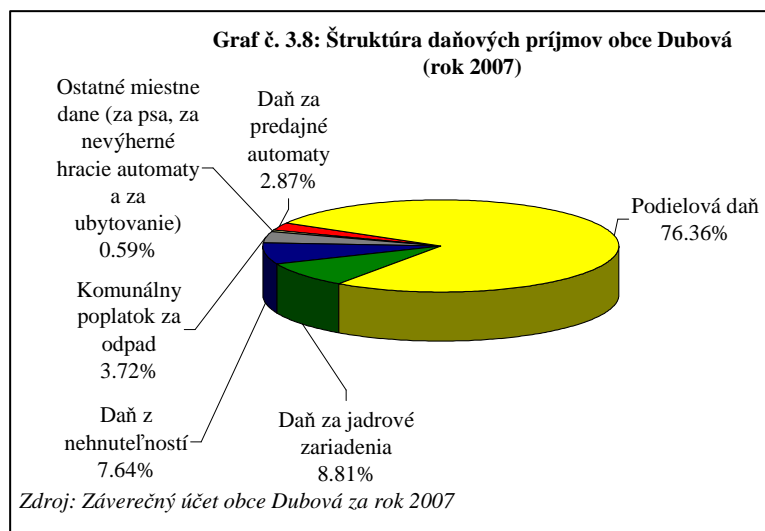
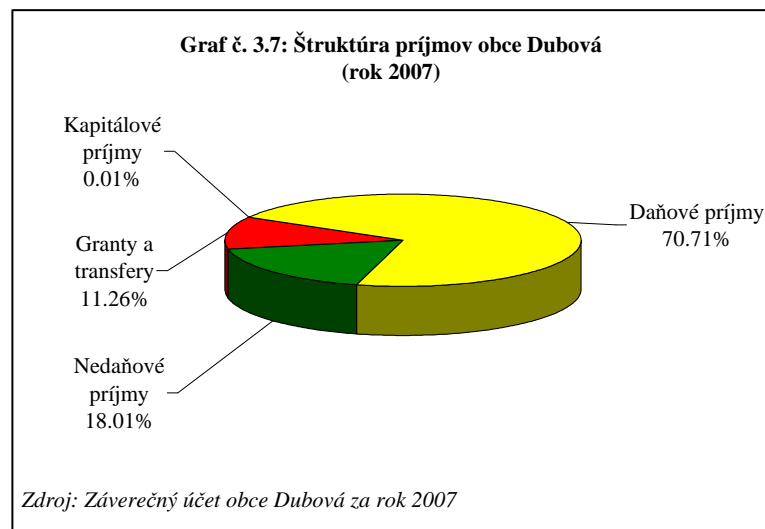
⁴⁶ Napríklad metodika MMF GFS (Government Finance Statistics).

⁴⁷ Údaje za rok 2004 až 2007 zodpovedajú skutočnosti a údaje za rok 2008 sú rozpočtované.

funkčného členenia⁴⁸ obec Dubová významnú časť – vyše 36%) vydáva na všeobecné verejné služby – teda výdavky súvisiace so správou obce a úradu (viď graf č. 3.6).

Kapitálové výdavky obce v rokoch 2004 až 2007 tvorili približne 5 až 17% celkových výdavkov obce (bez finančných operácií) a boli vynakladané najmä na prípravu, projektovú dokumentáciu a realizáciu stavieb či na nákup a prevádzkovanie strojov, prístrojov a zariadení.

Príjmy a daňová politika obce

Na celkových príjmoch obce, ktoré v roku 2007 tvorili 8,861 mil. Sk, sa najviac podieľajú daňové príjmy (približne 70%), ďalšie zdroje obec získava z nedaňových príjmov (približne 18%) a z grantov a transferov (11%) (viď graf č. 3.7).

Spomedzi nedaňových príjmov obecného rozpočtu dominujú príjmy za uloženie odpadu na miestnej skládke v Dubovej (vyše 1 mil. Sk). V rámci grantov a transferov hlavnú položku tvoria transfery zo štátneho rozpočtu na realizáciu preneseného výkonu v školstve (približne 1 mil. Sk).

Spomedzi daňových príjmov získava obec najviac z podielovej dane z príjmov fyzických osôb: v roku 2007 necelých 4,8 mil. Sk, čo zodpovedalo približne 76%-ám všetkých daňových príjmov obecného rozpočtu. Druhou najväčšou položkou v daňových príjmoch je daň za jadrové zariadenie (vyše 0,5 mil. Sk), ktorú v súlade so zákonom do rozpočtu obce platí prevádzkovateľ jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice, keďže obec Dubová sa nachádza v zóne 30 km od daného jadrového zariadenia.

Spomedzi miestnych daní je najvýnosnejšou daň z nehnuteľností (pozemkov, stavieb, bytov a nebytových priestorov), z ktorých obec v roku 2007 vyzbierala vyše 7% daňových príjmov. Nasleduje ju výnos z dane za predajné automaty, ktorá prináša do rozpočtu takmer 3% všetkých daňových príjmov. Výnosy ostatných miestnych daní, ktoré obec vyrubuje (daň za psa, daň za nevýherné hracie automaty a daň za ubytovanie), sú zanedbateľné (spolu približne 0,5%), v celkovej výške 37 tis. Sk príjmu do rozpočtu (viď graf č. 3.8).

V nadväznosti na povinnosť zo zákona obec Dubová ustanovuje prostredníctvom VZN č. 29/2007 miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, príjem ktorého tvorí

necelé 4% daňových príjmov obce. Využíva aj možnosť vyplývajúcu zo zákona⁴⁹ a prostredníctvom spomínaného VZN vyrubuje miestne dane, ktoré jej zákon č. 582/2004 Z. z. umožňuje vyrubovať, pričom obec má možnosť rozhodnúť sa, že niektoré z miestnych daní nebude vyrubovať vôbec. Obec Dubová na svojom území ukladá od roku 2008 tieto miestne dane:

- a/ daň z nehnuteľností,
- b/ daň za psa,
- c/ daň za užívanie verejného priestranstva,
- d/ daň za ubytovanie,
- f/ daň za jadrové zariadenie,
- g/ daň za nevýherné hracie prístroje,
- h/ daň za predajné automaty.

Vzhľadom na nízku výnosnosť niektorých miestnych daní – najmä daň za psa, daň za ubytovanie a daň za nevýherné hracie automaty – ktoré spolu prinášajú do obecnej pokladnice menej než 40 tisíc korún, by bolo vhodné zvážiť, či má zmysel ich

⁴⁸ Podľa metodiky COFOG (Classification of the Functions of Government) a Vyhlášky 195/2003 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

⁴⁹ Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

vyrubovať, berúc do úvahy súvisiacu administratívu na strane obce ako i na strane jej obyvateľov a podnikateľov poskytujúcich služby na jej území.

Právnické osoby s podielom obce

Obec vykonáva svoje akcionárske a vlastnícke práva prostredníctvom obecného zastupiteľstva, jeho rozhodnutí a ich prenášaním na stretnutiach valných zhromaždení poverenou osobou, a to v nasledovných právnických osobách:

Skládka odpadov Dubová s. r. o., Hlavná 24, 900 90 Dubová

- 65% vlastnícka účasť obce

Rozvojová a investičná spoločnosť s. r. o., Záborského 42, 831 03 Bratislava

- 20% vlastnícka účasť obce

Bratislavská vodárenská spoločnosť a. s., Prešovská 48, 821 02 Bratislava

- 9 393 akcií

3.5 ZHRNUTIE

Obec Dubová je ako súčasť Bratislavského samosprávneho kraja súčasťou regiónu, ktorého subjekty súhrnne dosahujú v rámci ekonomickej výkonnosti úroveň porovnateľnú s priemerom EÚ. Tieto hodnoty sú však nadhodnotené a skreslené vplyvom Bratislavy – hlavného a zároveň najväčšieho mesta SR – a obec Dubová ako súčasť jeho širšieho vidieckeho suburbaného zázemia celkom pochopiteľne priemernú úroveň regiónu nedosahuje, a to ani mzdovou úrovňou. Mierou podnikateľskej aktivity subjekty v obci Dubová a aj v okrese Pezinok zaostávajú za podnikateľskou aktivitou subjektov vo väčšine ostatných okresoch v BSK, miera ich podnikateľskej aktivity je však vyššia ako jej úroveň v priemere na Slovensku a vo väčšine ostatných častiach Slovenska.

Vnútorný ekonomický potenciál v obci Dubová je tvorený primárne menšími podnikateľskými subjektmi v odvetví obchodu a iných služieb. Pre pracovnú silu v Dubovej je však charakteristická vysoká miera mobility, keďže veľký podiel z pracovnej sily z obce každý deň odchádza za prácou do Bratislavy, Modry či Pezinka.

Samospráva obce hospodári ostatné roky s rozpočtovými prostriedkami prebytkovo, netvorí dlhy a nevytvára úverové zaťaženie do budúcnosti. Zároveň v rámci svojich kompetencií vyrubuje viaceré miestne dane. Vzhľadom na nízku výnosnosť niektorých miestnych daní – najmä daň za psa, daň za ubytovanie a daň za nevyhľadné hracie automaty – ktoré spolu prinášajú do obecnej pokladnice menej než 40 tisíc korún, by bolo vhodné zvážiť, či má zmysel ich vyrubovať, berúc do úvahy súvisiacu administratívu na strane obce ako i na strane jej obyvateľov a podnikateľov poskytujúcich služby na jej území.

3.6 ZDROJE

1. Infostat (2008): Výber z Registra ekonomických subjektov SR za obec Dubová. Infostat, Bratislava, marec 2008.
2. Rozpočet obce Dubová na roky 2008-2010. Obec Dubová, <http://www.dubova.sk>
3. Štatistický úrad SR (2008): Databázy RegDat a databázy MIŠ-MOŠ. Štatistický úrad SR, Bratislava, <http://www.statistics.sk>
4. Vyhláška 195/2003 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy. , <http://jaspi.justice.gov.sk>
5. Záverečný účet obce Dubová za roky 2004, 2005, 2006 a 2007. Obec Dubová, <http://www.dubova.sk>
6. <http://www.dubova.sk>

4 SOCIÁLNY POTENCIÁL

4.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ

Na analýzu potenciálu obce Dubová z demografického a ekonomického hľadiska nadväzuje hodnotenie jej sociálneho potenciálu. Základom je odpovedať na otázku, do akej miery obyvatelia obce môžu uplatňovať princípy osobnej zodpovednosti, svojpomoci a dobrovoľnej solidarity. Tieto princípy by v sociálnej sfére mali nahradiť závislosť na sociálnych dávkach, spoliehanie sa na pomoc verejnej správy a povinne vynucovanú solidaritu, potláčajúcu záujem o dobrovoľnú pomoc. Prirodzenými inštitúciami, ktoré dokážu zabezpečovať dobrovoľnú solidaritu, sú najprv rodina, potom priatelia a napokon nešťátne subjekty sociálnej starostlivosti – občianske združenia, neziskové organizácie, cirkvi a iné. Až keď rad-radom zlyhávajú všetky prirodzené inštitúcie (jednotlivec – rodina – charita), je na rade verejná správa. Ani obecná samospráva, ktorá má k občanom najbližšie, by však nemala nahrádzať ich osobnú zodpovednosť. Ľuďom, ktorí sú z objektívnych dôvodov odkázaní na pomoc, by mala len „podať pomocnú ruku“.

4.2 SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A JEJ CIEĽOVÉ SKUPINY

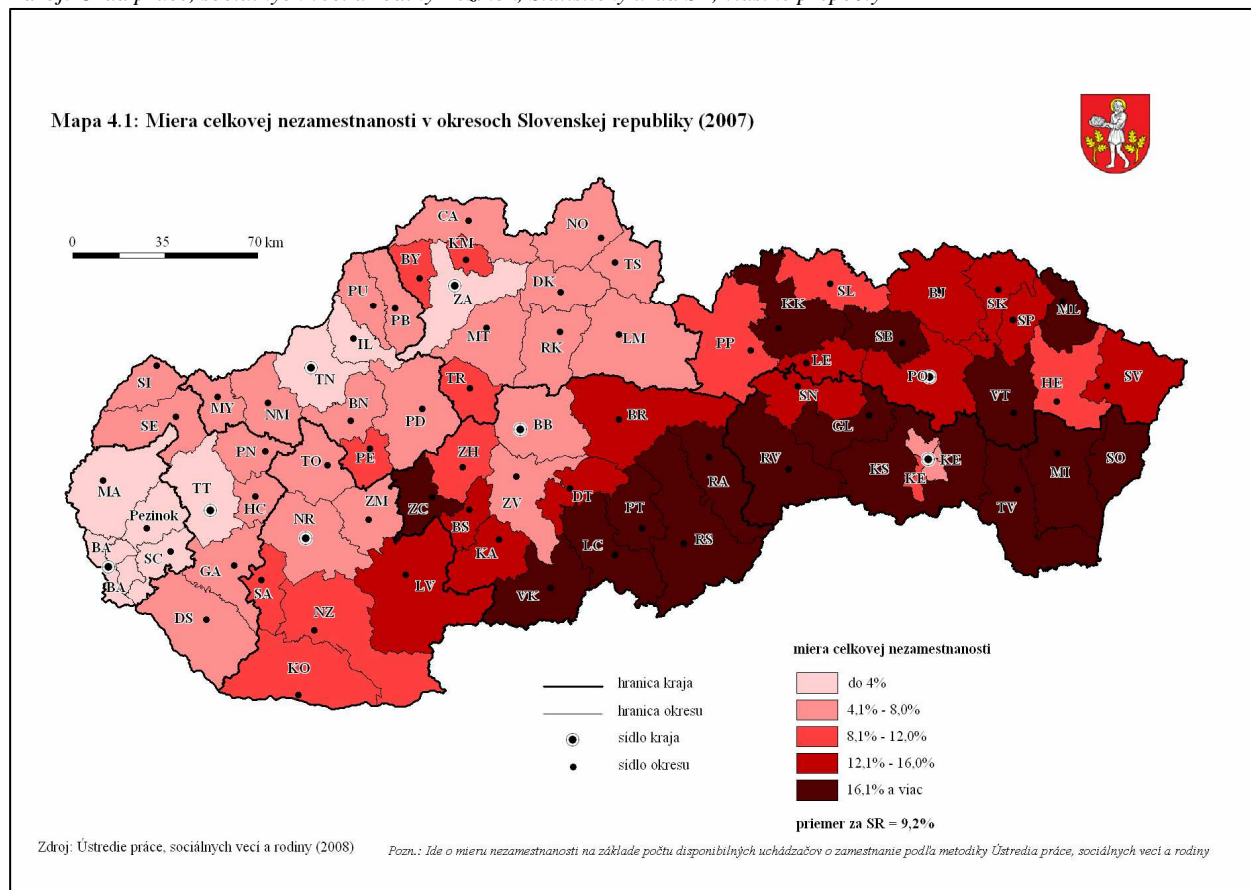
4.2.1 NEZAMESTNANÍ A OSOBY V HMOTNEJ NÚDZI

V obciach okresu Pezinok nezamestnanosť nepredstavuje vážny problém. K 31.12.2007 bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ktorú vedie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, 27 obyvateľov Dubovej a to predstavuje približne 5 % jej obyvateľstva v produktívnom veku (viď tab. č. 4.1).

Tab. č. 4.1: Počet uchádzačov o zamestnanie z obce Dubová

stav k 31.12.	2004	2005	2006	2007
obyvatelia obce v produktívnom veku	566	565	552	563 ⁵⁰
uchádzači o zamestnanie	15	17	32	27
% obyvateľstva obce v produktívnom veku	2,7	3,0	5,8	4,8

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, Štatistický úrad SR, vlastné prepočty

Celoslovenská miera nezamestnanosti mala k 31.12.2007 hodnotu 9,23 % (viď mapa č. 4.2). Pre nedostatok údajov o *disponibilných uchádzačoch o zamestnanie*, na ktorých je založený výpočet *miery evidovanej nezamestnanosti*, používame mieru nezamestnanosti vypočítanú s celkového počtu evidovaných nezamestnaných.⁵¹

Miera nezamestnanosti okresu Pezinok už pred rokmi dosahovala jednu z najnižších hodnôt na Slovensku⁵² a ešte stále klesá. Len za roky 2005-2007 sa rady nezamestnaných, ktorých eviduje úrad práce v Pezinku, preriedili o 45 % (viď tab. č. 4.2).

Tab. č. 4.2: Miera nezamestnanosti obyvateľstva okresu Pezinok

stav k 31.12.	2004	2005	2006	2007
ekonomicky aktívni obyvatelia	29 564	28 916	29 400	29 587
všetci uchádzači o zamestnanie	1504	1148	1036	827
miera nezamestnanosti (%)	5,1	4,0	3,5	2,8

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, vlastné prepočty

Uchádzači o zamestnanie netvorí homogénny celok. Líšia sa vekom, zdravotným stavom, kvalifikáciou, pracovnými skúsenosťami, mierou osobnej zodpovednosti. Výsledkom kombinácie objektívnych a subjektívnych dispozícií je dĺžka „pobytu“ v evidencii nezamestnaných.

Výskyt istého počtu nezamestnaných je prirodzeným javom v každej trhovej ekonomike. V každom čase sa mimo trhu práce vyskytujú ľudia, ktorí z určitých dôvodov (na svojej strane alebo na strane niekoho iného) ostali bez práce, a na nájdenie nového pracovného uplatnenia potrebujú istý čas. Podstatné je, ako dlho v tejto situácii zotrávajú. Ak sa včas nevrátia na trh práce, ich nezamestnanosť sa zmení na dlhodobú.

Dlhodobo nezamestnaným je občan, ktorého v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedú najmenej 12 z predchádzajúcich 16 mesiacov.⁵³ Obec Dubová mala podľa informácií, ktoré mala v marci 2008, iba troch takýchto obyvateľov a to zodpovedá pomerom v okrese Pezinok. Oproti celoštátnemu priemeru, ktorý sa pohybuje okolo 50 %, má okres iba polovičnú mieru dlhodobej nezamestnanosti (viď tab. č. 4.3).

Tab. č. 4.3: Miera dlhodobej nezamestnanosti obyvateľstva okresu Pezinok

stav k 31.12.	2004	2005	2006	2007
uchádzači o zamestnanie nad 12 mesiacov	385	280	237	192
% všetkých uchádzačov o zamestnanie	25,6	24,4	22,9	23,2

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, vlastné prepočty

Nezamestnanosť často úzko súvisí s chudobou, takže mnohí nezamestnaní poberajú *dávku v hmotnej núdzi* a príspevky k dávke – aktivačný alebo ochranný, príspevok na bývanie a príspevok na zdravotnú starostlivosť. Ak poberateľ dávky má rodinu a má ju živiť, osôb v hmotnej núdzi je spravidla viac ako nezamestnaných.

Zo štatistiky vyplýva, že všetci nezamestnaní obyvatelia Dubovej, ktorých eviduje úrad práce v Pezinku, poberajú dávku v hmotnej núdzi. Spolu s osobami, ktoré sa s nimi posudzujú, tvoria okolo 3 % obyvateľstva obce (viď tab. č. 4.4).

Tab. č. 4.4: Podiel obyvateľov obce Dubová v hmotnej núdzi

stav k 31.12.	2004	2005	2006	2007
uchádzači o zamestnanie	15	17	32	27
poberatelia dávky v hmotnej núdzi	15	17	32	27
všetci občania v hmotnej núdzi	23	25	38	30
% obyvateľstva obce	2,5	2,7	4,1	3,2

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, Obecný úrad Dubová, vlastné prepočty

Podiel ľudí v hmotnej núdzi na počte obyvateľov obce má podpriemernú hodnotu. K 31.12.2007 osoby v hmotnej núdzi tvorili 6,4 % obyvateľstva Slovenska.

Pomer počtu osôb v hmotnej núdzi a počtu evidovaných nezamestnaných v okrese Pezinok svedčí o tom, že mnohí uchádzači o zamestnanie nespĺňajú podmienky nároku na pomoc v hmotnej núdzi, takže pravdepodobne nie sú ohrození chudobou a ich nezamestnanosť je skôr krátkodobá záležitosť.

⁵⁰ Údaj predstavuje priemer počtu obyvateľov obce v produktívnom veku za tri predchádzajúce roky.

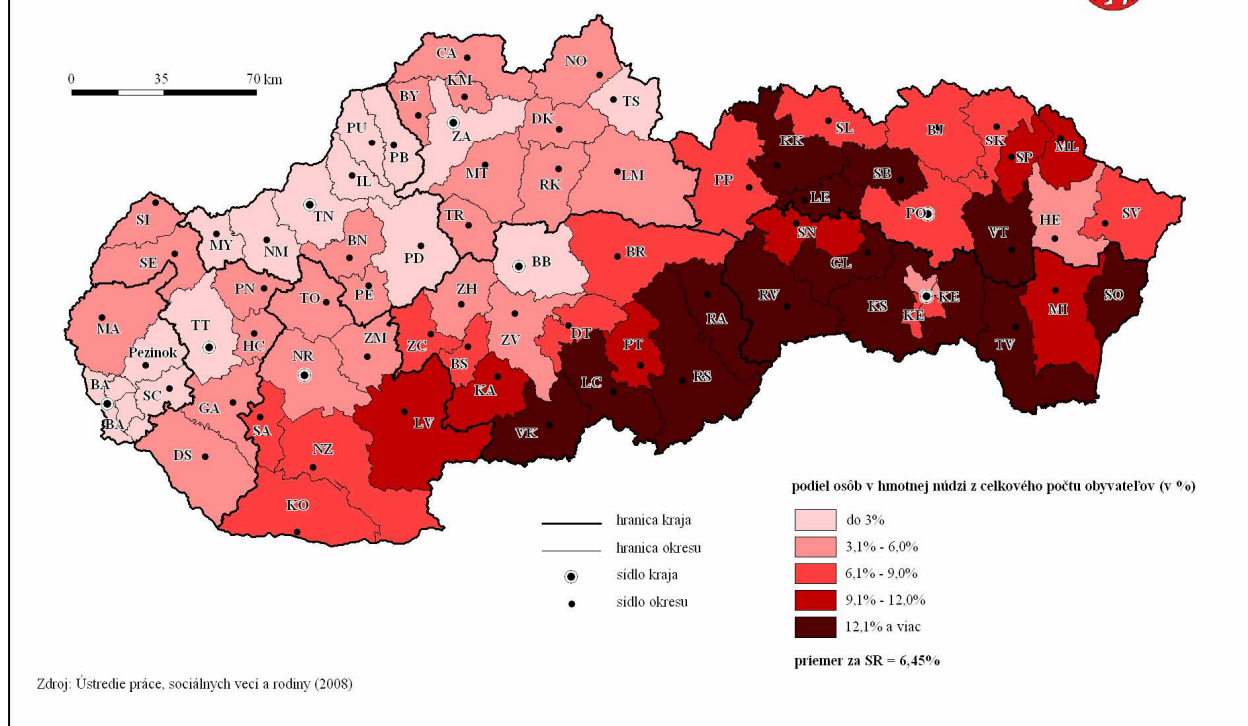
⁵¹ Disponibilným je taký evidovaný nezamestnaný, ktorý bezprostredne po ponuke voľného pracovného miesta môže nastúpiť do pracovného pomeru, teda mu v tom nebránia také okolnosti ako „praceneschopnosť“, starostlivosť o deti a pod.

Miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu UoZ = (celkový počet UoZ / ekonomicky aktívne obyvateľstvo) * 100

⁵² Na konci rokov 2004–2007 ju malo nižšiu iba 6 okresov Slovenska – 5 okresov Bratislavy a okres Senec alebo Trenčín.

⁵³ Zákon č. 5/2004 Z.z. (o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

Mapa 4.2: Podiel osôb v hmotnej núdzi z celkového počtu obyvateľov v okresoch Slovenskej republiky (2007)

Kým uchádzačov o zamestnanie ubúda, v hmotnej núdzi bolo v roku 2006 o 34,5 % obyvateľov okresu ako v predchádzajúcom roku a aj v roku 2007 ich napriek istému úbytku bolo viac ako v roku 2004 (viď tab. č. 4.5). Je pravdepodobné, že k tomuto prírastku viedla predovšetkým právna úprava účinná od 1. augusta 2006.⁵⁴ Podiel ľudí v hmotnej núdzi z obyvateľstva okresu sa však v podstate nezmenil.

Tab. č. 4.5: Podiel obyvateľov okresu Pezinok v hmotnej núdzi

stav k 31.12.	2004	2005	2006	2007
počet obyvateľov	55 390	55 939	56 518	57 164
všetci uchádzači o zamestnanie	1504	1148	1036	827
všetci občania v hmotnej núdzi	724	672	904	835
% obyvateľstva	1,3	1,2	1,6	1,5

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR, vlastné prepočty

Postupný úbytok nezamestnaných v okrese naznačuje, že v systéme pomoci v hmotnej núdzi môžu ostávať ľudia, ktorí sa nijako nemôžu realizovať na trhu práce. Okrem dôchodcov, u ktorých to vzhľadom na vek prichádza do úvahy v obmedzenej miere, to zväčša môžu byť dlhodobo nezamestnaní a ich rodiny.

Väčšina dlhodobo nezamestnaných má nízku alebo ani takú kvalifikáciu,⁵⁵ ešte väčším problémom je však strata alebo absencia pracovných návykov, ktorá prirodzene plyní z dlhodobého zotrvávania v evidencii nezamestnaných. Tá ich diskvalifikuje natoľko, že potenciálni zamestnávateľia ich nepovažujú za dôveryhodných alebo spoľahlivých.⁵⁶

⁵⁴ Od augusta 2006 platí, že ak človek má taký nízky starobný dôchodok alebo starobný a vdovský (vdovecký) dôchodok spolu, že si môže nárokovat pomoc v hmotnej núdzi, úrad práce bez požiadania začne v tejto veci konať a túto pomoc prizná. To sa vzťahuje aj na toho, kto poberá inú dôchodkovú dávku, ak už mal 62 rokov veku. Okrem toho platí, že príspevok na bývanie mu patrí, aj keď nie je vlastníkom alebo nájomcom svojho príbytku a neuhrádza náklady spojené s bývaním. V decembri 2006 v dôsledku tejto zmeny poberalo pomoc v hmotnej núdzi 212 516 obyvateľov Slovenska, čo je oproti augustu 2006 o 30 % viac.

⁵⁵ Ukazovatele miery dlhodobej nezamestnanosti podľa stupňa dosiahnutého vzdelania poukazujú na fakt, že distribúcia rizika dlhodobej nezamestnanosti je nepriamo úmerná stupňu vzdelania t.j. čím nižší stupeň vzdelania nezamestnanej osoby, tým vyššie riziko dlhodobej nezamestnanosti. (Dlhodobá nezamestnanosť v kontexte zmien sociálneho systému a zmien na trhu práce. Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava, 2007.)

⁵⁶ Časťou bariérou zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie u zamestnávateľov je nedôvera zamestnávateľov v pracovný výkon týchto uchádzačov o zamestnanie. (Dôvodová správa návrhu novely zákona o službách zamestnanosti. MPSVR SR, Bratislava, 2007.)

4.2.2 STARŠÍ ĽUDIA A OSTATNÍ ODKÁZANÍ NA SOCIÁLNU POMOC

Aj keď staroba nie je automaticky spojená s chorobou a odkázanosťou na cudziu pomoc, potvrdzuje sa, že s vekom sa zvyšuje a zreáľuje ich pravdepodobnosť, a preto ďalšiu cieľovú skupinu tvoria starší ľudia s nepriaznivým zdravotným stavom⁵⁷. Keď sa niekto vzhľadom na svoj vek alebo aj nepriaznivý zdravotný stav nedokáže postarať o seba ani o svoju domácnosť, je v *sociálnej núdzi*.⁵⁸ Obec mu môže na riešenie tejto situácie poskytovať *sociálnu pomoc*, a to prostredníctvom týchto sociálnych služieb:

- opatrovateľská služba,
- organizovanie spoločného stravovania,
- starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb,
- sociálna pôžička.

Okrem toho obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti tiež:

- poskytuje pomoc občanom pri zabezpečovaní prístrešia,
- vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,
- vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc,
- vedie evidenciu občanov, ktorým poskytuje sociálnu pomoc.⁵⁹

Obec Dubová z vymenovaných sociálnych služieb zabezpečuje iba opatrovateľskú službu. K 31. decembru 2006 mala 198 obyvateľov v poproduktívnom veku a tento počet sa neustále zvyšuje. Potenciálne každý z týchto ľudí môže potrebovať opatrovateľskú službu. Väčšine však potrebnú starostlivosť poskytujú predovšetkým ich rodinní príslušníci. To môže svedčiť o silnej medzigeneračnej solidarite obyvateľov.

Osobitnú skupinu odkázaných na sociálnu pomoc predstavujú invalidní ľudia⁶⁰. Primárne ich hmotné zabezpečenie rieši štát, a to najmä invalidným dôchodkom alebo, ak ide o občanov s ťažkým zdravotným postihnutím⁶¹, príspevkami na kompenzáciu⁶². Obec môže zabezpečovať prepravnú službu.

Tab. č. 4.7.: Obyvatelia Dubovej uznani za občanov s ťažkým zdravotným postihnutím

rok posúdenia	2004	2005	2006	2007
počet	11	2	1	7

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok

Predmetom sociálnej starostlivosti ďalej môžu byť viacdetné rodiny, osamelé matky alebo takíto otcovia, sirotky, cudzinci a sociálne neprispôsobiví ľudia ako bezdomovci, tí, ktorí sa vrátili z väzenia, narkomani. V Dubovej takíto ľudia nepredstavujú problém. Ak tu nejakí žijú, dokážu si pomôcť, respektíve im pomáhajú ich príbuzní alebo známi.

4.3 VPLYV SAMOSPRÁVY NA SOCIÁLNY POTENCIÁL OBCE

Bez ohľadu na počet nezamestnaných platí, že s časom pobytu v evidencii sa znižuje ich zamestnateľnosť a aj presvedčenie o vlastných schopnostiach. To môže mať za následok rezignáciu na zlepšenie situácie.⁶³ Asi jediným možným riešením v tejto situácii je zapojenie do práce, a to v podstate akejkoľvek formy.

Do 30.4.2008 zákon o službách zamestnanosti umožňoval obci, aby na podporu udržiavania pracovných návykov uchádzača o zamestnanie organizovala *menšie obecné služby*, a to v rozsahu najmenej 10 hodín týždenne a 40 hodín mesačne.

Od 1.5.2008 platí, že menšie obecné služby slúžia iba na podporu dlhodobo nezamestnaného občana v hmotnej núdzi (teda už nie akéhokoľvek uchádzača o zamestnanie) a jeho účasť na nich je časovo ohraničená. Na rozdiel od predchádzajúceho právneho stavu ich musí vykonávať najviac jeden polrok a potom si to môže zopakovať v rovnakom rozsahu,⁶⁴ takže najviac môže pre obec odpracovať jeden rok. Týždenné maximum predstavuje 20 hodín.

Tieto práce sú určené na

- zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych podmienok, kultúrnych podmienok obyvateľov obce,
- tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie ich životného prostredia,
- starostlivosť o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva,
- podporu vzdelávania,
- rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností obce v sociálnej oblasti,

⁵⁷ Za nepriaznivý zdravotný stav sa podľa zákona č. 195/1998 Z.z. (o sociálnej pomoci) považujú invalidita, choroba, porucha zdravia alebo určité zdravotné postihnutie.

⁵⁸ „Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, starostlivosť o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie svojich práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobenosť alebo stratu zamestnania.“ (§ 10 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci)

⁵⁹ Viac o tom hovorí § 71 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci.

⁶⁰ Invalidným je človek, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav o viac ako 40 % nižšiu schopnosť pracovať ako zdravý človek. (zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení)

⁶¹ Občanom s ťažkým zdravotným postihnutím je ten, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %. (zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci) Tomu, kto opatruje takéhoto manžela, súrodenca, rodiča či dieťa, štát poskytuje príspevok za opatrovanie. Viac o tom hovorí § 64a zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci.

⁶² Zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci.

⁶³ Fenomén dlhodobej nezamestnanosti úzko súvisí s formovaním špecifickej kategórie populácie označovanej v odbornej literatúre ako odradené (discouraged) osoby. Ide o osoby bez práce, ktoré chcú pracovať, ale prácu aktívne nehľadajú, nakoľko neveria, že ju nájdu. Napriek skutočnosti, že odradené osoby aktívne nehľadajú prácu, dve tretiny z nich sú v evidencii nezamestnaných. (Dlhodobá nezamestnanosť v kontexte zmien sociálneho systému a zmien na trhu práce. Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava, 2007.)

⁶⁴ § 52 zákona č. 5/2004 Z.z. (o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov) účinného od 1.5.2008

- rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt,
- doplnkové vzdelávanie detí a mládeže a
- na rozvoj a podporu komunitnej činnosti.

Ľuďom v sociálnej núdzi obec zabezpečuje opatrovateľskú službu, a to na základe Všeobecne záväzného nariadenia obce Dubová č. 23/2004 zo 14.5.2004, ktoré nadobudlo účinnosť 31.5.2004. Obec na tento účel zamestnáva tri opatrovateľky: jednu na plný a dve na polovičný úväzok. Obecné zastupiteľstvo zriadilo v spolupráci s okolitými obcami Spoločný obecný úrad pre dohľad nad opatrovateľskou službou so sídlom v Báhoni.

Predmetné nariadenie všeobecne upravuje podmienky poskytovania opatrovateľskej služby vrátane výšky úhrady za ňu. Výška úhrady pravdepodobne zohľadňuje finančné možnosti klientov, jej určenie pevnou sumou (v korunách) však nemusí zohľadňovať rast výdavkov obce na zabezpečenie tejto služby.

Dôchodcom obec nakupuje takzvané vianočné poukážky a sprostredkúva donášku obedov z obecnej materskej školy. Kým prvé predstavuje dobrovoľné zaťaženie výdavkovej strany obecného rozpočtu, druhé príjem, ktorý do rozpočtu plyní z prevádzky obecného predškolského zariadenia.

4.4 ZHRNUTIE

V obci Dubová sa nezamestnanosť ani hmotná núdza netýka podstatnej časti jej obyvateľstva. Ide skôr o problém jednotlivcov, ktorí sa z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nedokážu realizovať na trhu práce, a tak riešiť svoju životnú situáciu.

V Dubovej je dominantným aktérom v oblasti sociálnych vecí samospráva obce. Verejnoprospešnú činnosť sociálneho zamerania vykonáva iba miestna organizácia charitatívneho Spolku sv. Vincenta de Paul. Konferencia sv. Jána Krstiteľa sa zväčša orientuje na prácu s mládežou (voľný čas, spevokol).⁶⁵ V prípade potreby však môže zriaďovať sociálno-charitatívne zariadenia na poskytovanie sociálnych služieb.⁶⁶

Obec v rámci svojej samosprávnej pôsobnosti poskytuje sociálnu pomoc formou opatrovateľskej služby. O väčšinu obyvateľov obce v poproduktívnom veku sa však starajú ich rodinní príslušníci alebo iní neformálni opatrovatelia, takže tu fungujú prirodzené medziľudské a medzigeneračné väzby.

Dobrovoľná solidarita, na ktorej sú tieto vzťahy založené, vedie k tomu, že obec nemusí na sociálnu starostlivosť o svojich obyvateľov vynakladať toľko peňazí, koľko by si inak jej pomoc vyžadovala. Vzhľadom na prírastok starších ľudí je však iba otázkou času, kedy obec bude potrebovať zariadenie ako denný stacionár s opatrovateľskou službou pre seniorov alebo hospic, ktoré spomína jej územný plán.

Jednoznačný vývoj indexu starnutia naznačuje, že obec bude nútená rozšíriť svoje sociálne služby a inak diverzifikovať výdavky na sociálne zabezpečenie. Realizácia projektov väčšieho rozsahu by si pravdepodobne vyžiadala škrtanie výdavkov na jednorazové sociálne dávky ako vianočné poukážky dôchodcom. Takéto dávky obec financuje nad rámec zákonných povinností, teda z vlastnej vôle.

Dôchodcovia majú v tejto obci významné postavenie. Potreby a záujmy tejto vrstvy vzhľadom na neustály prírastok jej členov nadobúdajú čoraz väčší význam.

4.5 ZDROJE

1. Všeobecne záväzné nariadenie obce Dubová č. 23/2004 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb.
2. <http://www.alfa-studio.sk/vincent/ksvj.htm>
3. <http://jaspi.justice.gov.sk/>
4. <http://www.statistics.sk>
5. <http://www.upsvar.sk>

⁶⁵ www.alfa-studio.sk/vincent/ksvj.htm

⁶⁶ Stanovy Spolku sv. Vincenta de Paul na Slovensku (www.alfa-studio.sk/vincent/stanovy.htm)

5 OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA

5.1 ŠKOLY

Kompetencie v oblasti školstva boli na obce a mestá prenesené zo štátnej správy v rámci procesu reformy verejnej správy zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, ktorého ustanovenia týkajúce sa školstva nadobudli účinnosť 1. júla 2002. Samospráva obce vykonáva kompetencie vo vzťahu k základným školám ako prenesený výkon štátnej správy, do jej originálnej samosprávnej pôsobnosti patria základné umelecké školy, materské školy, školské kluby detí, školské strediská záujmovej činnosti, centrá voľného času, zariadenia školského stravovania pre žiakov základných škôl a pre deti materských škôl, jazykové školy pri základných školách, strediská služieb škole.⁶⁷

5.1.1 MATERSKÁ ŠKOLA

Obyvateľom Dubovej v predškolskom veku slúži miestna materská škola, ktorej zriaďovateľom je obec. Škôlku tvoria dve triedy, ktoré v školskom roku 2007/2008 navštevovalo 26 detí. Ich výchovu zabezpečujú 3 kvalifikované učiteľky.

Obsadenosť materskej školy je úplne závislá od počtu obyvateľov obce v predškolskom veku, takže citlivo reaguje na každú podstatnú zmenu pôrodnosti v miestnej populácii.

Tab. č. 5.1: Počet detí v materskej škole

rok	1996	1997	2004	2005	2006	2007
počet žiakov	25	26	36	33	28	26

Zdroj: Štatistický úrad SR, územný plán obce

Do materskej školy sa prijímajú deti spravidla od 3 do 6 rokov veku, ale je možné prijať aj dvojročné dieťa. Okrem detí v predškolskom veku škôlka poskytuje výchovnú starostlivosť aj deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Možnosť odkladu nástupu do základnej školy má pozitívny vplyv na obsadenosť predškolského zariadenia.

Predškolské zariadenie môže podľa miestnych podmienok slúžiť počas celého roka alebo sezónne. Materská škola v Dubovej je s výnimkou zimných, jarných a časti letných prázdnin otvorená každý pracovný deň od 6:30 do 16:30.

5.1.2 ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Obec je zriaďovateľom jednej základnej školy. Základná škola pre 1. – 4. ročník v Dubovej je tzv. málotriedka. Má iba dve triedy, v ktorých sú spojené dva ročníky – prvú triedu tvoria žiaci 1. a 2. ročníka, druhú žiaci 3. a 4. ročníka. Staršie deti z obce zvyčajne dochádzajú do základných škôl v meste Modra.

K 15.9.2007 škola mala 24 žiakov, čo je viac oproti dvom predchádzajúcim školským rokom, ale napríklad oproti rokom 1996 a 1997 menej (viď tab. č. 5.2). Ich výchovu a vzdelávanie zabezpečujú 3 pedagógovia. Výučba v jednej triede s dvoma ročníkmi je náročná, vyžaduje si variabilitu. Želanie niektorých obyvateľov Dubovej, aby škola mala samostatné ročníky,⁶⁸ však naráža na problém presahujúci možnosti obce.

Tab. č. 5.2: Počet žiakov základnej školy

školský rok	1996/1997	1997/1998	2005/2006	2006/2007	2007/2008
počet žiakov	33	31	16	19	24

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajský školský úrad Bratislava, Ústav informácií a prognóz školstva

Obsadenosť školy je úplne závislá od počtu obyvateľov obce vo veku od 6 do 10 rokov (také môže byť vekové rozpätie žiakov, keď vezmeme do úvahy možnosť odkladu začiatku povinnej školskej dochádzky) a ten sa z dlhodobého hľadiska znižuje.

Tab. č. 5.3: Odhad vývoja počtu obyvateľov obce vo veku od 6 do 10 rokov

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet	62	61	52	38	33	32	31	40	41	42	40	38	33

Zdroj: Obecný úrad Dubová, vlastné prepočty

Iba za niekoľko rokov sa potenciál obsadenosti školy zmenšil na polovicu. Úplne najmenší bol v roku 2007. Od roku 2008 je opäť väčší. Do roku 2013 sa však podľa našich odhadov môže opäť znížiť. Nemusí, keď sa medzičasom do obce prisťahujú rodiny s malými deťmi, alebo sa prisťahovaným ešte len narodia.

Objekt, v ktorom základná škola sídli, má takú veľkú kapacitu, že školské zariadenie ju prakticky nemôže využiť na 100 % (110–120 žiakov). Obsadenosť zariadenia ovplyvňuje aj možnosť voľby základnej školy. Naďalej treba rátať s odchádzkou detí do škôl so širšou ponukou vzdelávacích programov i mimoškolskej činnosti v okolitých mestách (Modra, Pezinok, Bratislava)⁶⁹. Nezabúdajme, že aj ich sa týka úbytok žiakov, takže v prípade, že majú voľné miesta, im škola v Dubovej vlastne konkuruje.

⁶⁷ § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁶⁸ V máji a júni 2006 sa 181 osôb z 9 obcí Mikroregiónu Červený Kameň zúčastnilo na prieskume, ktorého cieľom bolo získať informácie o názoroch občanov na život v obci, na rozvoj obce a jej najbližšieho zázemia. (Prieskum bol súčasťou vedeckého projektu „Podrobný humánno-geografický a socioekonomický prieskum vybraného územia – Mikroregiónu Červený Kameň“.) V Dubovej vyspovedali 15 jej obyvateľov. Výsledky prieskumu nemôžu byť reprezentatívne, ale isté názory reprezentujú.

⁶⁹ Pre základnú školu zriadenú obcou Dubová obecné zastupiteľstvo určilo školský obvod Základnej školy v Modre, Vajanského ul. (Všeobecne záväzné nariadenie obce Dubová č. 24 o určení školského obvodu obce Dubová)

Škola realizuje projekt „Otvorená škola“. Počítačová učebňa je otvorená verejnosti. Stravovanie žiakov je zabezpečené v školskej jedálni pri Materskej škole v Dubovej.

5.1.3 VOENOČASOVÉ AKTIVITY PRE DETI A MLÁDEŽ

Mimo rámca školy sa žiaci môžu realizovať v Školskom klube detí. V rámci klubu pracujú dva záujmové útvary – krúžok informatiky a krúžok „Mladých zdravotníkov“.

Krúžok informatiky navštevujú aj žiaci iných škôl (staršie deti z modranských škôl), čo má pozitívny vplyv na jeho návštevnosť. Od septembra 2004 má k dispozícii počítačovú učebňu, ktorá bola v čase uzávierky tejto analýzy vybavená 2 roky starými počítačmi. Niektorí žiaci základnej školy v Dubovej zasa navštevujú Základnú umeleckú školu v Modre.⁷⁰

5.2 ZDRAVOTNO-SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

5.2.1 ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

V Dubovej sa nenachádza ambulancia všeobecného lekára, stomatológa alebo gynekológa, ako ani lekáreň. Obyvatelia obce musia dochádzať do blízkej Modry alebo Častej, tak ako v minulosti.

Od 31.3.2008 platí, že praktický lekár, gynekológ a stomatológ musí poskytovať zdravotnú starostlivosť každej osobe, ktorá má trvalý alebo prechodný pobyt v jeho *zdravotnom obvode*.⁷¹

Bratislavský samosprávny kraj priradil Dubovú k lekárom sídlacim v Modre (viď tab. č. 5.4). Obyvateľ obce však naďalej môže chodiť k lekárovi, s ktorým má dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, alebo si vybrať iného lekára.

Tab. č. 5.4: Lekári určení obyvateľom obce

lekár	meno a sídlo lekára
všeobecný lekár pre dospelých	MUDr. Mária Janíčková, Vajanského 1, Modra
všeobecný lekár pre deti a dorast	MUDr. Elena Vaňátková, Vajanského 1, Modra
stomatológ	MUDr. Zora Kováčová, Dolná 46, Modra
gynekológ	MUDr. Michal Pavlita, Vajanského 1, Modra (SOLEO s.r.o.)

Zdroj: Bratislavský samosprávny kraj

Predpokladáme, že niektorí obyvatelia obce nemôžu byť spokojní so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti, na ktoré má obec podľa zákona utvárať podmienky. Aj územný plán obce naznačuje potrebu doplniť občiansku vybavenosť o lekársku ambulanciu alebo aj lekáreň. Obec má však obmedzené možnosti a navyše jej vyhladky zhoršuje nedostatok všeobecných lekárov i zubárov na celom Slovensku.

Nemocničnú zdravotnú starostlivosť obyvateľom Dubovej poskytujú najmä zdravotnícke zariadenia v Bratislave a Trnave.⁷² Pomerne malá vzdialenosť týchto miest a ich ľahká dopravná dostupnosť je v prípade potreby veľkou výhodou.

5.2.2 SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V Dubovej nesídlí žiadne zariadenie sociálnych služieb, takže jej obyvatelia, ktorí takéto služby potrebujú, musia využívať služby zariadení v okolitých mestách a obciach.

Tab. č. 5.5: Niektoré zariadenia sociálnych služieb v okolí obce

zariadenie	sídlo
Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých MEREMA	Pri starom mlyne, Modra-Harmónia 1
Domov dôchodcov a penzión pre dôchodcov	Hrnčiarska 37, Pezinok 1
Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých – HESTIA	Jesenského 12, Pezinok 1
Dom sociálnych služieb	Budmerice
Domov sociálnych služieb	Lichnerova 86, Senec, s detašovaným pracoviskom v Báhoňi

Zdroj: Bratislavský samosprávny kraj, internetová stránka obce Budmerice

Obec plánuje rozšíriť občiansku vybavenosť o denný stacionár s opatrovateľskou službou pre seniorov alebo hospic. Územný plán obce predpokladá premiestnenie základnej školy do rekonštruovaného objektu materskej školy a umiestnenie zariadenia sociálnych služieb v uvoľnených priestoroch základnej školy.

⁷⁰ <http://www.zsdubova.edu.sk/>

⁷¹ Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nemôže odmietnuť návrh na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti ani vtedy, ak by uzatvorením takejto dohody prekročil svoje únosné pracovné zaťaženie. (Zákon č. 662/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

⁷² Nemocnica Modra n.o. má po zrušení detského oddelenia iba jedno oddelenie, a to interné, takže neposkytuje komplexnú starostlivosť. Aj na základe toho s ňou zdravotná poisťovňa Dôvera s účinnosťou od 1.7.2008 nepredĺžila zmluvu. (Nemocnica Modra nemá od 1. júla 2008 zmluvný vzťah s Dôverou. TASR, 7.5.2008.)

5.3 BÝVANIE

Zastavaná časť obce predstavuje kompaktnú štruktúru nízkopodlažnej zástavby, ktorá sa vinie okolo hlavnej ťažiskovej komunikácie. V takejto zástavbe sa vynímajú iba rímskokatolícky kostol zasvätený Ružencovej Panne Márii a dvojpodlažný objekt základnej školy pre 1. – 4. ročník.

Domovému fondu dominujú rodinné domy. Ostatné budovy (bytové domy a iné budovy ako rodinné domy spolu) predstavujú iba 3,7 % domového fondu obce.

Tab. č. 5.6: Vek domového fondu obce

obdobie výstavby	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond
- 1899 a nezistené	12	0	1	13
1900 - 1919	11	0	0	11
1920 - 1945	34	0	0	34
1946 - 1970	92	0	3	95
1971 - 1980	51	6	0	57
1981 - 1990	37	0	0	37
1991 - 2001	26	0	0	26
spolu	263	6	4	273
% domového fondu	96,3	2,2	1,5	100,0

Zdroj: Štatistický úrad SR

Väčšina rodinných domov v obci bola postavená po roku 1945. Z časti o čosi väčšej ako polovica ide o domy, ktoré boli odovzdané do užívania (skolaudované) po roku 1970. Ostatné domy boli skolaudované v rokoch 1946–1970, teda v období povojnovej obnovy výstavby.

Z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 ďalej vyplýva, že z obdobia po roku 1970 pochádza len sedem rodinných domov horšej ako I. kategórie. V podstate všetky domy, ktoré majú menej ako 40 rokov, majú teda aj úplné základné príslušenie.

5.4 INÉ ZARIADENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Občianska vybavenosť Dubovej zodpovedá veľkosti obce, ako aj jej polohe v zázemí miest. Pre blízkosť miest, ktoré sú vybavené všetkými potrebnými obchodmi a službami, sa podnikateľom jednoducho neoplatí v obci prevádzkovať niektoré zariadenia.

V obci sa nachádzajú 2 predajne potravín a iného tovaru dennej potreby, 2 pohostinstvá, pohrebníctvo, kvetinárstvo, krajčírstvo. Ostatné služby obyvateľom obce poskytujú zariadenia v Modre, Pezinku či Častej. Asi najviac im môže chýbať holičstvo, sklárstvo, stolárstvo.

Slovenská pošta má v obci pobočku s obmedzeným časom prevádzky (pondelok – piatok od 7:30 do 12:30), ktorá sídli v budove obecného úradu. Pošta avizovala zrušenie tohto prístupového miesta. Obecné zastupiteľstvo v Dubovej 17.7.2007 k tomu vydalo nesúhlasné stanovisko.⁷³

Príslušnosťou, na prílev ktorých obec plánuje utvoriť podmienky, by mohol chýbať bankomat. Územný plán obce ho navrhuje inštalovať v budove obecného úradu. Na druhej strane elektronizácia bankovníctva umožňuje ľuďom nakladať so svojimi peniazmi aj bez použitia bankomatu.

V Dubovej nesídlí jednotka Policajného zboru SR a ani obec nezriadila obecnú políciu. V prípade požiaru v jej katastri má povinnosť zasiahnuť Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Pezinku. Obec sa pre prípad požiaru poistila dohodou o spoločnom hasičskom zbore s obcou Častá, kde sídli dobrovoľný hasičský zbor.⁷⁴

Obec podľa zákona o obecnom zriadení utvára podmienky aj na kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport a v určitom rozsahu zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok.⁷⁵

Obec Dubová finančne podporuje tvorbu Dubovských novín, ktoré vydáva miestna organizácia charitatívneho Spolku sv. Vincenta de Paul. Noviny poskytujú množstvo informácií aj o činnosti samosprávy.

Na kultúru a osvetovú činnosť v obci slúžia kultúrne stredisko a Knižnica Vincenta Šikulu, miestneho rodáka. Schátralý objekt Osvetovej besedy je prakticky nevyužitelný. Územný plán obce na tomto mieste navrhuje vybudovať nové kultúrno-osvetové zariadenie pre klubovú a záujmovú činnosť mládeže, dospelých i dôchodcov.

Obecná knižnica sídli v objekte základnej školy, je otvorená v stredu od 18:00 do 20:00. Vstupný poplatok predstavuje 30 korún. Knižný fond tvorí 3 000 kusov. Návštevnosť knižnice by mohlo zvýšiť rozšírenie jej služieb o internet.

⁷³ Uznesenie Obecného zastupiteľstva v Dubovej č. 28/2007 zo 17.7.2007

⁷⁴ Uznesenie Obecného zastupiteľstva v Dubovej č. 27/2007 zo 17.7.2007

⁷⁵ Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Záujmovú umeleckú činnosť vyvíjajú Kresťanská spevácka skupina Credo, Folklórna skupina Lipka, Cech roduverných Dubovaniiek. Športovým aktivitám dominuje futbal. Obec má Športový areál, ktorý tvoria dve futbalové ihriská a tribúna. Samospráva vynakladá peniaze na prevádzku zariadenia, údržbu jeho areálu i činnosť Telovýchovnej jednoty Dubová, ktorá reprezentuje obec v ligových súťažiach.

Obec prispieva aj na základnú organizáciu Jednoty dôchodcov Slovenska. Okrem toho jej ponúkla spoločenskú sálu v kultúrnom stredisku.

Na území Dubovej sa nachádza niekoľko cirkevných pamiatok alebo z náboženského hľadiska významných miest, napríklad socha sv. Jána Nepomuckého z konca 18. storočia, kríž z roku 1894, rímskokatolícky kostol z roku 1907 zasvätený Ružencovej Panne Márii.

Kataster obce ponúka aj rekreačné možnosti. Ubytovanie poskytujú chaty Fúgelka, Kukla a Rila a rekreačné zariadenie Hydrostav. V dedine sa zatiaľ nerozvinulo ubytovanie v súkromí. Jedinou výnimkou je Ubytovanie Zuzy.

5.5 ZHRNUTIE

Materská škola a základná škola pre 1. – 4. ročník sú jedinými školskými zariadeniami v Dubovej. Ich zriaďovateľom je obec, takže o úrovni základnej výchovy a vzdelávania rozhoduje samospráva obce. Ako obe zariadenia zachovať, respektíve udržať ich úroveň, môže byť pre ňu jednou z najväčších výziev.

Obecná samospráva a vedenie školy majú vo všeobecnosti iba dve možnosti: buď pre školu získajú dostatok detí, alebo časť finančnej ťarchy, ktorú predstavujú obecné výdavky na školu, prenesú na rodičov, prípadne oboje. Prvá alternatíva však presahuje možnosti obce, druhá zasa môže narážať na obmedzené finančné možnosti rodičov.

Je v existenčnom záujme školy dosiahnuť priaznivejšie pracovné a učebné podmienky. Ak chce obstáť v silnejúcej konkurencii mestských škôl a alternatívnych spôsobov výučby, musí mať možnosť realizovať sa a zarábať si na seba, napríklad účasťou na rôznych projektoch, z ktorých plynie finančný alebo iný hmotný ošoh.

Územný plán obce predpokladá, že základnú školu bude treba premiestniť do rekonštruovaného objektu materskej školy. Pri populačnom vývoji je však otázne, či bude čo premiestniť, a preto je na zamyslenie, do akej miery je únosné ďalej školu dotovať. Isté je, že bude pribúdať obyvateľov obce vo veku hodnom opatery, postupom času každodennej. To môže a pravdepodobne aj bude pre obec znamenať povinnosť zabezpečiť ďalšie sociálne služby. V súčasnosti obec môže ťažiť z toho, že v produktívnom veku je veľká časť jej obyvateľstva. Toto obyvateľstvo je totiž hlavným zdrojom pracovnej sily a ekonomickej aktivity.

Územný plán obce má zabezpečiť, že Dubová sa už neocitne medzi „zánikovými obcami“. To si ale vyžaduje mať prírastok obyvateľstva a na to jej vnútorné populačné zdroje nemôžu stačiť. Prírastok obyvateľstva si obec sľubuje od prisťahovalectva. Je pravdepodobné, že v prípade takéhoto vývoja by trh zabezpečil rozšírenie siete obchodov, služieb a iných zariadení občianskej vybavenosti. Atraktivitu obce ako miesta krátkodobého pobytu by mohli zvýšiť napríklad tenisové kurty a reštaurácia.

5.6 ZDROJE

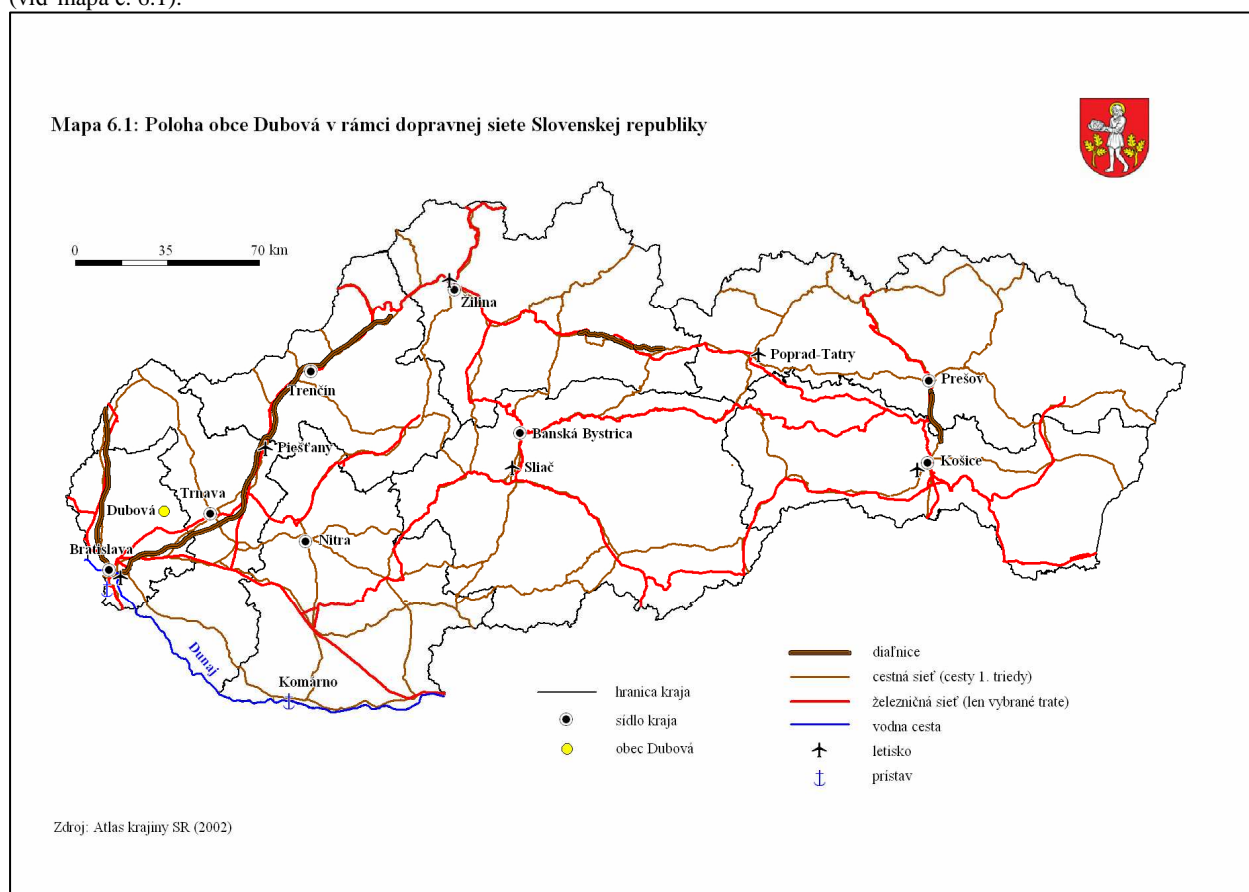
1. Informačný servis ŠÚ SR: MOŠ-MIŠ (2008), Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2001.
2. Nemocnica Modra nemá od 1. júla 2008 zmluvný vzťah s Dôverou. TASR, 7.5.2008.
3. Uznesenie Obecného zastupiteľstva v Dubovej č. 27/2007 zo 17.7.2007
4. Uznesenie Obecného zastupiteľstva v Dubovej č. 28/2007 zo 17.7.2007
5. Územný plán obce Dubová. Návrh textovej časti. Obecný úrad Dubová, 2006.
6. Všeobecne záväzné nariadenie obce Dubová č. 24 o určení školského obvodu obce Dubová
7. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
8. Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
9. Zákon č. 662/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
10. <http://www.dubova.sk>
11. <http://www.ksuba.sk/statistika/20062007/2006ZS.xls>
12. http://www.uips.sk/statis/xls/zs_z.xls
13. <http://www.zsdubova.edu.sk>

6 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

6.1 RÁMCOVÉ VÝCHODISKÁ

Širšie dopravné väzby obce Dubová vyplývajú z jej polohy na rozhraní okresov Trnava a Pezinok a z historicko-geografického formovania podmalokarpatského rozvojového pásu zázemia Bratislavy a jeho pokračovania v podobnej funkcii pre SZ územie okresu Trnava. Geografická poloha sídla Dubová priamo ovplyvňovala rozvoj obce, ktorá bola založená na rozhraní Trnavskej pahorkatiny (cca 223 m n.m.) a na severozápade „vrstvená“ do svahov pohoria Malé Karpaty. Pôvodná funkcia vinohradníctva a poľnohospodárstva malokarpatskej oblasti aj v súčasnosti výrazne ovplyvňuje spádovosť obce za prácou vo výrobní sfére a službách do miest Pezinok a Modra. Silný je aj naďalej vplyv Bratislavy a Trnavy.

Obec Dubová sa nachádza 12 km (13 min.) severovýchodne od mesta Pezinok, ako sídla okresu a centra osídlenia regionálneho významu. V smere od Pezinka je najbližším mestom pre obec Dubová mesto Modra (vzdialené len 5 km, 5 min.), s ktorého katastrálnym územím v časti Modra - Kráľová aj priamo hraničí. Od Hlavného mesta SR Bratislavy je Dubová vzdialená len 32 km (42 min.) smerom na severovýchod. S mestami Modra, Pezinok a Bratislava je obec prístupná po ceste II/502. Od Trnavy ako ďalšieho sídla kraja je Dubová vzdialená 27 km (34 min.) západne, po ceste II/504 do Modry – Kráľovej a ďalej po ceste II/502 ⁷⁶ (viď mapa č. 6.1).

Dubová je tranzitným vidieckym sídlom severovýchodného podmalokarpatského osídlenia s nástupom do Mikroregiónu Červený Kameň. Intravilánom obce prechádza štátna cesta č. II/502, ktorá je spojnicou malokarpatských sídiel s Hlavným mestom SR Bratislavou, cez Svätý Jur, Pezinok, Vinosady a Modru a ďalej v pokračovaní cez Dubovú do Častej a Píly (s hradom Červený Kameň a rekreačným zázemím) a ďalej cez Doľany, Orešany a Smolenice až do Trstína. Cestná komunikácia zároveň predstavuje pomyselnú Malokarpatskú vínnu cestu, ktorá spája obce malokarpatského regiónu, príťažlivé pre turistov z hľadiska spoznávania miest s tradíciou pestovania a spracovania viniča, výrobou vína a zvyklosťami spojenými s touto činnosťou. Juhovýchodným cípom obce prechádza štátna cesta č. II/504, ktorá sa v obci Modra – Kráľová odkláňa od cesty II/502 smerom na juhovýchod v smere na Budmerice, Ružindol a ďalej do Trnavy. Cestnou komunikáciou II/504 sa realizuje komunikačné prepojenie malokarpatských obcí s Trnavou a tiež pripojenie sa na západoslovenský koridor dopravnej infraštruktúry tvorený predovšetkým diaľnicou D1 (medzinárodný cestný ťah E75) a cestou nadregionálneho významu I/61 Bratislava – Žilina. V obci Dubová sa zo

⁷⁶ Vzdialenosti sú uvádzané ako cestné vzdialenosti merané od centier obcí (<http://www.viamichelin.com>).

štátnej cesty č. II/502 odpája smerom na juh účelová cestná komunikácia, ktorá prepája obe cesty II/502 a II/504. Najbližšia mimoúrovňová križovatka na diaľnicu D61 je pri Senci (cca 22 km) a cesta I/61 je najbližšie dostupná v obci Kaplná (cca 14 km). Cestou II/502 v smere na Smolenice sa v obci Trstín dá napojiť na cestu I/51 v smere na Senicu (46 km, 46 min.) a ďalej do Českej republiky (cestný hraničný priechod Holíč – Hodonín, 75 km, 1 h 14 min.).

Dopravná vybavenosť vyššieho významu sa v obci Dubová nenachádza. Najbližšia čerpacia stanica pohonných látok je v obci Častá a v meste Modra.

Železničné trate sa na území obce nenachádzajú. Najbližšia je magistrálna železničná trať M 120 Bratislava – Trnava – Žilina so železničnou stanicou pre osobnú prepravu v Šenkviaciach (dostupná po ceste II/502, od Modry po ceste III/061009 Modra – Šenkvice, 10 km, 13 min.), prípadne Báhoň resp. v Pezinku, kde majú zastávku aj niektoré rýchliky.

Obcou prechádza nadregionálna cykloturistická trasa a do lesov Malých Karpát vchádzajú značené turistické chodníky.

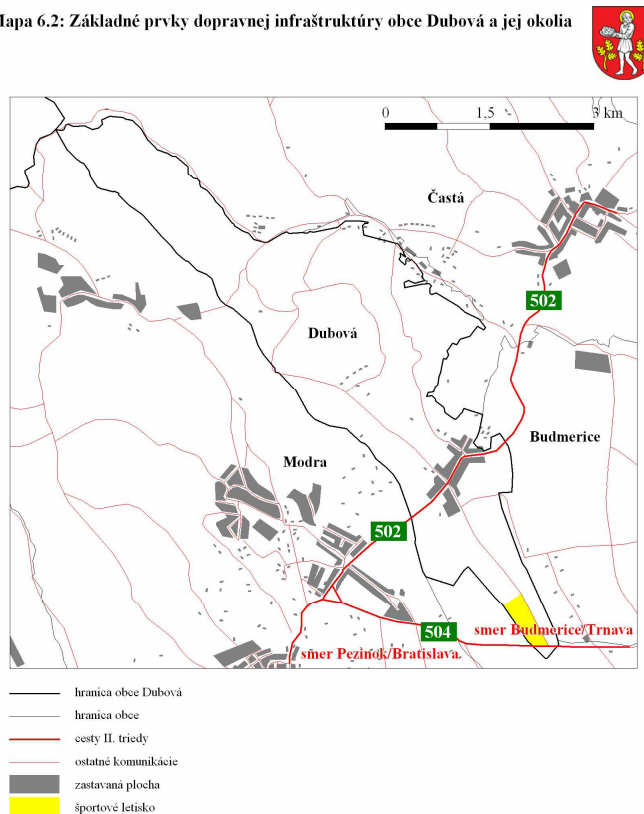
Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v Bratislave, vzdialené približne 40 km.

6.2 CESTNÁ DOPRAVA

Cestné komunikácie

Cestná komunikácia II/502 Bratislava – Vrbové tvorí dopravnú os sídla a zabezpečuje priame väzby na región pre hospodársku aj rekreačnú dopravu (viď mapa č. 6.2). Formovanie obce Dubová okolo prieťahu cesty II/502 na terénnom rozhraní Trnavskej pahorkatiny a Malých Karpát sa v minulosti dialo lineárne. Vďaka odklonu dopravy na cestu II/504 v smere na Trnavu, cez Modru – Kráľovú je intenzita automobilovej dopravy cez obec po ceste II/502 čiastočne oslabená. Preto sa ani neuvažuje s obchvatom cesty II/502 mimo zastavané územie obce. Ťažká diaľková doprava výrazne využíva ponuku diaľnice D1 a nadregionálnej cesty I/61.

Mapa 6.2: Základné prvky dopravnej infraštruktúry obce Dubová a jej okolia

Zdroj: www.ssc.sk

Tab. č. 6.1: Intenzita cestnej dopravy na cestnej komunikácii II/502 v rokoch 1990, 1995, 2000⁷⁷

rok	úsek	Ročné priemerné denné intenzity profilové sk.voz./deň					
		T	O	M	bus	S	Pomer smerov
1990	Dubová – Častá	598	1.516	29	124	2.143	73 : 27
1995		439	1.820	19	130	2.278	73 : 27
2000		524	2.781	12	111	3.378	69 : 31

Zdroj: Slovenská správa ciest, <http://www.ssc.sk>

⁷⁷ Vysvetlivky:

T - nákladné automobily a prívesy

O - osobné a dodávkové automobily

M - motocykle

S - súčet všetkých automobilov a prívesov

Tab. č. 6.2: Intenzita cestnej dopravy na cestnej komunikácii II/502 v roku 2005⁷⁸

rok	úsek ⁷⁹	Ročné priemerné denné intenzity profilové sk.voz./deň			
		T	O	M	S
2005	81030 Dubová - Častá	944	3.688	30	4.662

Zdroj: Slovenská správa ciest, <http://www.ssc.sk>

Rastúci trend automobilizácie a monopolné využívanie cestnej dopravy je dôvodom, aby si obec vytvorila regulačné nástroje proti tendenciám narušenia kvality života vo verejnom priestore prietahu tejto cesty (Hlavná ulica).

Doprava na tejto cestnej komunikácii jednoznačne určuje prevádzkové vzťahy v sídle. Občianska vybavenosť a služby sa koncentrujú pozdĺž tejto cesty. Územím obce prechádza v dĺžke 1,35 km od obce Modra – Kráľová v smere na Doľany a Trstín. Cesta II/502 je kategórie C9,5/70, v obci Dubová ako Hlavná ulica má funkciu B2 – hlavná zberná komunikácia. V obci je časté parkovanie na jej krajnici, má jednostranný, miestami obojstranný chodník, povrch vozovky je vyhovujúci, pripojenia miestnych komunikácií sú neprehľadné. Správcom cesty je SK Bratislava.

Kolíznymi bodmi z hľadiska bezpečnosti dopravy na ceste II/502 v intraviláne obce sú:

- vstup do centra obce v smere od Modry – Kráľovej - križovatka so spojnou účelovou cestnou komunikáciou, zastávka SAD a priechod pre chodcov, vykazuje potrebu vložiť prvok na zníženie dopravnej rýchlosti (návrh ÚPN: okružná križovatka),
- križovatka prietahu s dvomi miestnymi komunikáciami v priestore pred kostolom - cesta je v neprehľadnom oblúku, chránená zrkadlom, intenzívny je pohyb chodcov za občianskou vybavenosťou na oboch stranách ulice, parkovanie osobných automobilov, zastávka SAD,

- vstup do Dubovej v smere od Častej v plynulom oblúku veľkého polomeru, rýchla jazda vozidiel, núdzové parkovanie pred rodinnými domami na oboch stranách, prechádzanie peších k štadiónu a občianskej vybavenosti,

V juhovýchodnom cípe k. ú. obce na krátkom úseku prechádza cesta II/504 Modra – Trnava – Nové Mesto nad Váhom. Správcom cesty je SK Bratislava.

Výrazným impulzom rozvoja obce, najmä v súčasnosti, môže byť priečna cestná väzba v rovinatom teréne, od centrálnej časti obce na juh k ceste II/504. **Účelová cestná komunikácia** spájajúca cesty II/502 a II/504 v predĺžení Družstevnej ulice má pre obec strategický význam, jej dôležitou funkciou je pripojenie sa obce na nížinnú časť regiónu a na mesto Trnava (ďalej po ceste II/504). Jej pokračovanie vedie severozápadným smerom k rekreačnému zariadeniu Fúgelka („Cesta na Fúgelku“). Cestná komunikácia je kategórie C7,5/60 extravilánového profilu, v obci má funkciu B3 – zberno-obslužná. Je optimálne trasovaná v priamke, priečny profil má konštantný, krajnica je vhodná pre chodník, je možné ju využiť i pre spevnený cyklistický pás, odvodnenie je riešené do priekop. Líniovou závadou cestnej komunikácie je kolmé parkovanie pred rodinnými domami, prejazdy ťažkých vozidiel, parkovanie pred cintorínom, odbočka poľnej cesty k skládke odpadov, za mokrého počasia znečistenie verejných priestorov obce. Pozemky pod cestnou komunikáciou sú v správe Slovenského pozemkového fondu (SPF).

Ostatné **miestne a účelové cestné komunikácie** ústia na hlavnú dopravnú os sídla (II/502) kolmo, alebo šikmo a dotvárajú tak obslužnú hrebeňovú až pravidelnú roštovú komunikačnú sieť obce, s takmer kolmým radením komunikácií zo severnej a južnej časti obce k prietahu cesty II/502. Miestne komunikácie sú málo kapacitné, primerané nízkej intenzite lokálnej dopravy, nevyhovujú však z hľadiska bezpečnosti, parametrami a usporiadaním priečneho profilu, kvalitou povrchu a dopravného priestoru. Potrebujú rekonštrukciu šírkového usporiadania a hlavne postupné spevňovanie. Správcom miestnych cestných komunikácií je obec Dubová.

Miestne a účelové cestné komunikácie v obci:

- **ulica za kostolom a do vinohradov (Zámocká ul.)** s funkciou C2, v hornej časti obce má prevažne obytnú funkciu, s občianskou vybavenosťou lokálneho významu, kategórie MOK7,5/40, povrch má asfaltový, široký 4 m, zničený, čiastočne s chodníkom, s odvodnením do zelených pásov, s hlbokým rigolom,
- **obytná ulica v centre obce** má špecifický význam, je súběžná s cestou II/502, oddelená líniou parku. Je to typická parkovacia ulica s obytnou funkciou C2, šírka vozovky je 4 m, s obojsmernou prevádzkou a parkovaním vozidiel bývajúcich a návštevníkov zariadení občianskej vybavenosti (obchody a služby). Ide o typický príklad ukľudnenej miestnej komunikácie kategórie MOU5/30,
- **miestne komunikácie prístupové obslužné** s funkciou C3, tvoria základnú dopravnú sieť v obytnom prostredí. Plnia aj funkcie zjazdových chodníkov a cyklistických cestičiek v starej aj novej zástavbe (za kostolom, k ihrisku), Funkciu C3 spĺňajú aj predĺžené účelové miestne komunikácie na okraji zástavby, vedúce do vinohradov. Miestne komunikácie funkcie C3 majú v obci prevažne kategóriu MO4/30, asfaltový aj štrkový povrch, šírka vozoviek 3-4 m, bez chodníkov, odvodnenie do priekop je nevyhovujúce, vhodnejšie sú úseky s odvodnením do zelených pásov v ulici,
- **účelová cesta od cintorína** na okraji zástavby a priečne poľom ku areálu Skládky odpadov Dubová situovaná pod lesom Lindava, má len poľnú úpravu povrchu, v súčasnosti je štrková a v zime neprejazdná.
- **účelová cesta, ako spojnica cez vinohrady** nad zastavanou časťou obce v súbehu s cestou II/502 má v súčasnosti taktiež nespevnený povrch, ale po úprave môže byť rezervou rozvoja obce.

⁷⁸ Vysvetlivky:

T - nákladné automobily a prívesy

O - osobné a dodávkové automobily

M - motocykle

S - súčet všetkých automobilov a prívesov

⁷⁹ Uvedený úsek sa nachádza tesne za intravilánom obce Dubová v smere na Častú.

Cestnú komunikačnú sieť sídla dopĺňajú **prístupové účelové poľné cesty** v predĺžení miestnych komunikácií, ktoré sú väčšinou zjazdové aj automobilovou dopravou. Tieto komunikácie možno považovať za predchodcov komunikačného zaoberuovania okolo kompaktné zastavaného územia, ktorý navrhuje realizovať návrh ÚPN obce⁸⁰ vo výhľadovom období. Realizovaním navrhnutého komunikačného zaoberuovania by sa odstránila vyššie spomínaná „hrebeňovitost“ s nikam nevedúcimi komunikáciami. Nakoniec sú to tiež **lesné cesty** väčšinou s prirodzeným povrchom.

Ochranné pásma cestných komunikácií

Cestná komunikácia č. II/502 má ochranné pásmo v extraviláne 25 m na obe strany od osi komunikácie.

Spojujúca účelová komunikácia medzi cestami II/502 a II/504 má ochranné pásmo 18 m na obe strany od osi komunikácie.

V obci platia ochranné pásma pozdĺž miestnych komunikácií proti zavaleniu a možnosti prejazdu so šírkou 2 + 6 m, čo pri nízkopodlažnej zástavbe je v celom rozsahu obce zachované.

Statická doprava

Parkoviská a manipulačné plochy pred objektmi občianskej vybavenosti sú prístupné po miestnych cestných komunikáciách vo vyhovujúcej kvalite povrchov a dopravných pomeroch.

Parkoviská v obci:

- centrum na Hlavnej ul. pred obchodmi - 30 parkovacích miest + 2 pre nákladné automobily, povrch tvorí starý asfalt,
- pred areálom ihriska - 4 parkovacie miesta, povrch je štrkový,
- pri cintoríne na spojenej ceste k II/504 - 6 parkovacích miest,
- pred rodinnými domami na spojenej ceste - 4 parkovacie miesta, s cúvaním do zúženej miestnej komunikácie (4 m),
- pozdĺž cesty do vinohradov na hornom konci - 20 parkovacích miest, slúži na odstavovanie poľnohospodárskej techniky, líniová závrada, lebo plocha nie je spevnená.

Spolu **64 parkovacích miest**.

Parkovanie a odstavovanie vozidiel bývajúcich v rodinných domoch je riešené na plochách a v garážach na pozemkoch obytnej zástavby, ale aj pred domami, vjazdy z miestnych komunikácií sú vzhľadom na nízke intenzity vyhovujúce. V obci sa v súčasnosti nachádza **27 garáží**.

Potrebné je doriešenie statickej dopravy v centrálnom priestore obce okolo Obecného úradu a kostola. Taktiež je potrebné riešiť nové parkoviská pri rozvojových plochách obce. Problémom sa taktiež javí nevhodné parkovanie automobilov pri hlavnej ceste (II/502) od kostola po zastávku HAD na „Hornej strane“. Nevhodné parkovanie na miestnych komunikáciách je potrebné riešiť v súčinnosti s políciou na základe zákona o prevádzke motorových vozidiel (vedľa auta na vedľajšej ceste musí zostať voľný priestor v šírke 3 metre).

Pešia doprava

Samostatné chodníky a schodiská dopĺňajú komunikačnú sieť obce. Chodníky sa nachádzajú popri ceste II/505 (jednostranný, miestami aj obojstranný) a popri miestnej komunikácii na Zámočkej ul. Väčšina z nich je však v nevyhovujúcich parametroch a je nutná ich rekonštrukcia.

Schody vedú k zástavkám hromadnej autobusovej dopravy v smere od obytnej ulice v centre obce.

Štyri priechody pre chodcov na ceste II/502 pôsobia ako optické, spomaľovacie prvky na ceste.

Obec má vybudované verejné osvetlenie.

Verejná autobusová doprava

Priame pripojenie obce Dubová na pravidelnú hromadnú osobnú autobusovú dopravu v SR zabezpečuje sieť liniek spoločnosti Slovak Lines, a.s., prostredníctvom prímestských liniek regiónu Bratislavského a čiastočne aj Trnavského samosprávneho kraja. Prímestské linky spájajú obec s mestami Modra, Pezinok, Bratislava a Trnava, slabšia väzba je smerom na Budmerice a Trnavu. Hustota spojov je postačujúca, vykrýva špičkové ranné a podvečerné obdobia v pracovných dňoch.

Tab. 6.3.: Početnosť spojov hromadnej autobusovej dopravy (rok 2008)

Linka	Zastávky: 1- Dubová, požiarňa zbrojnica, 2- Dubová, kostol	Počet spojov	Poznámka
102423	Bratislava - Častá - Trnava	16/20	z toho 1 spoj stojí iba na zast. Dubová, kostol
102424	Bratislava - Častá - Dubová - Budmerice - Cífer	5/5	
102425	Bratislava - Trstín - Chtelnica	12/9	stojí iba na zast. Dubová, kostol
102429	Bratislava - Pezinok - Častá - Štefanová	25/26	na zast. Dubová, pož. zbroj.: 22/24

Zdroj: www.slovaklines.sk, Platí od 9.12.2007 do 13.12.2008

Trasovanie liniek Slovak Lines vedie výlučne po ceste II/502. Všetky 4 zastávky hromadnej autobusovej dopravy (obojstranné, 1 – Dubová, požiarňa zbrojnica, 2 – Dubová, kostol) sú v hlavnom dopravnom priestore, v samostatných záľivoch v priamej trase, čo je vhodné z hľadiska bezpečnosti verejných priestorov aj plynulosti cestnej dopravy. Prístrešky zastávok v obci boli modernizované a výrazne prispievajú k estetike verejných priestorov, služby cestujúcim sú v blízko situovaných objektoch občianskej vybavenosti. Chodník pri ceste je vyhovujúci, kolízne je viacnásobné vyústenie z parkovísk na cestu II/502, osvetlenie verejných priestorov je vhodné. Rádus dopravnej obsluhy územia obce izochronou pešej dostupnosti 500 metrov od zastávok pokrýva zastavané územie na cca 90%, dostupnosť 400 m na 75%.

⁸⁰ Kaliská a kol. (2006)

Cykloturistika a pešia turistika

Územím obce Dubová v súčasnosti vedie značená **Malokarpatská vínna cyklotrasa Modra – Trstín**, ktorá prechádza po krajnici cesty II/502, intravilánom obce. Krajnica cesty však tejto funkcii neposkytuje bezpečnostné parametre.

Údaje o cyklotrase:

farba: zelená (stredné a nenáročné trasy, okruhy zdravia a rodinné trasy)

evidenčné číslo: 5205

povrch: asfaltový

stav: vyznačená cyklotrasa

v správe: SCK Bicyglo Trnava

V rámci Koncepcie rozvoja siete cyklotrás na území BSK⁸¹ sú navrhované nasledujúce cyklotrasy vedené územím obce:

Vinohradnícka cyklomagistrála Bratislava (Rača – centrum) – Doľany

Vedená územím obce po ceste II/502, červená C05,

Vištucká cyklotrasa Dubová – Veľký Grob

Cyklotrasa začína v centre obce Dubová a pokračuje po účelovej cestnej komunikácii k ceste II/504 a ďalej do obce Vištuk, zelená Z31

Červenokamenská cyklotrasa Pezinok (Cajla) – Doľany (Papiereň)

Na území obce je navrhovaná lesnými cestami Malých Karpát v smere od Modry – Harmónie do Papierničky (k.ú. Častá), zelená Z21,

Ďalej sú navrhované cyklotrasy, označené žltou farbou, predstavujúce ľahké trasy a spojky medzi cyklotrasami alebo krátke odbočky k rôznym prírodným, historickým a technickým zaujímavostiam. Územím obce prechádza takto navrhovaná cyklotrasa v smere od Šenkvcí, k ceste II/502 a v obci Dubová sa odvíja po účelovej komunikácii smerom k rekreačnému zariadeniu Fúgelka, ďalej lesnými cestami Malých Karpát, kde sa napája na modrú cyklotrasu Modra - Harmónia – Kuchyňa.

V katastrálnom území obce existujú **značené turistické chodníky** vchádzajúce do lesov Malých Karpát. Turistické chodníky sú vodiacej farby modrej, ktorá označuje diaľkové pešie trasy spájajúce dôležité východiská s významnými turistickými cieľmi (trasa č.2411, turistické informačné miesta Dubová-obec – Fúgelka - Pred vrchmi – Kukla - Tri kopce ; trasa č.2410, turistické informačné miesto Vyvieracka), ďalej zelenej vodiacej farby, ktorá vyznačuje prístupové cesty k zaujímavým turistickým cieľom (trasa č. 5104, turistické informačné miesta Vyvieracka a Tri kopce) a nakoniec žltej vodiacej farby, ktorá vyznačuje krátke spojky medzi značenými chodníkmi iných farieb (trasa č. 8707, turistické informačné miesta: Pred vrchmi – Fúgelka a trasa č. 8107, turistické informačné miesta: Fúgelka - Tri kopce). Jednou z najfrekventovanejších turistických trás Malých Karpát je trasa Častá – hrad Červený Kameň – Veľká homoľa – Modra-Harmónia s turistickými informačnými miestami Pred vrchmi – Kukla - Tri kopce. Vrchol Kukly je zvlášť významným turistickým miestom na území obce s 13 m vysokou vyhliadkovou vežou. Neďaleko sa nachádza hrad Červený Kameň, ku ktorému vedie značkový turistický chodník od centra obce cez Fúgelku a „Pred vrchmi“ (najskôr po modrom, potom po žltom značkovom chodníku).

6.3 NÁVRH ROZVOJA CESTNEJ DOPRAVY

Dopravná situácia na prietahu cesty II/502 si vyžaduje návrh koncepcie na zvýšenie bezpečnosti dopravných a verejných priestorov v centre obce. Požiadavka reorganizácie dopravy v centre obce je aktuálna ako trvalá úloha zvyšovania kvality života v obci, najmä za predpokladu, že nebude realizovaná odklonová trasa cesty II/502. Vhodné by bolo osadenie rýchlostných tabúl a retardérov. Potrebné je vypracovanie nového dopravného pasportu a plánu dopravnej obsluhy Bratislavského samosprávneho kraja.

Miesto kolmého križovania tejto trasy s ostatnými miestnymi cestnými komunikáciami (spojujúca účelová cestná komunikácia) rieši návrh ÚPN obce⁸² ako dopravný uzol – **okružnú križovatku**, s priemerom elipsy cca 20 m.

Účelová cestná komunikácia spájajúca cesty II/502 a II/504 v predĺžení Družstevnej ulice má pre obec výraznú funkciu v súvislosti s možným rozvojom príslušných priestorov okolo jej trasy, napríklad situovaním podnikateľských, alebo športovo-rekreačných aktivít. Od centra obce v smere na Fúgelku („Cesta na Fúgelku“) má navrhovanú kategóriu MOK7,5/50 extravilánového profilu. Cestná komunikácia potrebuje nevyhnutnú rekonštrukciu v šírkovom upravení, spevnený povrch s konštantnou šírkou, jednostranným chodníkom a krajnicou, ktorú je možné využiť pre spevnený cyklistický pás, odvodnenie je možné riešiť do priekopy. Po rekonštrukcii by bolo vhodné uvažovať s prekategORIZOVANÍM tejto účelovej komunikácie na štátnu cestu III. triedy po prerokovaní s Bratislavským samosprávnym krajom (BSK), pod ktorého správu by prešla.

Nové rozvojové zámery (bývanie, podnikateľské aktivity), ktoré sa lokalizujú prevažne v nadväznosti na zastavanú časť obce vyvolávajú potrebu nových obslužných komunikácií a prepojenie existujúcich obslužných miestnych komunikácií. Zvýšenie kvality života v existujúcej štruktúre je potrebné zaisťovať rekonštrukciou **existujúcich miestnych komunikácií**, dobudovaním **chodníkov**, odvodnenia povrchov komunikácií a parkovacích plôch. Je potrebné rekonštruovať existujúce miestne komunikácie (Novosadská, Podhorská, Zámocká ul.) a postupne upraviť šírko i povrchovo existujúce komunikácie na území obce na kategóriu miestne obslužné komunikácie (MOK) v súlade s príslušnými technickými predpismi. Taktiež vybudovať spevnené obslužné komunikácie v lokalite „Koligrany“, „Nad kostolom a „Nad humnami“, ktoré sú v súčasnosti iba nespevnené, poľné, nakoľko budú zabezpečovať prístupy k navrhovaným rozvojovým zámery. Ako **obslužné miestne komunikácie s funkciou C2-MOK** rôznych šírok sa podľa ÚPN obce⁴ navrhujú ulice, ktoré sa budú podieľať na komunikačnom zaokruhovaní okolo kompaktné zastavaného

⁸¹ Koncepcia rozvoja siete cyklotrás na území Bratislavského samosprávneho kraja, regionálna rozvojová agentúra Senec - Pezinok, 2006

⁸² Kaliská a kol. (2006)

území (Zámocká ul., „Nad humnami“, „Koligrany“, „Osmíny“, „Pod humnami“ a „Pod hoštákmi“). Ostatné miestne komunikácie v navrhovanom zastavanom území sú riešené ako **obytné ulice (C2-MOU)** s rôznym šírkovým usporiadaním. Špecifikom návrhu dopravného riešenia je návrh pripojenia novej, obslužnej miestnej komunikácie „Nad kaplnkou“ na miestnu komunikáciu v katastrálnom území Modra - Kraľová, na západnom okraji k.ú. Dubová.

V prípade rozšírenia kapacity „Skládky odpadov Dubová“ môže dôjsť k zvýšenému tranzitu ťažkej nákladnej dopravy. V prípade spevnenia účelovej cestnej komunikácie od cintorína k skládke, by mohla alternatívne plniť funkciu odľahčenia centra obce od nežiaduceho tranzitu ťažkej nákladnej dopravy.

V centrálnom priestore obce je už čiastočne lokalizovaná občianska vybavenosť obchodov a služieb, školstva, kultúry a tiež zastávky hromadnej autobusovej dopravy. Spolu s ďalšou architektúrou v exteriéroch - existujúcou kvalitnou parkovou zeleňou, parkoviskami a spevnenými plochami, by bolo vhodné dotvoriť štruktúru obce „**námestím**“ (**návestím**) obce, alebo **obecným bulvárom** vyžadujúcich si modernizáciu menšími úpravami. Spoločenskú funkciu obytnej ulice v centre obce na celom prieťahu je potrebné riešiť v širších súvislostiach regiónu (Malokarpatská vínná cesta, regulácia tranzitnej dopravy), ale aj lokálne, návrhom jej funkcie na miestnu komunikáciu C1, alebo bulváru B3, ako odvodené kategórie pre obchodnú ulicu obce.

Na južnom okraji k.ú. Dubová existuje podnikateľská ponuka na zriadenie **športového letiska** pre nemotorové a ľahké motorové lietadlá za účelom športového lietania a výuky lietania so zodpovedajúcou vybavenosťou. Uvedený zámer vytvorí tiež nové pracovné príležitosti pre cca 12 zamestnancov. Športové letisko pre nemotorové a ľahké motorové lietadlá s doplnkovou vybavenosťou je situované podľa ÚPN obce na južnom okraji katastrálneho územia, na parcele č. 802 s rozlohou 14 ha. V súčasnosti je vybudovaná trávnatá letisková plocha (vzletová a pristávacia) v dĺžke 650 m. Ďalej sa plánuje vybudovanie hangáru a prevádzkovej budovy s rozlohou cca 150 m², a spevnenej odstavnej plochy 1 500 m². Neskôr je navrhovaná dostavba pevnej pristávacej a vzletovej plochy s celoročným využitím, haly leteckej opravovne, učebne leteckej školy a ubytovanie a stravovanie. Pozemok má pre letecký šport dokonalé parametre. Ideálne je nasmerovanie prevádzkového letového smeru nad lokalitu „Skládky odpadov Dubová“, t.j. mimo vplyvu na zastavanú časť obce.

Vhodné by bolo, v súvislosti s propagáciou pešej turistiky, osadenie informačných tabúl o turistických trasách a značkách, pútačov o existujúcich rekreačných lokalitách, športových zariadeniach a atraktívnych priestoroch v obci a celom jej katastrálnom území a širšom okolí, ako aj o možnostiach ubytovania a občerstvenia na území obce. Prípadne vytvorením Turistického informačného centra.

6.4 ZHRNUTIE

Obec Dubová má výhodnú dopravnú polohu, ktorú určuje sekundárna severovýchodná podmalokarpatská rozvojová os zázemia Bratislavy okolo nosného dopravného ťahu cesty II/502, ktorá je osou osídlenia regiónu pod juhovýchodnými svahmi Malých Karpát, v blízkosti koridoru infraštruktúry západného Slovenska. Dubová je tranzitným vidieckym sídlom severovýchodného podmalokarpatského osídlenia s nástupom do Mikroregiónu Červený Kameň. Cesta II/502 je spojnícou malokarpatských sídiel s Bratislavou, Pezinkom a Modrou a ďalej v pokračovaní cez Dubovú do Častej a Píly (s hradom Červený Kameň). Cestná komunikácia zároveň predstavuje pomyselnú „Malokarpatskú vínnu cestu“

Juhovýchodným cípom obce prechádza štátna cesta č. II/504, ktorá sa v obci Modra – Kráľová odkláňa od cesty II/502 smerom na juhovýchod v smere na Budmerice, Ružindol a ďalej do Trnavy. Cestnou komunikáciou II/504 sa realizuje komunikačné prepojenie malokarpatských obcí s Trnavou a tiež pripojenie sa na západoslovenský koridor dopravnej infraštruktúry tvorený predovšetkým diaľnicou D1 (medzinárodný cestný ťah E75) a cestou nadregionálneho významu I/61 Bratislava – Žilina. V obci Dubová sa zo štátnej cesty č. II/502 odpája smerom na juh účelová cestná komunikácia, ktorá prepája obe cesty II/502 a II/504. Cestná komunikácia si vyžaduje rekonštrukciu.

Železničné trate sa na území obce nenachádzajú. Najbližšia je magistralná železničná trať M 120 Bratislava – Trnava – Žilina so železničnou stanicou pre osobnú prepravu v Šenkviaciach, resp. v Pezinku, kde majú zastávku aj niektoré rýchliky.

Komunikačný skelet obce dopĺňajú miestne a obslužné cestné komunikácie, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu, rovnako ako chodníky v obci. V obci sa nachádza 64 parkovacích miest a 27 garáží.

Prímestské linky hromadnej autobusovej dopravy spoločnosti Slovak Lines, a.s. spájajú obec s mestami Modra, Pezinok, Bratislava a Trnava. Hustota spojov je postačujúca, vykryva špičkové ranné a podvečerné obdobia v pracovných dňoch. Slabšia väzba je na Budmerice a Trnavu.

Územím obce vedie značená Malokarpatská vínná cyklotrasa Modra – Trstín, ktorá prechádza po krajnici cesty II/502, intravilánom obce. Krajnica cesty však tejto funkcii neposkytuje bezpečnostné parametre. V rámci Koncepcie rozvoja siete cyklotrás na území BSK sú územím obce navrhované ďalšie cyklotrasy. V katastrálnom území obce sa nachádzajú značené turistické chodníky vchádzajúce do lesov Malých Karpát.

V zámeroch rozvoja dopravy je vhodné uvažovať s okružnou križovatkou, miesto kolmého križovania cesty II/502 so „spojujúcou“ účelovou cestnou komunikáciou. Účelová cestná komunikácia spájajúca cesty II/502 a II/504 a ďalšie miestne a obslužné cestné komunikácie a tiež chodníky si vyžadujú rekonštrukciu. Centrálny priestor obce by bolo vhodné dotvoriť „**námestím**“ (**návestím**) obce, alebo **obecným bulvárom**.

6.5 ZDROJE

1. AUREX (1998): Územný plán Veľkého územného celku Bratislavského kraja (v znení neskorších zmien a doplnkov). AUREX, spol. s r. o. pre Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, 1998.
2. Informačný servis ŠÚ SR (MOŠ-MIS).
3. Kaliská, D. a kol. (2006): Územný plán obce Dubová – návrh.
4. Kolektív (2005): Autoatlas Slovenská republika. VKÚ Harmanec.
5. Koncepcia rozvoja siete cyklotrás na území Bratislavského samosprávneho kraja, regionálna rozvojová agentúra Senec - Pezinok, 2006.
6. Malé Karpaty – Bratislava. Edícia turistických máp 1:50 000, 4.vydanie. VKÚ, akciová spoločnosť, Harmanec, 2004.
7. <http://www.ssc.sk>
8. <http://www.viamichelin.com>

7 TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

7.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

7.1.1 ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Súčasný stav

Obec Dubová má vybudovaný verejný vodovod pitnej vody, na ktorý sú pripojení všetci obyvatelia obce. Prívodné potrubie i rozvodná sieť vodovodu vrátane vodojemu, boli vybudované a uvedené do prevádzky v roku 1963. Verejný vodovod je súčasťou **Podhorského skupinového vodovodu**. Vodovod je v súčasnosti v majetku a prevádzke Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s. (BVS), ktorej obec Dubová je minoritným vlastníkom akcií⁸³.

Vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov - prameňov **Maruša** a **Vyvieračka**, ktoré sa nachádzajú severnej časti k.ú. obce, v Malých Karpatoch (vodný zdroj Maruša na hranici s k.ú. Píla). Výdatnosť prameňa Maruša je $Q=60$ l/s, prameň Vyvieračka má o málo nižšiu. Obe vodné zdroje zásobujú pitnou vodou okrem Dubovej aj obce Častá, Doľany, Štefanová, Borová a Dlhá. Vodný zdroj Maruša je v súčasnosti v rekonštrukcii. Hlavné vodovodné potrubia z vodných zdrojov sú vedené do vodojemov Píla a Dubová. Vodojem Dubová situovaný v lokalite „Nad kostolom“, má objem 100m^3 . Zosilňovacia stanica sa nachádza na Podhorskej ulici. Odberné potrubie z vodojemu má profil DN150, prívodné DN100 a DN250, preliv je DN250 a odpad DN150. Na vodovodných potrubiach sú osadené podzemné hydranty za účelom odberu vody na požiaru ochranu v zmysle STN 73 666 22, príp. polievanie cestných komunikácií, alebo iné verejné účely. Distribučnú sieť tvoria potrubia profilov DN80 - DN100 (materiál: liatina, PVC). Cez obec prechádzajú aj ďalšie vodovodné potrubia, ktoré sú súčasťou Podhorského skupinového vodovodu.

Ochranné hygienické pásma

V Malokarpatskej časti k.ú. obce sa nachádzajú dve ochranné pásma vodných zdrojov – prameňov Maruša a Vyvieračka. Ide o pásma hygienickej ochrany 1. a 2. stupňa podzemných vôd.

Ochranné pásmo vodojemu Dubová je 50 m.

Trasy vodovodného potrubia vyšších rádoz z vodných zdrojov majú ochranné pásmo 10 m od osi na každú stranu.

Návrh rozvoja

Vodovodná sieť je v primeranom stave k svojmu veku. Okrem pravidelnej údržby si vyžaduje aj postupnú rekonštrukciu (výmenu potrubí) niektorých úsekov. To isté sa týka i väčšiny domových prípojkov.

Zásobovanie pitnou vodou novovybudovaných domov v rámci rozvojových zámerov obce² bude možné pripojením na existujúce vodovodné potrubia. Potrebná je rekonštrukcia existujúceho vodovodu DN80 do rekreačnej oblasti Fúgelka (aj z dôvodu budúcej výstavby rodinných domov v lokalite „Novosady“).

7.1.2 ODKANALIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD

Súčasný stav

V obci Dubová **nie je vybudovaná splašková kanalizácia a čistička odpadových vôd** (ČOV) pre odvádzanie a čistenie splaškových vôd. Rekreačné zariadenia – Fúgelka, Kukla, Hydrostav majú vybudované vlastné malé čističky odpadových vôd. Malá ČOV pod Fúgelkou je v súčasnosti nefunkčná a určená na asanáciu. Pozdĺž štátnej cesty II/502, (v obci ako Hlavná ulica) je vybudovaná **dažďová kanalizácia** z betónových rúr, profilov DN300-DN500. Kanalizácia odvádzá zrážkové dažďové vody z cestnej komunikácie cez uličné vpusty. Potrubia sú vyústené do cestných priekop, resp. do krytého Dubovského potoka.

Návrh rozvoja

Splaškové vody z rodinných domov sú odvádzané do žump, ktoré by mali byť nepriepustné a ich obsah by sa mal vyvážať do najbližšej ČOV Modra. Skutočné prevádzkovanie žump jednotlivých majiteľov rodinných domov nebolo zisťované. Nedostatočné tesnenie žump však môže predstavovať vážne ohrozenie kvality podzemných a povrchových vôd. Aj z tohto dôvodu je nevyhnutné vybudovanie stokovej siete **splaškovej kanalizácie** a jednotlivé domové prípojky, tak ako je to navrhované i v ÚPN obce - návrh⁸⁴. Vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci (investor: BVS a.s., stavba: „Odkanalizovanie – Malokarpatský región“) počíta s vybudovaním koncovej čerpacej stanice (ČS Dubová) výtlačného potrubia do ČOV Bratislava - Vrakuňa a taktiež lokálnych prečerpávacích staníc. Stoky splaškovej kanalizácie budú profilu DN300, ich situovanie bude prevažne v miestnych komunikáciách, resp. vedľa štátnej cesty. Taktiež má byť pripojený rekreačný areál Fúgelka.

V súčasnosti sa má realizovať projekt BVS a.s. – prečerpávací stanica, ktorý bude riešiť kanalizáciu Modry – časť Kráľová a v tejto súvislosti treba hľadať riešenie aj pre obec Dubová. Krátkodobý problém kanalizácie treba riešiť čistením jestvujúcej dažďovej kanalizácie občanmi. Kanalizácia by vyriešila aj problémy predovšetkým na Zámockej ul. (priesaky podzemnej vody).

⁸³ <http://www.bvsas.sk>

⁸⁴ Kaliská a kol. (2006)

7.1.3 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Súčasný stav

Predaj a distribúciu elektrickej energie do obce Dubová poskytuje Západoslovenská energetika, a. s. Obec nie je akcionárom v tejto spoločnosti⁸⁵.

Obec a jej katastrálne územie sú zásobované elektrickou energiou dvomi vonkajšími vzdušnými vedeniami VN 22 kV č.217 a č.124. Trasa VN vedenia č.217 prechádza katastrálnym územím obce v smere severovýchod nad zastavaným územím a trasa vedenia č.124 obchádza obec v smere severovýchod a láme sa po východnej hranici katastra. Z týchto vedení sú pripojené distribučné transformačné stanice (7 prevažne stožiarových TS s celkovým výkonom 1 413 kVA), z ktorých sú elektrickou energiou zásobované elektrické siete a odbery NN 1 kV.

Ochranné pásma (v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike)

Trasy 22 kV vzdušného vedenia majú ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča po oboch stranách vedenia.

Trafo stanice majú ochranné pásmo 10 m.

Trasa elektrického kábla VN alebo NN vedeného v zemi má ochranné pásmo 2 m, t.j. 1 m od osi na každú stranu.

Návrh rozvoja

Súčasný stav vyhovuje terajším potrebám a nárokom na elektrickú energiu v obci. Rezervný výkon v transformátoroch môže kryť nároky na elektrickú energiu pre navrhované zámery rozvoja⁸⁶. Elektrické vedenie v zastavanom priestore je vhodné situovať v zemi ako káblové. Trasu 22 kV vzdušného vedenia z VN č.217 ku TS 0018-005 Letný tábor odporúčame navrhnuť na zrušenie, nakoľko prekáža budúcej výstavbe. Novú trasu je vhodné riešiť tiež ako káblovú, vedľa cestnej komunikácie.

7.1.4 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Súčasný stav

Prepravu a distribúciu plynu v celej Slovenskej republike zabezpečuje výhradne Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP). V roku 2006 bola realizovaná stavba „Energetické zabezpečenie obce Dubová zemným plynom“.

VTL prípojka plynu

Jestvujúca VTL prípojka zabezpečuje v plnom rozsahu prepojenie zásobovacieho VTL plynovodu a regulačnej stanice obce Dubová vo všetkých výkonových režimoch. Neuvažuje sa s jej rekonštrukciou, resp. zväčšením.

Regulačná stanica

Súčasný objekt regulačnej stanice bol vybudovaný v roku 1997. Regulačná stanica je klasického prevedenia s výkonom 1200 Nm³/hod., vstupným tlakom 2,5 MPa a výstupným tlakom 300 kPa. Výkon je dostatočný pre spotreby navrhovanej zámerov rozvoja⁴.

STL rozvod plynu

Súčasný rozvod STL plynu v obci Dubová s tlakovým štandardom 300 kPa boli uvedené do prevádzky v roku 1997. Sú vybudované na báze PE materiálov dimenzie D63 a D90 (bez vlastných prípojek). Vykrytie obce Dubová hlavnými zásobovacími STL rozvodmi je vyhovujúce, ich dimenzie a rozmiestnenie umožňuje plynulé predlžovanie jednotlivých potrubných úsekov do zón nového rozvoja obce⁴.

Ochranné pásma (v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike)

Trasa VTL plynovodu má bezpečnostné ochranné pásmo 20 m na každú stranu od osi vedenia.

Trasa STL plynovodu má bezpečnostné ochranné pásmo 2 m, ochranné pásmo 1 m od osi plynovodu na každú stranu.

Regulačná stanica plynu má bezpečnostné ochranné pásmo 50 m okolo zariadenia.

Návrh rozvoja

Pre optimálne zásobovanie obce Dubová sú navrhované⁴ nasledovné úpravy na hlavných zásobovacích rozvodoch:

- rekonštruovať výstupné potrubie z regulačnej stanice na dimenziu D 160 s celkovou dĺžkou cca 68 bm,
- v strede obce prepojiť jestvujúce vetvy D 63 v celkovej dĺžke cca 78 bm,
- predĺženie jestvujúcich koncových plynovodov do zón budúceho rozvoja obce. Jedná sa o dimenzie D 63 v celkovej dĺžke cca 620 bm.

7.1.5 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Rozvoj energetických systémov kladie rozhodujúci dôraz na využívanie zemného plynu. Energetické systémy na báze zemného plynu poskytujú pri priaznivej nákladovosti vyšší komfort pri výrobe technologického a vykurovacieho tepla a výrazne znižujú emisné zaťaženie životného prostredia. Z uvedených zásad bolo v podmienkach energetického zásobovania obce Dubová uvažované so zásobovaním zemným plynom.

V súčasnosti viac ako 75 % všetkých domácností a objektov občianskej vybavenosti v obci používa ako zdroj tepla potrebný pre účely kúrenia, varenia a prípravy teplej úžitkovej vody zemný plyn.

Ostatní obyvatelia využívajú na vykurovanie tuhé palivo.

⁸⁵ akcionárimi sú Fond národného majetku (51%), E.ON Energie AG, Mníchov (40%) a EBRD (9%) (<http://www.zse.sk>).

⁸⁶ Kaliská a kol. (2006)

7.1.6 TELEKOMUNIKAČNÉ ZARIADENIA A POŠTA

Súčasný stav

Územie obce je začlenené z hľadiska verejnej telekomunikačnej siete do atrakčného obvodu ATU Dubová – Zámocká ul., v ktorej je vybudovaná vysunutá digitálna ústredňa – RSU v technológii S 12 firmy Alcatel. V obci je vybudovaná verejná telekomunikačná sieť typizovanými zemnými aj závesnými káblami. Z hľadiska kapacity ATU je v RSU vybudovaná dostatočná kapacita v digitálnej technológii, ktorá v prípade potreby bude pružne rozšírená.

V roku 2002 bol v obci vybudovaný oblastný optický kábel – OOK, vedený vedľa hlavnej komunikácie v smere na Modru a obec Častá.

Cez obec prechádzajú taktiež 2 diaľkové metalické káble č. 43 a 45, vedené v smere Modra – Dubová – Častá. Po vybudovaní OOK sú káble využívané v minimálnej miere. V blízkej budúcnosti predpokladáme prehodnotenie ich využitia zo strany T-Com.

V katastrálnom území obce sú v súčasnosti vedené podzemné a vzdušné telekomunikačné vedenia v správe spoločnosti T-Com. V roku 2006 bolo v obci 198 telefónnych staníc, z toho 181 bytových (MOŠ/MIS). Územie obce je tiež pokryté mobilnou sieťou operátorov Orange, T-Mobile a O₂. Pokrytie obce mobilnou sieťou operátorov T-Mobile a Orange je veľmi dobré, nakoľko sú v obci situované 2 vysielače. Vysielač operátora siete Orange je situovaný na objekte ZŠ a vysielač operátora siete T-Mobile je situovaný na objekte bytovky na Družstevnej ul.

Obec Dubová nemá vybudovaný televízny káblový rozvod. Rozhlasovým aj televíznym signálom je pokryté cca 85 % územia.

Digitálna ústredňa umožňuje poskytovanie najnovších telekomunikačných služieb vrátane vysokorychlostného prístupu na internet – služby DSL.

Poskytovateľom komunikačných, distribučných a platobných služieb na celom území SR je spoločnosť Slovenská pošta, a.s. V obci sa nachádza Pošta v objekte Obecného úradu. Jej technické vybavenie je priemerné. V objekte OÚ je tiež miestny rozhlas.

Ochranné pásma

V zmysle zákona v zmysle zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete chránené ochranným pásmom. Trasa diaľkového telekomunikačného kábla má ochranné pásmo 1,5 m na každú stranu, v zmysle platných predpisov a požiadaviek správcu.

Návrh rozvoja

V nadväznosti na rozvojové plány obce podľa návrhu ÚPN⁸⁷ je plánované rozšírenie miestnych telekomunikačných sietí, ktoré bude realizované postupne podľa časového harmonogramu výstavby. Je potrebné zosúladiť a koordinovať jednotlivé návrhy pre výstavbu technickej infraštruktúry a zväziť aj potrebu káblovej televízie spolu s internetizáciou obce.

7.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch spadá do pôsobností obcí kooperácia činností súvisiacich s komunálnym odpadom na území obce. Obec zodpovedá za nakladanie s komunálnymi odpadmi⁸⁸ a s drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce⁸⁹. Obec vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva prejednáva priestupky v odpadovom hospodárstve a ukladá pokuty za priestupky a poskytuje držiteľovi odpadu informácie o umiestnení a činnosti zariadení na nakladanie s odpadmi na území obce⁹⁰.

Odpadová legislatíva prejde v najbližšom období zmenami v podobe novelizácií zákonov o odpadoch a obaloch, ktoré vyplynuli z nášho vstupu do Európskej únie. Tá kladie dôraz na predchádzanie vzniku odpadov a ich maximálne zhodnocovanie. Mestá a obce tak od roku 2010 budú musieť povinne separovať päť zložiek komunálneho odpadu (papier, plast, sklo, kov, biologicky rozložiteľný odpad).

7.2.1 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z ÚPN VÚC BRATISLAVSKÝ KRAJ

Podľa schválenej záväznej časti ÚPN VÚC Bratislavský kraj (AUREX spol. s r.o., 1998), v znení Nariadenia vlády SR č.20/2003 Z. z., sa na obec Dubová vzťahujú nasledovné závery a požiadavky vo forme regulatívov v oblasti odpadového hospodárstva:

- zabezpečiť postupnú sanáciu, resp. rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží,
- sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú životné prostredie a podzemné vody,
- riešiť výhľadovo zneškodňovanie odpadov skládkovaním v kraji najmä výstavbou regionálnych veľkokapacitných skládok odpadov,
- zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení na zneškodňovanie, recykláciu, dotriedňovanie a kompostovanie odpadov,

⁸⁷ Kaliská a kol. (2006)

⁸⁸ Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa; za odpady z domácnosti sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chat, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch).

⁸⁹ § 39 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

⁹⁰ § 72 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

- zabezpečiť na území kraja plochy pre plánovaný systém kontajnerizácie na nakladanie s nebezpečným odpadom a sieť recyklačných stredísk nebezpečných odpadov.

7.2.2 PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE

Obce sú povinné spracovávať Program odpadového hospodárstva, ktorý určuje ciele odpadového hospodárstva v obci a opatrenia na ich plnenie v súlade so zákonom o odpadoch⁹¹. Obec Dubová má spracovaný **Program odpadového hospodárstva (POH) do roku 2005**, v ktorom je zohľadnená záväzná časť **Programu odpadového hospodárstva okresu Pezinok** so zameraním na dosiahnutie cieľov, najmä vo zvyšovaní percenta zhodnocovaných odpadov, materiálovo aj energeticky a v znižovaní percenta odpadov ukladaných na skládku.

Pre záväznú časť Programu odpadového hospodárstva obce Dubová sú odpady v členení podľa § 5 ods. 1 písm. a) vyhlášky MŽP SR č.283/2001 Z. z. v súlade s POH okresu Pezinok a POH SR do roku 2005:

- opotrebované batérie a akumulátory (20 01 33),
- odpady z papiera (15 01 01, 20 01 01),
- odpady zo skla (15 01 07, 20 01 02),
- komunálne odpady,
- drobné stavebné odpady.

Základnými cieľmi Programu odpadového hospodárstva do roku 2005 pre podmienky obce Dubová sú:

- znižovať nebezpečnosť vznikajúcich odpadov,
- pokračovať v sanácií starých environmentálnych záťaží,
- rozšíriť zber a využívanie druhotných surovín o problémové látky a zabezpečiť ich následné zhodnotenie alebo zneškodnenie v určených zariadeniach,
- zvyšovať podiel biologicky rozložiteľných odpadov,
- zamedziť vznik nelegálnych skládok odpadu.

Opatrenia:

- informovanie verejnosti o vplyvoch odpadov na životné prostredie,
- iniciovať prácu s mládežou a deťmi pri výchovnom procese posilňujúcom ekologické vedomie,
- podporiť organizovanie odborných akcií pre širokú verejnosť,
- pri schvaľovaní aktivít v obci dôsledne dbať na dodržiavanie legislatívy a ochrany životného prostredia, usmerňovanie podnikateľskej činnosti v zmysle POH,
- využiť vplyv priamych a nepriamych ekonomických nástrojov,
- zavedenie plošnej separácie odpadového papiera v domácnostiach - cca 3-4 t/rok,
- podporiť rozšírenie separácie nebezpečných zložiek odpadov s usmerňovaním podnikateľskej činnosti na území obce počas ich schvaľovacieho procesu,
- na základe spracovanej projektovej dokumentácie uzatvorenia a rekultivácie skládky tuhého komunálneho odpadu TKO Dubová a na základe získania finančných prostriedkov zrehabilitovať uzatvorenú skládku,
- zabrániť rozširovaniu „divokých“ nelegálnych skládok v k.ú. obce rozmiestňovaním veľkokapacitných kontajnerov, výzvami a upozorneniami občanov.

Bolo by potrebné vypracovanie nového Programu odpadového hospodárstva obce, keďže starší dokument je platný len do roku 2005.

7.2.3 ZBER, VÝVOZ A SEPAROVANIE ODPADU

Zber, vývoz a separovanie odpadu

Obec v zmysle zákona o odpadoch č.223/2001 Z.z. zodpovedá za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území obce. Jedná sa o ostatný odpad (O), nie nebezpečný (N).

Tieto odpady sú v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 (katalóg odpadov) a v znení Vyhlášky MŽP SR č. 409/2002 Z.z. členené na nasledujúce druhy odpadov:

komunálne odpady a drobné stavebné odpady,
odpady z papiera (15 01 01 – obaly z papiera a lepenky, 20 01 01 – papier a lepenka z komunálnych odpadov),
odpady zo skla (15 01 07 – obaly zo skla, 20 01 02 – sklo z komunálnych odpadov).

Tab. 7.1 Množstvo komunálneho odpadu v obci Dubová

t/rok	2005	2006
Množstvo komunálneho odpadu	227,0	250,5
Zneškodňovaný komunálny odpad	226,0	247,3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na **vývoz komunálneho odpadu** uzavrela obec zmluvu s firmou Petmas - Ekos s.r.o. (Hasičská 2, 902 01 Pezinok). Podľa zmluvy sa odpad vyváža zo smetných nádob v pondelok v intervaloch buď 1 x za 14 dní, alebo 1 x za 30 dní v závislosti od počtu obyvateľov a množstva odpadu v domácnosti. Nádoby na odpad si každý občan obce, ktorý zaplatil poplatok za vývoz odpadu

⁹¹ § 4 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

môže vyzdvihnúť na obecnom úrade (1 kus na domácnosť). Firma Petmas – Ekos s.r.o. Pezinok obci zabezpečuje aj vývoz vyseparovaného papiera, plastov, skla a nadrozmerného komunálneho odpadu.

Na zber **papiera a lepenky** (20 01 01) a **obalov z papiera a lepenky** (15 01 01), a tiež **plastov** (20 01 39) a **obaly z plastov** (15 01 02)⁹² slúžia v obci na tento účel určené nádoby alebo vrecia, pričom papier aj plasty sa zbierajú spoločne. Prázdne vrece dostane na výmenu domácnosť, ktorá vyloží v deň odvozu plné vrece. V prípade potreby je možné získať vrece aj na OcÚ Dubová. Nádoby a vrecia s vyseparovaným odpadom sa odvádzajú raz mesačne. Bolo by vhodné považovať nad častejšou frekvenciou vývozu (napr. 2x mesačne). Vytriedený papier môžu občania priniesť i do Základnej školy v Dubovej, kde prebieha stály zber papiera. Ďalšie informácie o separovanom zbere sú podávané prostredníctvom Obecného rozhlasu a Obecných novín.

Sklo (20 01 02) a **obaly zo skla** (15 01 07) občania obce separujú do stálych kontajnerov v obci (zelené kontajnery) umiestnených vo verejných priestranstvách (napr. pri Pohostinstve Dubovský park), ktoré vyváža rovnako firma Petmas – Ekos s.r.o. Pezinok. Vhodné by bolo považovať nad zavedením rovnakého systému, ako v prípade papiera a plastov.

Zber a vývoz **nadrozmerného komunálneho odpadu**⁹³ pre občanov (drobné stavebné odpady) rieši obec vývoznými dňami na jar a na jeseň do pristavených veľkoobjemných kontajnerov (2 ks v priestore za pohostinstvom, 2 ks na priestranstve pri sv. Jánovi). V priebehu mesiacov apríl – máj r. 2008 pristupuje obec k distribúcii poukážok na bezplatný vývoz nadrozmerného a stavebného odpadu pre domácnosti. Bolo by vhodné aby obec prijala VZN o ukladaní stavebného materiálu do terénnej depresie (StK).

V obci je prevádzkovaný mobilný ekosklad separovaného zberu v spolupráci so Sklárkou odpadov Dubová s.r.o. (od októbra 2007) do pripravovaných kontajnerov, umiestňovaných v priestranstve pri sv. Jánovi. Obyvatelia s trvalým pobytom v obci tu môžu bezplatne uložiť **separovane zbierané nebezpečné a problémové zložky komunálnych odpadov**⁹⁴. Použitie jedlé oleje a tuky sa rovnako zbierajú aj v Základnej škole v Dubovej⁹⁵.

Odpady ako papier, plasty, sklo, železo a iné kovy, biela technika, akumulátorové autobatérie a iné batérie a monočlánky, biologický odpad, pneumatiky, nebezpečné odpady – chemikálie, farby, postreky a stavebný odpad možno tiež odovzdať v **dočasnom separačnom zbernom dvore** na Skládke odpadov Dubová. Vhodné by bolo zriadiť stály **zberný dvor**.

Obec nemala doposiaľ vybudovanú **kompostáreň**. Vybudovanie kompostárne pre širšie okolie obce (aj z iniciatívy mesta Modra) je navrhované v areáli Skládky odpadov Dubová medzi strážnou búdkou a plotom. Financovaná by mala byť z 95% z dotácií a z 5% obcou Dubová.

Obec taktiež požiadala o nenávratný finančný príspevok (NFP) z Envirofonde na riešenie biologicky rozložiteľného odpadu (BRO). Predmetom žiadosti je nákup kompostérov pre domácnosti na domáce kompostovanie a pojazdných drvičiek na požičiavanie do domácností.

Potrebné je tiež **osadenie smetných nádob** v obci. Tento problém bude riešený v rámci projektu „Revitalizácie centrálnej zóny v obci“.

Dôkladným triedením odpadov zo strany domácností sa prispieva k ochrane životného prostredia a úspore druhotných surovín. Za uloženie všetkých odpadov obce musia platiť (najmä za nebezpečné odpady sú ceny vysoké). Preto je dôsledná separácia odpadov zo strany domácností dôležitá i v súvislosti s príspevkom za recykláciu z Recyklačného fondu (viď nižšie).

Poplatky

Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa osobitného predpisu, okrem výnimiek, ktoré ustanovuje zákon o odpadoch. Výnos miestneho poplatku sa použije výlučne na úhradu nákladov spojených s nakladaním s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi, najmä na ich zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie⁹⁶.

⁹² Odpady majú priradené katalógové číslo a kategóriu odpadu (v zátvorke) podľa Vyhlášky MŽP SR č.284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
20 KOMUNÁLNE ODPADY (ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ A PODOBNÉ ODPADY Z OBCHODU, PRIEMYSLU A INŠTITÚCIÍ) VRÁTANE ICH ZLOŽIEK ZO SEPAROVANÉHO ZBERU

20 01 SEPAROVANE ZBIERANÉ ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV (OKREM 15 01):

20 01 01 Papier a lepenka - noviny, časopisy, zošity,, knihy, telefónne zoznamy, baliaci papier, lepenka, papierové vrecká

20 01 39 Plasty - PET fľaše (fľaše z nealko nápojov, sirupov, vína a pod.), PE-HD fľaše (fľaše od čistiacich prostriedkov, šampónov, aviváže, destilovanej vody, tekutých mydiel, bandasky neznečistené olejom a pod.), PP fľaše (fľaše od citrónových štiav a ostatné fľaše s označením PP) , LD-PE fólie (igelitové tašky, fólie z pracích práškov, fólie zo stavebnín a pod.), LLD-PE fólie (tzv. strečové fólie). Ďalšie informácie o separovanom zbere sú podávané prostredníctvom Obecného rozhlasu a Obecných novín.

⁹³ Kontajnery sú určené len na nadrozmerný komunálny odpad, ktorý sa nezmestí do smetných nádob (napr.: periny, koberce, kreslá, skrine, matrace a pod.).

⁹⁴ Odpady majú priradené katalógové číslo a kategóriu odpadu (v zátvorke) podľa Vyhlášky MŽP SR č.284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov

20 KOMUNÁLNE ODPADY (ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ A PODOBNÉ ODPADY Z OBCHODU, PRIEMYSLU A INŠTITÚCIÍ) VRÁTANE ICH ZLOŽIEK ZO SEPAROVANÉHO ZBERU

20 01 SEPAROVANE ZBIERANÉ ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV (OKREM 15 01):

20 01 21 žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť (N), 20 01 23 vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhlíkovodíky (N) – chladničky a mrazničky, 20 01 25 jedlé oleje a tuky (O), 20 01 26 oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25 (N) – motorové a iné oleje, 20 01 27 farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky (O), 20 01 28 farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako uvedené v 20 01 27 (N), 20 01 33 batérie a akumulátory (olovené batérie, iné než olovené batérie) (N) – autobatérie, monočlánky, 20 01 36 vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti (N) – televízory, monitory, počítače, elektronika.

15 ODPADOVÉ OBALY, ABSORBENTY, HANDRY NA ČISTENIE, FILTRAČNÝ MATERIÁL A OCHRANNÉ ODEVY INAK NEŠPECIFIKOVANÉ
15 01 OBALY (VRÁTANE ODPADOVÝCH OBALOV ZO SEPAROVANÉHO ZBERU KOMUNÁLNYCH ODPADOV)

15 01 10 obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, alebo kontaminované nebezpečnými látkami (N) – prázdne obaly od olejov, postrekov a chemikálií, 15 01 11 kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál (napr. azbest) vrátane prázdnych tlakových nádob (N) – plechovky od farieb, tesniacich tmelov a pod.

⁹⁵ Základná škola v Dubovej sa zapojila do projektu zameraného na separáciu odpadov

⁹⁶ § 39 ods. 6 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

Miestne poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady obec stanovila vo **Všeobecne záväznom nariadení (VZN) č. 29/2007 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Dubová** s účinnosťou dňa 29.12.2007.

Sadzba poplatku je:

- a) **pre fyzické osoby** 749,- Sk za vývoz jednej 240 l nádoby 1 x za 14 dní na jeden rok alebo 374,50,- Sk za vývoz jednej 240 l nádoby za 30 dní na jeden rok,
(základný výpočet: $240 \text{ l} \times 0,12, - \text{Sk}$ za jeden liter $\times 26$ vývozov = 748,80,- Sk)
- b) **pre právnické osoby a podnikateľov** 936,- Sk za vývoz jednej 240 l nádoby 1x za 14 dní na jeden rok,
(základný výpočet: $240 \text{ l} \times 0,15, - \text{Sk}$ za jeden liter $\times 26$ vývozov = 936,- Sk)

Poskytovanie prostriedkov z recyklačného fondu

Na podporu recyklácie odpadov môžu obec čerpať príspevok z Recyklačného fondu. Nárokovateľnosť príspevku obcí vzniká pri hodnovernom preukázaní separácie a recyklácie príslušnej komodity na základe zmluvy, ktorú musí uzatvoriť Recyklačný fond. Poskytnuté prostriedky Recyklačného fondu možno použiť len na účel, na ktorý boli poskytnuté podľa rozhodnutia správnej rady Recyklačného fondu a za podmienok uvedených v zmluve o poskytnutí prostriedkov⁹⁷.

7.2.4 SKLÁDKOVANIE ODPADOV V OBCI

Obec Dubová zneškodňovala tuhý komunálny odpad do roku 2000 na **Skládke TKO Dubová** s určením osobitných podmienok. Situovaná bola na okraji zastavaného územia, pri ceste na Fúgelku, v lokalite „Horná pažiť“. Prevádzkovanie predmetnej skládky bolo v zmysle platnej legislatívy ukončené k 31.7.2000. Likvidácia a rekultivácia plochy bývalej skládky odpadov (1 ha) bola ukončená. Na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie a rozborov vody, ktoré dlhodobo nevykazujú kontamináciu, by bolo vhodné riešiť vyňatie „starej“ skládky z evidencie skládok a environmentálnych záťaží.

Od roku 2000 začala obec likvidovať odpad na novej riadenej skládke. V katastrálnom území obce sa od roku 2000 nachádza **regionálna skládka odpadov - „Skládka odpadov Dubová“** pre zvozovú oblasť – okres Pezinok, ktorú prevádzkuje spoločnosť „Skládka odpadov Dubová s.r.o.“, pričom 65%-ým vlastníkom je obec a 35%-ým vlastníkom je súkromná osoba (p. Oškera). Spoločnosť sídli v centre obce. Pozemky sú v správe Slovenského pozemkového fondu (SPF). Skládka je vhodne situovaná vzhľadom na smery prevládajúcich vetrov, na východnom okraji k.ú. obce, v lokalite „Pod hájom“. Obec Dubová dostáva do svojho rozpočtu zákonom stanovený poplatok za každú tonu (t) uloženého odpadu.

Prevádzkovanie tejto skládky bolo zriadené v súlade s požiadavkami „Programu odpadového hospodárstva obce Dubová do roku 2005“. Od roku 2005 je obec povinná informovať verejnosť o vplyvoch skládky odpadov na životné prostredie a dodržiavanie platnej legislatívy. Skládka odpadov má stanovené ochranné hygienické pásmo 350 m od obvodu skládkovej kazety. Skládka má v súčasnosti plošnú výmeru 3 224 m² (areál 5 ha) a celkovú skladovaciu kapacitu do roku 2005, cca 200 000 m³ odpadu. Súčasná voľná kapacita je cca 45 000 m³ odpadu. Skládka realizuje odpady, ktoré **nie sú nebezpečné (N)**, jedná sa o tzv. **ostatný odpad (O)**. Skládkujú sa tu odpady tried⁹⁸:

- 20 03 01 – zmesový komunálny odpad,
- 20 03 02 – odpad z čistenia ulíc,
- 20 03 07 – objemný odpad,
- 20 03 99 – komunálne odpady inak nešpecifikované.

Odvoz odpadov zabezpečuje firma PERAMAS-ONYX, s.r.o. Pezinok.

Prevádzka požaduje rozšírenie o ďalšiu skládkovú kazetu (2. kazeta) a rozšírenie plochy areálu o ďalších cca 5 ha. Rozšírenie je v rámci návrhu ÚPN obce⁹⁹ navrhované v lokalite „Pod hájom“ severne od existujúcej skládky, na cca 2–3 násobok súčasnej plochy do roku 2010-2030.

V súčasnosti bol realizovaný výkop zeminy pre II. skládkovú kazetu 1. etapy. Vykopaná zemina zatiaľ pôsobí devastácie, ale po realizovaní výkopu pre požadovanú 2. etapu rozvoja skládky sa doporučuje, aby bola zemina použitá na zakrytie naplnenej kazety a na vytvorenie navrhovaného ekologického zeleného ochranného valu, ktorý zlepši situáciu z hľadiska ekologického a estetického a zníži potrebu hygienického ochranného pásma skládky na cca 300 m.

Skládka odpadov Dubová poskytuje v súčasnosti pracovnú príležitosť pre cca 5 zamestnancov. Rozšírenie „Skládky odpadov Dubová“ prinesie i nové pracovné príležitosti, lebo okrem riadnej prevádzky 2. etapy skládky bude súčasne potrebné realizovať rekultiváciu ukončenej 1. etapy skládky a realizovanie ochranného zeleného valu, čím sa môže zvýšiť ponuka pracovných miest na cca 8-10 zamestnancov.

V extraviláne obce sa nachádza niekoľko „divokých“ **nelegálnych** menších **skládok** odpadu, ktoré boli aj priebežne likvidované. Jedná sa najmä o lokality – cesta pod „Koligrany“ a pozdĺž účelovej cestnej komunikácie v smere od areálu bývalého Poľnohospodárskeho družstva. Obec upozorňuje svojich občanov na striktný zákaz vývozu akéhokoľvek odpadu (stavebného, domového, biologického) kamkoľvek v katastrálnom území obce. Naďalej je potrebná postupná likvidácia „divokých“ skládok odpadu. V najnevyhnutnejšom prípade je vhodné uvažovať o postihovaní (pokutovaní) občanov, ktorí takéto skládky zakladajú.

⁹⁷ § 64 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

⁹⁸ v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 (Katalóg odpadov)

⁹⁹ Kaliská, D. a kol. (2006): Územný plán obce Dubová - návrh

7.2.5 NÁVRHY NA RIEŠENIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCI

- zvýšiť materiálové zhodnocovanie komunálneho odpadu,
- zabezpečiť rozšírenie a propagáciu separovaného zberu odpadov + zainteresovanosť občanov obce,
- rozšíriť zber a využívanie druhotných surovín o problémové látky a zabezpečiť ich následné zhodnotenie alebo zneškodnenie v určených zariadeniach,
- zamedziť vzniku nebezpečných odpadov a znižovať nebezpečnosť vznikajúcich odpadov,
- zvyšovať podiel biologicky rozložiteľných odpadov,
- zamedziť vzniku „divokých“ nelegálnych skládok odpadov a pokračovať v sanácií už existujúcich environmentálnych záťaží,
- vybudovať kompostáreň v areáli Skládky odpadov Dubová,
- výstavba ochranného zeleného valu v záujme zníženia negatívnych účinkov na životné prostredie, ako aj zabezpečenia priaznivejšieho vizuálneho a estetického účinku,
- spolupracovať so Skládkou odpadov Dubová s.r.o. v súvislosti mobilným ekoskladom separovaného zberu nebezpečného komunálneho odpadu a dočasného zberného dvora umiestneného v areáli skládky, vhodné by bolo zriadiť stály zberný dvor,
- rozšírenie prevádzky Skládky odpadov Dubová o ďalšiu kazetu v záujme riešenia problematiky životného prostredia celého Malokarpatského regiónu (okresu Pezinok) + príjmy do obecného rozpočtu,
- monitorovanie nákladných áut prichádzajúcich na skládku (kamery, vstupná rampa),
- vypracovanie nového Programu odpadového hospodárstva obce (starý dokument platil do roku 2005).

7.3 OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Pod ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy. Legislatívne je ochrana prírody v SR zabezpečená **zákonom NR SR č. 543/2008 o ochrane prírody a krajiny**.

7.3.1 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

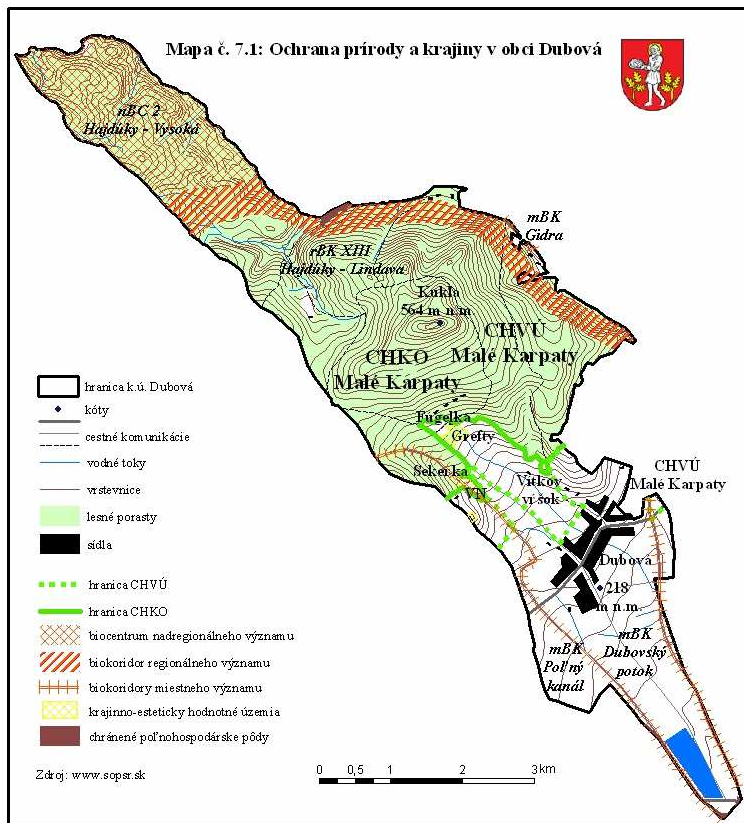
Územná ochrana

Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje 5 stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Medzi veľkoplošné chránené územia patria chránené krajinné oblasti a národné parky a ich ochranné pásma, medzi maloplošné patria chránené areály, prírodné rezervácie, prírodné pamiatky a chránené krajinné prvky.

Do severovýchodnej časti katastrálneho územia obce Dubová zasahuje **Chránená krajinná oblasť (CHKO) Malé Karpaty**. Vzhľadom na situovanie k.ú. obce v podmalokarpatskom pásme vyplýva, že až 65% výmery obce leží v území CHKO Malé Karpaty. Pre toto územie platí **2. stupeň ochrany** v rozsahu podmienok § 13 zákona NR SR č. 543/2002 (pozri: www.zbierka.sk). CHKO Malé Karpaty bola vyhlásená Vyhláškou Ministerstva kultúry SSR č. 64/1976 Zb. a doplnená vyhláškou MŽP SR č. 138/2001 o Chránenej krajinnnej oblasti Malé Karpaty. V roku 2001 boli prehodnotené a upravené jej hranice. V súčasnosti má CHKO výmeru 64 610 ha. CHKO nemá stanovené ochranné pásmo.

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne maloplošné chránené územie s vyšším stupňom ochrany. Územie obce mimo CHKO Malé Karpaty sa nachádza v **1. stupni ochrany** v rozsahu podmienok § 12, ktorý platí pre celé územie SR, ktorému sa neposkytuje územná ochrana podľa § 17 až § 31.

Najbližšími územiami s vyšším stupňom ochrany mimo k.ú. obce sú: Prírodná rezervácia (PR) Lindava a PR Alúvia Gidry v k.ú. Budmerice a Národná prírodná rezervácia (NPR) Hajdúky v k.ú. Častá.

Natura 2000

Medzi chránené územia patria tiež lokality NATURA 2000. Ide o názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území: Chránené vtáčie územia a Územia európskeho významu. Značná časť územia obce Dubová (viac než 70%, okrem centrálnej časti, v ktorej sa nachádza intravilán a juhovýchodnej časti katastra) je súčasťou **Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Malé Karpaty**. Súčasťou tohto územia v rámci katastra obce je aj Chránená krajinná oblasť (CHKO) Malé Karpaty. CHVÚ Malé Karpaty bolo schválené Vládou SR dňa 9. júla 2003 v rámci Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území európskeho významu, a bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 216/2005 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť k 1.6.2005. Podľa tejto vyhlášky sú niektoré činnosti v rámci CHVÚ zakázané (pozri: www.zbierka.sk).

Vymedzené chránené vtáčie územie má v k.ú. obce značný plošný rozsah a môže obmedzovať rozvojové zámery v území. Nedotknuteľnosť územia môže byť taktiež v rozpore s ekonomikou využívania viníc a sádov v týchto lokalitách.

Z hľadiska širších vzťahov sa severovýchodne od k.ú. obce Dubová nachádza územie európskeho významu SKUV 0104 Homolské Karpaty a juhovýchodne od k.ú. územie európskeho významu SKUV 0174 Lindava, ktoré priamo susedí z východnou hranicou k.ú. obce.

7.3.2 KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA

Ochrana krajinné štruktúry vyplýva tiež zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Je potrebné optimalizovať priestorovú štruktúru a využívanie krajiny (ľudská mierka, dotváranie prostredia na ekologických princípoch – kostra ekologickej stability, koordinácia stavebných činností,...).

Súčasná krajinná štruktúra

Obec Dubová leží na rozhraní Malých Karpát (Pezinských Karpát) a Trnavskej pahorkatiny (Podmalokarpatská pahorkatina). Územie obce sa zaraďuje do osídlenej krajiny vidieckeho typu, s potenciálom lesnej a poľnohospodárskej krajiny, s dominantnou funkciou obytno-rekreačnou, rovnako ako ostatné vidiecke sídla v reťazci severovýchodného podmalokarpatského pásma. Jej katastrálne územie ma pretiahnutý tvar v smere severozápad – juhovýchod. Zastavaná plocha – intravilán obce rozdeľuje celkovú plochu katastrálneho územia na dve charakteristické časti: severozápadnú časť k.ú. (t.j. extravilán nad obcou) a juhovýchodnú časť k.ú. (t.j. extravilán pod obcou). Severozápadná časť extravilánu k.ú. je tvorená súvislým lesným porastom (listnaté a zmiešané lesy) s menšími plochami trvalých trávnych porastov a tiež plochami rekreácie a voľného času (Chata Fúgelka + chatky, Chata Kukla, Hotel Hydrostav, Chata Rilla). Lesy sú popretkávané pomerne krátkymi vodnými tokmi – potokmi, ktoré pramenia v Malých Karpatoch. Celá oblasť je súčasťou CHKO a CHVÚ Malé Karpaty. Podhorská časť extravilánu k.ú., na južných svahoch Malých Karpát, smerom k intravilánu je tvorená poľnohospodárskymi plochami, predovšetkým vinicami, ale tiež trvalými trávami porastmi, ovocnými sádmi, záhradami a ornou pôdou. V centrálnej časti k.ú. sa nachádza intravilán obce s rodinnými domami, súkromnými záhradami a sádmi a plochami verejnej zelene. Okolo kostola sa nachádza parková zeleň doplnená vzrastlými drevinami - lipami. Výrazná orientačná a esteticky pôsobiaca zeleň sa nachádza aj v zastavanom území obce v stredovej línii hlavného komunikačného ťahu. Možno konštatovať, že urbanistická štruktúra zástavby je pomerne kompaktná a tvorí stabilizovanú vidiecku štruktúru. Vo východnej časti k.ú. sa nachádzajú plochy ornej pôdy a plocha „Skládky odpadov Dubová“ a v juhovýchodnom cípe k.ú. sú to trvalé trávne porasty a orná pôda. Významnými esteticko-krajinnými prvkami v odľnenej poľnohospodárskej krajine sú plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ďalej líniová NDV, ktorá lemuje vodné toky a cestné komunikácie a tiež výsadby pôdoochranej líniovj zelene. Súčasnú krajinnú štruktúru dopĺňajú vodné toky a vodná plocha a tiež antropogénne línie, predovšetkým cestné komunikácie (cesta č. II/502, účelová cestná komunikácia a cesta č. II/504) a tiež nadzemné elektrické vedenia.

Celková výmera katastrálneho územia obce Dubová je 1 379,9413 ha

z toho tvoria:

zastavané plochy 3,3% (46,2138 ha),

lesy 66,1% (911,6375 ha),

poľnohospodárske plochy 29,1% (401,4152 ha),

vodné toky a vodné plochy 0,5% (7,2101 ha),

ostatné plochy 1,0% (13,4287 ha).

Potenciálna prirodzená vegetácia

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria rastlinné spoločenstvá, ktoré by sa v daných podmienkach v katastrálnom území obce vyvinuli ako stabilný autoregulačný systém bez zásahu človeka.

Ide o nasledovné spoločenstvá:

- lužné lesy podhorské a horské (jelšové) – pozdĺž vodných tokov,
- dubovo-hrabové lesy karpatské – časť územia zasahujúca do Trnavskej pahorkatiny, od intravilánu až po juhovýchodný cíp katastra,
- dubové a cerovo-dubové lesy – plochy na juhovýchodných svahoch Malých Karpát,
- dubové lesy kyslomilné – vyskytujú sa fragmentálne,
- bukové kvetnaté lesy podhorské – tvoria najväčšie plochy v rámci Malých Karpát,
- bukové lesy vápnomilné – severozápadný cíp územia.

Krajinno – estetické hodnoty územia

Katastrálne územie obce Dubová je zaradené medzi územia s priaznivou ekologickou kvalitou priestorovej štruktúry krajiny.

Obec má celkovo atraktívnu krajinu tvorenú **malokarpatskými lesmi**, ktoré zabezpečujú požiadavky rekreácie a cestovného ruchu, zamerané na pešiu turistiku (Kukla – 654 m n. m. výrazný samostatný kremencový kopec nad obcou s 13 m vysokou vyhliadkovou vežou s panoramatickým výhľadom na Pezinské Karpaty a Podunajskú pahorkatinu), cykloturistiku (existujúce cyklotrasy), pobytovú turistiku (rekreačné zariadenia Fúgelka, Kukla, Hydrostav) a poľovníctvo (severozápadný cíp obce zasahuje do zvernice Biela Skala).

Obec je známa aj svojimi **vinicami a ovocnými sadiami**. Je súčasťou „Malokarpatskej vínnej cesty“ a nadväzuje tým na vinohradnícky odkaz minulosti – tradične dobrých dubovských vín. Vinice a ovocné sady vytvárajú vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky a podnikateľských aktivít, ktoré s tým súvisia.

Územie je tiež významné z hľadiska zásob pitnej vody. V malokarpatskej časti k.ú. sa nachádzajú dve ochranné pásma vodných zdrojov Vyvieracka a Maruša.

Medzi ďalšie krajinno – esteticky hodnotné územia v k.ú. obce patrí tzv. „**Vítok vršok**“ (nad lokalitou „Koligrany“) s kalváriou a jaskynkou Lurdskej Panny Márie, ďalej tiež „**Sekerka**“ (lesný porast nad vodnou nádržou na Berínskom potoku) a lokalita „**Grefty**“ (pod rekreačnými areálmi na Fúgelke a Kukle) s lesným porastom.

Medzi ekologicky významné lokality patria **genofondové lokality fauny a flóry**, ktoré sa nachádzajú v tesnom susedstve s k.ú. obce:

Hajdúky – zachovalé lesné spoločenstvá bukového vegetačného stupňa v klimaxovom štádiu na kyslých horninách, kde je možné monitorovať samoobnovu lesa a jeho autoregulačné schopnosti,

Lindava – najväčší lesný komplex na Trnavskej pahorkatine s výskytom drevín ako dub zimný a dub cerový.

Verejná zeleň a záhrady

Pri juhovýchodnom okraji intravilánu obce sa nachádza **cintorín** (0,7 ha) s charakteristickou výsadbou brezy, tuje a jaseňa. Cintorín má ochranné pásmo 15 m od oplotenia. **Verejná zeleň** je v obci ďalej tvorená plochami zelene pri občianskej vybavenosti, zeleň pri kostole, zeleň pri športovom ihrisku, parčík v obci pri cestnej komunikácii. Zeleň v obci je tvorená z výsadb borovic, smrekov, líc, briez, topoľov, jaseňov, javorov, tují. Pásky zelene pri cestnej komunikácii v obci sú tvorené výsadbou ihličnatých a listnatých drevín ako sú borovice, smrek, breza, tuja, javor. Pri kostole sa nachádza výsadba líc, borovic a javorov.

Park pri kostole, park v trojuholníku pred Pohostinstvom Dubovský park, park za pohostinstvom pred Zámockou ul., verejná parková línia v strede intravilánu (pozdĺž cesty II/502, po oboch stranách) a park na ploche bývalej skládky tvoria celkovú štruktúru **parkovej zelene** v obci. V existujúcich parkoch („Kostolný park“) a park v stredovej línii obce sa nachádza niekoľko vzrastlých stromov (najmä starých líc), ktoré si zasluhujú ochranu.

Návrh riešenia zelene v obci:

- situovať plochy verejnej zelene v nových lokalitách - nový park na ploche rekultivovanej bývalej skládke odpadu, uvažovať s rezervou pre cintorín (resp. realizáciu urnového hája s parkovou zeleňou), zelený val pri skládke odpadu,
- revitalizovať plochy existujúcej verejnej zelene v obci, hlavne parkovú zeleň v strednom pásme Hlavnej ul. tak, aby v strede tejto parkovej línie vznikla príjemná pešia prechádzková trasa, s umiestnením prvkov drobnej architektúry,
- vysadenie izolačnej zelene do navrhovaných areálov¹⁹ podnikateľských aktivít,
- zabezpečovať odbornú starostlivosť o existujúcu zeleň, udržiavať bylinnú a krovinnú etáž, odstraňovať invázne druhy rastlín uvedené v prílohe č. 2 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z.,
- pri výsadbe zelene mimo intravilánu používať pôvodné stanovištné druhy drevín, zodpovedajúce potenciálnej prirodzenej vegetácii (pozri vyššie).

Záhrady sa nachádzajú zväčša pri rodinných domoch v zastavanom území obce, ale i samostatne mimo zastavané územie. Charakter záhrad je hospodársky, predzáhradky sú okrasné.

V súčasnosti má obec schválený nenávratný finančný príspevok (NFP) na investičný zámer „**Revitalizácia centrálnej zóny v obci**“ (uskutočnilo sa verejné obstarávanie, pripomienkuje sa zmluva s dodávateľom, február 2008). Obec tiež podala žiadosť o NFP z „**Programu obnovy dediny**“ na spracovanie štúdie riešenia všetkých verejných priestranstiev v obci v nadväznosti na možnosti rozšírenia intravilánu po schválení návrhu územného plánu¹⁰⁰ s dôrazom na cintorín (v stave schvaľovania v poslednom kole, február 2008).

Kultúrne pamiatky, charakter pôvodnej zástavby, archeologické lokality

V zastavanom území obce sa nenachádzajú žiadne objekty, ktoré by boli evidované ako architektonické a kultúrne pamiatky zapísané do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, ktoré sa z tohto titulu musia zachovať a chrániť v zmysle pamiatkového zákona NR SR č. 49/2002 Z.z.

V obci sa však nachádzajú niektoré stavby a architektonické solitéry, ktoré majú nesporne určitú architektonickú, historickú a kultúrnu hodnotu. Je to predovšetkým **Kostol Sv. Jána Krstiteľa** – rímskokatolícky, vybudovaný v rokoch 1906-1907, s prístavbou z roku 1971-1972.

Za historické objekty v obci možno považovať i **objekty malej architektúry** ktoré boli postupne budované v exteriéri obce, na rôznych, pre život obce kľúčových miestach:

- Kríž, z r. 1984 (na rozhraní katastrov Dubová – Modra - Kráľová),

¹⁰⁰ Kaliská (2006)

- Socha Sv. Urbana (ochrancu viníc) z r. 1952 (na rozhraní katastrov Dubová – Častá),
- Kaplnka Sv. Vendelína (ochrancu dobytku), bez údajov (pred Zámokovou ul.),
- Socha Sv. Jána Nepomuckého (v strednom pásme obce, na začiatku parku),
- Kríž (v strednom pásme obce na začiatku parku),
- Socha Sv. Floriána, na nároží Hlavnej cesty a cesty na Fúgelku,
- Kríž v parku pred Pohostinstvom Dubovský park.

V blízkosti hraníc k.ú. obce (v k.ú. Častá) sa nachádza Národná kultúrna pamiatka (NKP) **hrad Červený Kameň**. Ochranné pásmo NKP nie je stanovené.

Pri realizácii rozvojových aktivít v obci je potrebné vzhľadom na historický charakter zástavby obce zohľadňovať nasledujúce požiadavky:

- v intraviláne obce zachovať charakter vidieckej zástavby,
- v ťažiskovej línii obce zachovať charakter historického pôdorysu,
- pri novej zástavbe zohľadniť mieru pôvodnej hmotnej štruktúry zástavby tvoriace charakteristický obraz sídla,
- formovať siluetu zástavby s ohľadom na hodnotné diaľkové pohľady na obec,
- chrániť všetky objekty, ktoré majú pre obec historickú a kultúrnu hodnotu a v budúcnosti sa môžu stať predmetmi pamiatkovej ochrany v zmysle legislatívy.

V katastri obce Dubová môže rozsiahlejšou stavebnou činnosťou dôjsť k porušeniu doteraz evidovaných archeologických lokalít a bude nutné vykonať záchranný archeologický výskum v zmysle zákona NR SR č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

7.3.3 EKOLOGICKÁ STABILITA

Ekologická stabilita je schopnosť ekologických systémov (ekosystémov) vyrovnávať vonkajšie rušivé vplyvy vlastnými funkčnými mechanizmami bez vkladov dodatočnej energie (t.j. bez ľudskej práce cestou „biologickej automatizácie“). Miera ohrozenia ekologickej stability vyplýva z vlastností krajiny (stavových veličín jej prvkov a dynamiky v nej prebiehajúcich procesov) a súčasného stavu jej narušenia človekom – jeho aktivitami.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je potrebné rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability. Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Biocentrá sú vymedzené územia v krajine, ktoré na základe stavu ekologických podmienok umožňujú trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a ich spoločenstiev. Biokoridory umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií v priestore, obvykle spájajú biocentrá. Interakčné prvky zabezpečujú priaznivé pôsobenie biocentier a biokoridorov, pozmenenej alebo narušenej človekom.

Podľa ÚPN obce Dubová - návrh¹⁰¹ na zabezpečenie ekologickej stability územia je potrebné chrániť **biocentrá a biokoridory regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES)**¹⁰² schválené i v rámci ÚPN VÚC Bratislavský kraj¹⁰³:

- nBc 2 Hajdúky – Vysoká (Roštún) – nadregionálne biocentrum s jadrom NPR Hajdúky súčasť CHKO Malé Karpaty, severozápadný cíp k.ú. obce,
- rBK XIII (Roštún – Voderady) Hajdúky – Lindava – regionálny biokoridor, prepája nBC Hajdúky s rBC Lindava prechádza severnou časťou k.ú. obce,
- rBC 24 Lindava – regionálne biocentrum, jadro tvorí PR Lindava, súčasťou je aj PR Alúvia Gidry priamo susedí z východnou hranicou k.ú. obce.

Na posilnenie ekologickej stability katastrálneho územia obce Dubová boli v rámci ÚPN obce - návrh¹² navrhnuté miestne biokoridory, interakčné prvky a návrhy ekostabilizačných opatrení.

Miestne biokoridory a biocentrá

mBK Dubovský potok – miestny biokoridor, tvorí ho vodný tok Dubovského potoka a Močiarneho kanála s brehovými porastmi. Prepája rBK Hajdúky - Lindava s rBC Lindava.

mBK Poľný kanál – miestny biokoridor tvorený Poľným kanálom s brehovými porastmi. Prepája prvky MÚSES mimo k.ú. obce s rBC Lindava.

mBK Gidra – miestny biokoridor vodný tok Gidra prepája nBC Hajdúky s rBK a mBC Červený Kameň. Je súčasťou CHKO Malé Karpaty a časť prechádza zvernicou Biela skala. Tvorí ho vodný tok so sprievodnou vegetáciou. Iba malá časť zasahuje do katastra obce.

mBC Červený Kameň – miestne biocentrum nachádzajúce sa mimo k.ú. Dubová, ale v jej tesnom susedstve nad obcou Píla v okolí hradu Červený Kameň.

Interakčné prvky

Plošné interakčné prvky tvoria plochy nelesnej drevinovej vegetácie (NDV), trvalých trávnych porastov (TTP) a plochy verejnej zelene v obci.

Líniové interakčné prvky sú navrhované ako aleje popri komunikáciách, pásy izolačnej zelene a ako pôdoochranná líniová zeleň.

¹⁰¹ Kaliská (2006)

¹⁰² Staníková a kol. (1993)

¹⁰³ ÚPN VÚC Bratislavský kraj, AUREX s.r.o., 1998

Návrhy ekostabilizačných opatrení

- zvýšenie stability územia v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva, kde sú veľké plochy bez zelene (vytvoriť plochy na ozelenenie a vysadiť pásy izolačnej zelene okolo areálu),
- v rámci prvkov ÚSES obnoviť druhové zloženie lúk a lesných ekosystémov, zabrániť rozširovaniu borovicových monokultúr v lokalite Fúgelka,
- v poľnohospodársky využívannej časti územia zabrániť rozširovaniu agátu bieleho do plôch NDV,
- posilniť brehovú vegetáciu vodných tokov a odvodňovacích kanálov,
- obnovenie a parcelácia zanedbaných a prestárnutých terasových viníc.

7.3.4 NÁVRHY ROZVOJA V OBLASTI OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

- zosúladiť navrhovaný rozvoj obce so záujmami štátnej ochrany prírody, rešpektovať podmienky ochrany vyplývajúce zo zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- zamerať sa v CHKO Malé Karpaty na skvalitnenie vybavenostnej štruktúry existujúcich rekreačných zariadení, nerozširovať ich zastavané územia a nezakladať nové lokality v rámci CHKO,
- eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky ÚSES, regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES (Fúgelka, Kukla, Hydrostav, Rilla),
- v návrhu rozvoja obce rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability, zabrániť ďalšej monokulturalizácii prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a zabezpečiť obnovu druhového zloženia lúk, lesných ekosystémov a pod., vytvoriť pufrovacie zóny v okolí jednotlivých biocentier a biokoridorov zo zatravnovaných sukcesí,
- v záujme zachovania prírodného dedičstva vylúčiť zásahy do vybraných¹⁰⁴ viníc a vinohradov na súvislom území južného svahu Malých Karpát, ako územia jedinečného pre slovenské vinohradníctvo,
- prerokovať návrh ÚPN obce so štátnou ochranou prírody, napríklad návrhy dotýkajúce sa zmien hraníc Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Malé Karpaty.

7.4 PRÍRODNÉ ZDROJE**7.4.1 VODY****Vodné toky a plochy**

Vodné toky katastrálneho územia obce sú administratívne rozdelené na dve časti. Južná časť katastra je v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. OZ Bratislava a severná (malokarpatská) časť katastra je v správe OZ Piešťany.

Riečnu sieť územia obce tvorí predovšetkým **Dubovský potok**, tečúci z Malých Karpát, po svahoch stredom katastrálneho územia, cez intravilán obce, kde križuje Hlavnú ulicu. Pri východnom okraji k.ú., v lokalite „Pod humnami“ ústi do **Močiarneho kanála**. Dubovský potok je v časti prechodu cez zastavané územie prekrytý (vedený v potrubí) a po prechode obcou je regulovaný. Ďalej je to **Polný kanál**, resp. **Berinský potok**, tečúci po západnom okraji k.ú., na ktorého strednom toku je vybudovaná **malá vodná nádrž** a ktorý sa pri južnom okraji obce vlieva do Vištuckého potoka. Vodná nádrž na Berínskom potoku je v havarijnom stave, je potrebná jej rekonštrukcia. V malokarpatskej časti katastra pramení **Zajačí potok** a vteká do **Kamenného potoka**, ktorý tvorí severnú hranicu katastra a následne vteká do rieky **Gidra**, ktorá preteká popri hranici katastrov Dubová a Píla.

Toky boli v minulosti v značnej miere zregulované (už pri zakladaní viníc) a upravované. Celková plocha vodných tokov a vodných plôch je 7,2101 ha (t.j. 0,5% z celkovej výmery k.ú.).

Hydromeliorácie

Okrem vodných tokov sú územím obce vedené odvodňovacie kanály v správe Hydromeliorácií, š.p. vybudovaných prevažne v južnej časti katastra, na orných pôdach, južne od intravilánu obce, v celkovom počte 8:

- kanál Močiarny ev.č. 5201051001 1,124 km
- kanál Dubová ev.č. 5201075001 0,900 km
- kanál Pri sklade ev.č. 5201148001 0,308 km
- kanál Pekársky ev.č. 5201148002 0,680 km
- kanál ev.č. 5201148003 0,120 km
- kanál Berinský ev.č. 5201250002 2,517 km
- kanál Berinský II ev.č. 5201251001 1,237 km
- kanál Koligramy ev.č. 5201301002 0,265 km krytý

V katastrálnom území nie sú vybudované závlahy. Je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom na výmere cca 136 ha.

Ochrana vôd

Rieka Gidra patrí medzi vodohospodársky významné vodné toky. Katastrálne územie obce Dubová nezasahuje do žiadnej Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO).

Vodné toky a odvodňovacie kanály majú stanovené ochranné pásmo 5 m od brehovej čiary na každú stranu pre výkon správcu toku v zmysle zákona č. 138/2008 Z. z. o vodách. Ochranné pásmo Dubovského a Berinského potoka, resp. Polného kanála je 10

¹⁰⁴ ktoré nie sú určené pre rozvojové závery obce (bývanie, podnikateľské aktivity) podľa ÚPN obce – návrh (Kaliská, D. a kol., 2006)

m od brehovej čiary na každú stranu. Ochranné pásmo vodnej plochy - malej vodnej nádrže na Berinskom potoku, resp. Poľnom kanáli je 2 m od maximálnej hladiny vody v nádrži a v mieste prehradenia dvojnásobok výšky hrádze od jej vzdušnej päty. Do ochranných pásiem vodných tokov a vodných plôch nie je možné umiestňovať žiadnu technickú infraštruktúru, cestné komunikácie, pevné stavby, vysokú súvislú zeleň, ani ho poľnohospodársky využívať. Vymedzená šírka OP musí byť verejne prístupná.

V malokarpatskej časti katastra sa nachádzajú dve ochranné pásma vodných zdrojov – prameňov Maruša a Vyvieracka. Ide o pásma hygienickej ochrany 1. a 2. stupňa podzemných vôd.

Ochrana pred povodňami

Vodné toky, ktoré pramenia a pretekajú v katastrálnom území obce Dubová sa vyznačujú dostatkom vody. Prívalové vody ktoré sa vyskytujú v jarňoch mesiacoch, keď sa topí sneh, sú utlmované a absorbované okolitými lesmi.

Obec má vypracovaný „*Povodňový plán záchranných prác (PPZP) obce Dubová*“ z roku 2007, odsúhlasený aj OR HaZZ v Pezinku, ktorý nadobudol účinnosť 14. júla 2007 ako VZN č. 26. V rámci smernice č. 5/2007 OÚ Dubová „*Protipovodňová a povodňová dokumentácia obce Dubová 2007*“ sú z hľadiska povodňovej hrozby problematické a vyžadujú zvýšenú pozornosť tieto vodné toky a ich úseky:

- rieka Gidra,
- Dubovský potok
- Berínsky potok
- Močiarny kanál
- vodná nádrž na Berinskom potoku
- most cez Berínsky potok na ceste II/502 smerom na Modru
- most cez Močiarny kanál na ceste II/502 smerom na Častú
- sedimentačná nádrž na Dubovskom potoku
- sedimentačná nádrž na Podhorskej ulici
- sedimentačná nádrž na Novosadskej ulici

Prvoradou úlohou obce pri protipovodňových opatreniach je:

- zabezpečenie prietok stokovej siete v obci,
- zabezpečenie vodných tokov v obci (v správe SVP, š.p.),
- zabezpečenie prietoku odvodňovacích kanálov (v správe Hydromeliorácie, š.p.).

Strategickou úlohou do budúcnosti (v kompetencii OÚ Dubová) by malo byť:

- **rekonštrukcia celej stokovej siete v nadväznosti na výstavbu kanalizácie**
- **krajinno-ekologické riešenie korýt potokov a príľahľých biokoridorov**

Obec má zriadenú **miestnu povodňovú komisiu**.

Z hľadiska ochrany pred povodňami sa navrhuje:

- zachovať lesné porasty v katastrálnom území obce, ktoré zachytia zvýšené množstvo vody,
- rekonštrukcia malej vodnej nádrže na Berinskom potoku (v správe SVP, š.p.),
- vyčistiť, resp. prehĺbiť odvodňovacie kanále situované v k.ú. (zlepšiť tým odtokové pomery a eliminovať podmáčanosť územia),
- pre zachytenie prívalových vôd z juhovýchodných svahov Malých Karpát, ktoré by mohli zaplaviť intravilán obce, navrhujeme postaviť sústavu záchytných priekop. Situovanie priekop je vždy po hornom obvode zastavaného územia. Priekopy vyúsťia v existujúcich potokoch. Lokalitu „Novosady“ navrhujeme ochrániť priekopou postavenou na hranici intravilánu. Územie „Nad kostolom“ ochráni záchytná priekopa postavená nad komunikáciou a zaústená do Močiarneho kanála. Cintorín navrhujeme ochrániť priekopou, ktorá bude zaúšťovať do príľahlého odvodňovacieho kanála (kanál Pri Sklade), ďalšie záchytné priekopy na tomto území budú postavené priamo na území tak, aby ochraňovali postupne budované časti zástavby rodinných domov.
- v súvislosti s povodňami je vhodná i výsadba líniovej pôdoochranej zelene v páse medzi „Novinami“ a „Hornou pažiťou“ a tiež líniové interakčné prvky v lokalitách „Koligramy: a „Nad kostolom“,
- vyhnúť sa nevhodným premosteniam vodných tokov.

7.4.2 PÔDY

Poľnohospodárska výroba

Obec je známa predovšetkým pestovaním viniča a ovocných stromov. Je súčasťou **Malokarpatskej vinohradníckej oblasti a Modranského rajónu**. V katastri obce tvoria vinice súvislé územie na juhovýchodných svahoch Malých Karpát, smerom k intravilánu. Vinice a vinohrady sú prírodným, kultúrnym a historickým dedičstvom. V súčasnosti sú však vinohrady v tomto území sčasti zanedbané a zastarané. Orná pôda sa využíva predovšetkým na pestovanie obilnín a krmovín. Veľké plochy zaberajú trvalé trávne porasty.

Poľnohospodársky pôdny fond (PPF) v katastrálnom území obce Dubová tvorí 29% z celkovej plochy, t.j. 401,4152 ha

z toho: orná pôda	116,7230 ha	(8,5%)
záhrady a sady	22,1152 ha	(1,6%)
trvalé trávnaté porasty	182,4760 ha	(13,2%)
vinice	80,1010 ha	(5,8%)

Na základe podrobných poznatkov o priestorovej štruktúre produkčného potenciálu pôd vrátane početných výsledkov analýz vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek a produkciou hlavných plodín, sú všetky poľnohospodárske pôdy Slovenska začlenené do 4 typov (O, OT, T a N) a 14 subtypov ich racionálneho využívania.

Poľnohospodárske pôdy katastrálneho územia obce Dubová sú zaradené do typologicko-produkčných kategórií poľnohospodárskych pôd nasledovne:

O2 – vysoko produkčné orné pôdy (východná časť k.ú., lokality „Pod humnami“ a „Pod panským“),

O4 – produkčné orné pôdy (malé plochy v južnej časti k.ú. pri športovom letisku a v severnej časti k.ú. pri Kamennom potoku),

O5 – stredne produkčné orné pôdy (južná časť k.ú.),

O6 – menej produkčné pôdy (centrálna časť k.ú., pri intraviláne, lokalita „Noviny“),

OT2 – menej produkčné polia a produkčné trávne porasty (malá plocha v juhozápadnej časti k.ú.)

T1 – produkčné trvalé trávne porasty (južne od intravilánu obce),

T2 – menej produkčné trvalé trávne porasty (celé podhorské pásmo Malých Karpát – vinice).

Poľnohospodárska pôda je vo vlastníctve súkromníkov, obce a iných organizácií.

Na území obce Dubová sa nachádza areál bývalého JRD, ktorý prešiel do vlastníctva spoločnosti Agroplit, s.r.o., ktorá ho prevádzkovala ako poľnohospodárske družstvo (PD) pre rastlinnú aj živočíšnu výrobu do konca roka 2004. V súčasnosti je prevádzka zrušená a hľadá sa nový prevádzkovateľ, alebo majiteľ, resp. nová podnikateľská aktivita. Ochranné pásmo poľnohospodárskeho dvora pri prevádzke bolo 100 m od obvodu areálu.

Poľnohospodársky dvor je potenciálnym areálom pre oživenie podnikateľskej aktivity. PD po rekonštrukcii a reštruktúracii môže byť opäť funkčný, napr. v záujme rozvoja agroturistiky v obci. Návrh ÚPN obce¹⁰⁵ odporúča tiež chov koní pre navrhovaný „Ranč Dubová“, v podmáčanej lokalite „Pod hoštákmi“, v priamej nadväznosti na poľnohospodársky dvor, kde by mohli vzniknúť nové pracovné príležitosti. Zaujímavé by bolo uvažovať o vybudovaní dostihového areálu.

Rozvojové zámery obce dotýkajúce sa PPF sú konfrontované s nedávno vypracovanou dokumentáciou ROEP (Register obnovennej evidencie pozemkov) pre obec Dubová.

Pre rozvojové zámery (hlavne plochy bývania s objektmi rodinných domov) obce podľa návrhu ÚPN²³ ide o zábery poľnohospodárskej pôdy aj v nezastavanej časti obce. Ide však prevažne o pôdy skupiny kvality 5. , 6. , 8. a 9. a čiastočne BPEJ 0111002 v rozptyle - 3. **skupina kvality** pre rozvojový zámer športového letiska. Pri vyňatí schválených rozvojových plôch z PPF sa musí postupovať v zmysle platnej legislatívy.

Územný plán obce Dubová²³ z roku 2006 bol zablokovaný z dôvodu platnosti „starého“ zákona NR SR č. 182/2005 Z. z. V súčasnosti je v platnosti jeho novela – zákon č. 283/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 182/2005 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do územného plánu je potrebné doplniť špecifikáciu lokalít, kde obec chce, aby boli zachované vinohrady (podporené aj vypracovaním odborného posudku) a kde chce územným plánom otvoriť lokality určené na výstavbu, ktoré blokoval vinohradnícky zákon. Potrebné sú ďalšie rokovania s Ministerstvom hospodárstva SR (MH SR) a s Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym (ÚKSUP) a taktiež sústreďenie údajov o registrovaných vinohradoch v k.ú. Dubová.

Chránené poľnohospodárske pôdy

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa § 12 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie.

V rámci katastrálneho územia obce chránené poľnohospodárske pôdy zaberajú iba nepatrnú časť plochy. Ide o nasledujúce pôdy:

3. skupina kvality

0111002 - fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)

využívané ako orná pôda, trvalý trávny porast a nelesná drevinová vegetácia
malé plochy v južnej časti k.ú. obce,

4. skupina kvality

0211012 - fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)

0271212 - kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)

využívané ako trvalé trávne porasty a plochy rekreácie a voľného času s objektmi,
malé plochy v severnej časti k.ú. obce pri Kamennom potoku.

Zdroj: Pôdny portál, Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Bratislava

Podľa zákona č. 283/2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 182/2005 o vinohradníctve a vinárstve sa v k.ú. Dubová nenachádzajú hony určené ako **chránené vinohrady**.

Erózia a zhutnenie pôdy

Vodná erózia býva vyvolaná kinetickou energiou dažďových kvapiek padajúcich na pôdny povrch a mechanickou silou povrchovo stekajúcej vody. Povrchový odtok spojený s eróziou vzniká aj pri jarnom topení snehu. Vodná erózia spôsobuje celkovú degradáciu pôdy, ktorá sa prejavuje zmenšovaním pôdneho profilu, stratou jemnozeme a živín, zhoršovaním textúry

¹⁰⁵ Kaliská, D.a kol. (2006): Územný plán obce Dubová - návrh

a štruktúry pôdy a vodného režimu, znižovaním prirodzenej úrodnosti, poškodzovaním rastlinnej pokrývky najmä pri nesprávnej orbe a výsadbe plodín, zanášaním vodných tokov, nádrží a priekop, chemickým znečisťovaním povrchovej a podzemnej vody a v neposlednom rade zvyšovaním nákladov na nevyhnutnú asanáciu pôdneho fondu.

Poľnohospodárske pôdy v k.ú. obce sú postihované slabou až extrémnou vodnou eróziou. Poľnohospodárske pôdy v juhovýchodnej časti katastra a v malokarpatskej časti sú postihované žiadnou až slabou (menej ako 4 t/ha) až strednou (4 – 10 t/ha) vodnou eróziou. Poľnohospodárske pôdy v podhorí Malých Karpát na svahoch (lokalita „Spodky“ a lokality „Koruny“, „Koligramy“, „Prostredná“ a „Osmín“) sú však postihované až extrémnou (viac ako 30 t/ha) vodnou eróziou (Zdroj: Pôdny portál, Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy, Bratislava).

Vodná erózia v týchto lokalitách je čiastočne limitovaná ich využívaním ako vinice. Pri terasových výsadbách viníc je vhodné využívať trávnatý podrast, ktorý zabráni ďalšej erózii pôdy.

V rámci návrhu územného plánu obce je navrhovaná líniová pôdoochranná zeleň hlavne na plochách ornej pôdy nad 100 ha a na plochách ornej pôdy ohrozovanej vodnou eróziou. Sú to pásy zelene tvorené 2 etážami, ktoré zabráni pôsobeniu erózie. Táto zeleň je kombinovaná s navrhovanými líniovými interakčnými prvkami, ktoré plnia tú istú funkciu, ale sú navrhované ako sprievodná zeleň komunikácií a tokov. Protieróziu ochranu PPF vegetáciou treba zabezpečiť v rámci projektov pozemkových úprav.

Tab. 7.2: Odporúčané rozmery a veľkosti honov, resp. pôdnych celkov na ornej pôde z hľadiska protieróznej ochrany

Kategória eróznej ohrozenosti	Kategória svahovitosti	Dĺžka honu	Šírka honu	Plocha honu
1 – žiadna až slabá erózia	0° - 3°	750 m	100 m	30 ha
2 – stredná erózia	3° - 7°	550 m	250 m	10 – 20 ha
3 – silná erózia	7° - 12°	400 m	250 m	5 – 10 ha
4 – extrémna erózia	nad 12°	Delimitácia do trávnych porastov		

Zdroj: Pôdny portál, Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy, Bratislava

Veterná erózia je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe, odnosom ornice, hnojív, osív a ničenie poľnohospodárskych plodín, ale aj zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia).

V územiach postihovaných veternou eróziou je potrebné zabezpečiť optimalizáciu využitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu, opatreniami proti erózii – tvorbou siete plošných a líniových prvkov vegetácie v krajine.

Poľnohospodárske pôdy v katastrálnom území obce sú však postihované slabou až žiadnou veternou eróziou (t.j. 0,7 t/ha).

Zhutnenie pôdy je významný proces degradácie pôdy, ktorý ovplyvňuje produkčnú funkciu pôdy, ale aj jej náchylnosť na iné degradačné procesy pôdy a krajiny (erózia pôdy, záplavy). Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. **Primárne zhutnenie** je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy a trpia ním všetky ťažké pôdy (flovitohlinité, flovité, íly), ako aj pôdy s mramorovanými a iluviálnymi luvickými horizontmi (pseudogleje, luvizeme). **Sekundárne (technogénne) zhutnenie** je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo – vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok hospodárenia a pod.).

Proti zhutneniu pôdy je potrebné využiť odborný a komplexný prístup, v rámci ktorého sú dôležité preventívne pôdoochranné opatrenia, ako napr. hlbkové mechanické kyprenie. Prevencia je mnohokrát účinnejšia ako nákladné odstraňovanie dôsledkov.

Poľnohospodárske pôdy v katastrálnom území obce sú postihované primárnym zhutnením (PPF vo východnej časti k. ú.) a primárnym zhutnením kombinovaným so sekundárnym (PPF v juhovýchodnej časti k. ú. a v malokarpatskej časti). Ostatné plochy PPF sú bez kompakcie.

7.4.3 LESY

Lesné hospodárstvo

Lesný pôdny fond v katastrálnom území obce Dubová sa nachádza na výmere 911,6375 ha, čo predstavuje 66% územia obce. Lesy na území obce sú súčasťou CHKO aj CHVÚ Malé Karpaty. Prevažujú listnaté lesné porasty, menšie zastúpenie majú aj ihličnato-listnaté lesné porasty. Prevládajúce dreviny sú dub, hrab, jaseň, čerešňa, javor, borovica, vo vyšších polohách buk a smrek.

Lesné porasty k. ú. Dubová sú spravované štátnym podnikom Lesy SR, š. p. a patria do lesných hospodárskych celkov **LHC Píla** a **LHC Majdán**. Prevažná časť lesov patrí do LHC Píla (807, 7479 ha), LHC Majdán má v k. ú. iba 101,0 ha. V k. ú. Dubová má urbáriát v súčasnosti 16 ha nevysporiadaných pozemkov. Jeden pozemok v lesoch CHKO Malé Karpaty, v rámci k. ú. vlastní aj obec Dubová. Lesné porasty sú obhospodarované ako lesy hospodárske, osobitného určenia (účelové) a ochranné. Časť lesných porastov v severozápadnom cípe k. ú. je súčasťou zvernice Biela Skala (lesy osobitného určenia). Lesné porasty na výrazných svahoch patria do lesov ochranných.

Vzhľadom na významnosť vybraných lokalít (obľúbené miesto vychádzok a modlitieb - jaskynka Lurdskej Panny Márie, kalvária, resp. zámer založiť voľnočasový priestor pre hry v prírode pre deti i dospelých, s ľahkou mobilnou architektúrou) by bolo vhodné podať Lesom SR, š.p. návrh na **prekategorizovanie** lesných porastov v lokalitách „**Vítok vršok**“ (nad lokalitou „Koligramy“),

„*Grefty*“ (pod rekreačnými areálmi na Fúgelke a Kukle) a „*Sekerka*“ (lesík nad vodnou nádržou, na Berínskom potoku) z *hospodárskych lesov*, na *lesy osobitného určenia (účelové)*.

V súčasnosti sa spracúva nový Lesný hospodársky plán (LHP) lesného hospodárskeho celku Píla.

Na území obce sa nachádza areál Hájovne (lokalita Fúgelka), ktorý patrí podniku Lesy SR, š.p. V súčasnosti sa objekty využívajú pre bývanie, niektoré sú nevyužívané hospodárskymi objektmi.

Ochrana lesného pôdneho fondu

Ochrana lesného pôdneho fondu (LPF) vyplýva zo zákona č. 14/1994 Zb. o lesoch v znení neskorších noviel, vyhlášok a súvisiacich predpisov. Je potrebné nezasahovať do integrity LPF, hospodárskych spôsobov alebo kategorizácie lesa. Na LPF alebo vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesného pozemku (ochranné pásmo) je vhodné neumiestňovať žiadne aktivity.

Návrh ÚPN obce Dubová¹⁰⁶ svojimi plánovanými rozvojovými aktivitami nezasahuje do lesného pôdneho fondu (LPF), ani do jeho ochranného pásma a riešením územného rozvoja nedôjde k trvalému ani dočasnému záberu lesného pôdneho fondu.

7.4.4 NERASTNÉ SUROVINY

V katastrálnom území obce Dubová sa nenachádzajú prieskumné územia v zmysle § 21 zákona č. 569/2007 Z. z. (Geologický zákon), chránené ložiská, ani evidované zosuvy. V súčasnosti sa žiadna ťažba nerealizuje.

Južne od intravilánu obce sa nachádza trvalo podmáčaný priestor, ktorý nie je hodnotný z hľadiska poľnohospodárskej výroby a bol by vhodnejší pre rekreačné využitie pri vodnej ploche získanej po vytážení štrku. Bolo by vhodné preveriť možnosti ťažby štrku v tejto lokalite a riešiť jeho využitie v rámci realizovania rozvojového programu.

7.5 STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Znečistenie ovzdušia

Obec Dubová je plynoifikovaná.

Väčší zdroj znečistenia ovzdušia sa v katastrálnom území nenachádza. Malým zdrojom znečistenia môžu byť kotle na tuhé palivo, ktoré využíva približne 25% domácností obce. Väčším zdrojom exhalátov je automobilová doprava na cestnej komunikácii II/502. Bolo by vhodné aby obec prijala *VZN o znečisťovaní ovzdušia* (podľa zákona NR SR č. 401/1998 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, StK).

Znečistenie podzemných a povrchových vôd a zdroje znečistenia

Vodné toky sú stredne znečistené. Kvalita podzemných vôd nebola zisťovaná.

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu, ani čističku odpadových vôd. Potenciálne najväčšími zdrojmi znečistenia podzemných a povrchových vôd sú odpady z rodinných domov a rekreačných zariadení a chát zaústených do žump, ktoré nie sú dostatočne utesnené.

Obec má prijaté VZN č. 13 o vypúšťaní vôd z domácností do cestných rigolov a dažďovej kanalizácie z roku 1998. Vhodná by bola jeho aktualizácia.

Odpady

Zneškodňovanie komunálneho odpadu v obci sa realizuje odvozom na riadenú Skládku odpadov Dubová vo východnej časti k.ú. (lokalita „Pod hájom“), ktorá má okresnú spádovosť. Odpad je triedený a vážený, skládka sa riadi zásadami Programu odpadového hospodárstva obce do roku 2005 a záväzným VZN č.29/2007 obce. Je vhodne situovaná vzhľadom na smery prevládajúcich vetrov. Problémom je jej negatívny vizuálny a estetický efekt, ktorý by sa mal odstrániť vybudovaním ochranného zeleného pásu po obvode skládky.

V katastrálnom území obce sa nachádza niekoľko „divokých“ nelegálnych malých skládok, ktoré by bolo vhodné priebežne likvidovať. Jedná sa najmä o lokality: cesta pod Koligramy a najmä po stranách účelovej cestnej komunikácie, od areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva.

Hluk a vibrácie

V rámci obce Dubová ide predovšetkým o hluk z automobilovej dopravy na cestnej komunikácii II/502, ktorá je vedená zastavaným územím obce. Vzhľadom na to, že Dubová je tranzitná obec a cestná komunikácia prechádza jej stredom, jedná sa o stredný zdroj negatívnych vplyvov na životné prostredie v obci. Problémom môže byť nákladná doprava obsluhujúca Skládku odpadov Dubová po ceste II/502 a účelových cestných komunikáciách v obci.

Základná hladina hluku nad nepohltivým povrchom asfaltovej vozovky vo vzdialenosti 7,5 m od osi komunikácie je 65,2 dB(A) cez deň. Izofóna hluku na požadovaných 50 dB(A) nad pohltivým terénom zástavby ulice je do 125 m, nezasahuje za objekty domov (len predné fasády).

Hlukovú situáciu ovplyvní aj situovanie športového letiska na južnom okraji k. ú. obce, ktoré podľa investorského zámeru má hladinu hluku 30 až 50 dB.

Vhodné by bolo prijať VZN o ochrane občanov pred hlukom podľa platných právnych predpisov.

¹⁰⁶ Kaliská a kol. (2006)

Čistota a poriadok v obci

Obec má prijaté VZN č. 2 o čistote a poriadku v obci (užívanie verejného priestranstva, zodpovednosť za čistenie verejného priestranstva, zimná údržba, odvoz tuhého komunálneho odpadu, chov divo žijúcich zvierat, práva a povinnosti chovateľa, obmedzenie chovu) ešte z roku 1991. Ďalej VZN č. 4 o chove zvierat (chov domácich zvierat, chov hospodárskych zvierat, priestorové a stavebné požiadavky - všeobecne, chov exotických zvierat, chov divo žijúcich zvierat, práva a povinnosti chovateľa, obmedzenie chovu) z roku 1993. Vhodná by bola ich aktualizácia. Vhodné by bolo i prijatie VZN týkajúceho sa výlučne chovu psov (problém túlavých psov). Problémom je aj manipulácia s uhynutými zvieratami (za ktoré je zodpovedný vlastník zvierat a aj majiteľ pozemku). Vhodné by bolo zriadiť verejné zahrabisko aj pre okolité obce.

Požiarňa a civilná ochrana

Obec má vypracovanú Smernicu č. 6 „*Dokumentácia ochrany pred požiarmi obce Dubová*“ z roku 2007, ktorú podľa § 15, bod 1, písm. d) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení zmien a doplnkov musí viesť každá obec ako samospráva. Na základe nej obecne zastupiteľstvo obce prijalo VZN č. 28 o Požiarnom poriadku obce z roku 2007.

V obci Dubová sa nenachádza objekt požiarnej zbrojnice. V obci nie je organizovaný dobrovoľný hasičský zbor. V prípade menšieho požiaru sa akcia zabezpečuje svojpomocne prostredníctvom dostupných hydrantov v uliciach a vybavenia uloženého na OÚ. Obec má vybudovaný verejný vodovod. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými požiarnymi hydrantmi v počte cca 18 ks. Kapacita vodného zdroja je dimenzovaná aj na účely požiarnej ochrany. V prípade väčšieho požiaru je najbližšia hasičská jednotka v meste Pezinok s dojazdom 20 min. cez deň.

Ochrana obyvateľstva a prípadná potreba výstavby ochranných stavieb sa zabezpečuje v zmysle zákona NR SR č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov ako aj Vyhlášky MV SR č. 297/1994 Z. z. vyššie už citovaného. Obecny úrad má spracovaný „*Úkrytový plán obce Dubová*“, ktorý je v súčasnosti aktualizovaný. Podľa tohto plánu sa obyvatelia v prípade nutnosti ukrytia budú ukrývať v jednotlivých úkrytoch budovaných svojpomocne. Na území obce je vedených celkom 73 úkrytových miest s kapacitou cca 1100 osôb, z toho pre obyvateľstvo 68, s kapacitou 1000 osôb, a pre zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti 5 s kapacitou cca 100 osôb. Stále havarijné úkryty sa v obci nenachádzajú.

V rozvojových plochách určených pre obytnú výstavbu treba riešiť ukrytie obyvateľstva v pivničných priestoroch rodinných domov.

Havarijné ohrozenie

Územie sa nachádza v *zóne havarijného ohrozenia jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice* do vzdialenosti 30 km. Z tohto dôvodu bol schválený schvaľovacou doložkou „Plán ochrany obyvateľstva obce Dubová“ z roku 2000, pre prípad radiačnej havárie jadrového zariadenia v Jaslovských Bohuniciach. Podľa tohto plánu pôjde o evakuáciu všetkých obyvateľov obce.

Návrhy na zníženie negatívnych vplyvov na kvalitu životného prostredia

- vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci, čím dôjde k zlepšeniu kvality podzemných a povrchových vôd,
- zabrániť tvorbe „divokých“ nelegálnych skládok odpadu a likvidovať už existujúce,
- okolo areálu Skládky odpadov Dubová vybudovať ochranný zelený val.

7.6 ZHRNUTIE

Obec Dubová má vybudovaný verejný vodovod pitnej vody, na ktorý sú pripojení všetci obyvatelia obce. Verejný vodovod je súčasťou Podhorského skupinového vodovodu. Vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov - prameňov Maruša a Vyvieračka, ktoré sa nachádzajú severnej časti k. ú. obce v Malých Karpatoch a majú vytýčené ochranné hygienické pásma. V obci nie je vybudovaná kanalizácia a čistička odpadových vôd (ČOV) pre odvádzanie a čistenie splaškových vôd. Obec a jej katastrálne územie sú zásobované elektrickou energiou dvomi vonkajšími vzdušnými vedeniami VN 22 kV. Z týchto vedení sú pripojené distribučné transformačné stanice, z ktorých sú elektrickou energiou zásobované elektrické siete a odbery NN 1 kV. Zásobovanie obce plynom je vykonávané prostredníctvom VTL prípojky plynu a rozvodov STL plynu s tlakovým štandardom 300 kPa. V obci sa nachádza regulačná stanica. Viac ako 75 % všetkých domácností a objektov občianskej vybavenosti v obci používa ako zdroj tepla potrebný pre účely kúrenia, varenia a prípravy teplej úžitkovej vody zemný plyn. Ostatní obyvatelia využívajú na vykurovanie tuhé palivo. V obci je vybudovaná verejná telekomunikačná sieť zemnými aj závesnými káblami a tiež vysunutá digitálna účastnícka jednotka – RSU. V katastrálnom území obce sú vedené podzemné a vzdušné telekomunikačné vedenia v správe spoločnosti T-Com. Územie obce je tiež pokryté mobilnou sieťou operátorov Orange, T-Mobile a O₂. Obec nemá vybudovaný televízny káblový rozvod. Rozhlasovým aj televíznym signálom je pokryté cca 85 % územia. V obci sa nachádza pošta.

Dubová má vypracovaný Program odpadového hospodárstva do roku 2005. Miestne poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady obec stanovila vo Všeobecne záväznom nariadení (VZN) č. 29/2007 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Dubová. V katastrálnom území obce sa od roku 2000 nachádza regionálna skládka odpadov - „Skládka odpadov Dubová“ pre zvozovú oblasť – okres Pezinok, ktorú prevádzkuje spoločnosť Skládka odpadov Dubová s.r.o. Súčasná voľná kapacita je cca 45 000 m³ odpadu. Skládka realizuje odpady, ktoré nie sú nebezpečné (N), jedná sa o tzv. ostatný odpad (O). V súčasnosti sa uvažuje s jej rozšírením.

Do severovýchodnej časti katastrálneho územia obce Dubová zasahuje Chránená krajinná oblasť (CHKO) Malé Karpaty, pričom až 65% výmery obce spadá do jej územia. Značná časť územia obce (viac než 70%, okrem centrálnej časti, v ktorej sa nachádza intravilán a juhovýchodnej časti katastra) je taktiež súčasťou Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Malé Karpaty.

Súčasnú krajinnú štruktúru katastrálneho územia obce Dubová (celková výmera: 1 379,9413 ha), tvoria s takmer 66% lesy, nasledujú poľnohospodárske plochy – orná pôda, vinice, trvalé trávne porasty (29%) a 3,5 % tvorí zastavané územie. Dubová má celkovo atraktívnu krajinu tvorenú malokarpatskými lesmi. Obec je známa svojimi vinicami a ovocnými sadičkami. Je súčasťou „Malokarpatskej vínnej cesty“. V blízkosti hraníc k. ú. obce (v k. ú. Častá) sa nachádza Národná kultúrna pamiatka (NKP) hrad Červený Kameň. V intraviláne obce sa nachádzajú plochy verejnej a parkovej zelene a súkromné záhrady pri rodinných domoch. Na zabezpečenie ekologickej stability územia slúžia biocentrá a biokoridory regionálneho územného systému ekologickej stability. Na posilnenie ekologickej stability katastrálneho územia obce boli navrhnuté miestne biokoridory, interakčné prvky a návrhy ekostabilizačných opatrení.

Riečnu sieť územia obce tvorí predovšetkým Dubovský potok, ktorý ústi do Močiarneho kanála. Ďalej je to Berinský potok, resp. Poľný kanál, tečúci po západnom okraji k. ú., na ktorého strednom toku je vybudovaná malá vodná nádrž a ktorý sa vlieva do Vištuckého potoka. V malokarpatskej časti katastra pramení Zajačí potok a vteká do Kamenného potoka, ktorý tvorí severnú hranicu katastra a následne vteká do rieky Gidra. Okrem vodných tokov sú územím obce vedené odvodňovacie kanály vybudovaných prevažne v južnej časti katastra, na orných pôdach. V malokarpatskej časti katastra sa nachádzajú dve ochranné pásma vodných zdrojov – prameňov Maruša a Vyvierka.

Obec je známa predovšetkým pestovaním viniča a ovocných stromov. V katastri obce tvoria vinice súvislé územie na južných svahoch Malých Karpát. Orná pôda sa využíva predovšetkým na pestovanie obilnín a krmovín v južnej časti k. ú. Veľké plochy zaberajú trvalé trávne porasty. Na území obce Dubová sa nachádza areál bývalého JRD, ktorý prešiel do vlastníctva Agrolipt, s. r. o., ktorá ho prevádzkovala ako poľnohospodárske družstvo pre rastlinnú aj živočíšnu výrobu do konca roka 2004. V súčasnosti je prevádzka zrušená.

Lesný pôdny fond v katastrálnom území obce Dubová sa nachádza na výmere 908,7479 ha, čo predstavuje takmer 66% územia obce. Lesy na území obce sú súčasťou CHKO aj CHVÚ Malé Karpaty. Prevažná časť lesov patrí do Lesného hospodárskeho celku Píla.

Stav kvality jednotlivých zložiek životného prostredia (ovzdušie, podzemné a povrchové vody) je vyhovujúci. Obec Dubová je plynofikovaná. Väčším zdrojom exhalátov, hluku a vibrácií je automobilová doprava na cestnej komunikácii II/502. V obci sa nachádza riadená Skládka odpadov Dubová vo východnej časti k. ú. (lokalita „Pod hájom“), ktorá má okresnú spádovosť.

7.7 ZDROJE

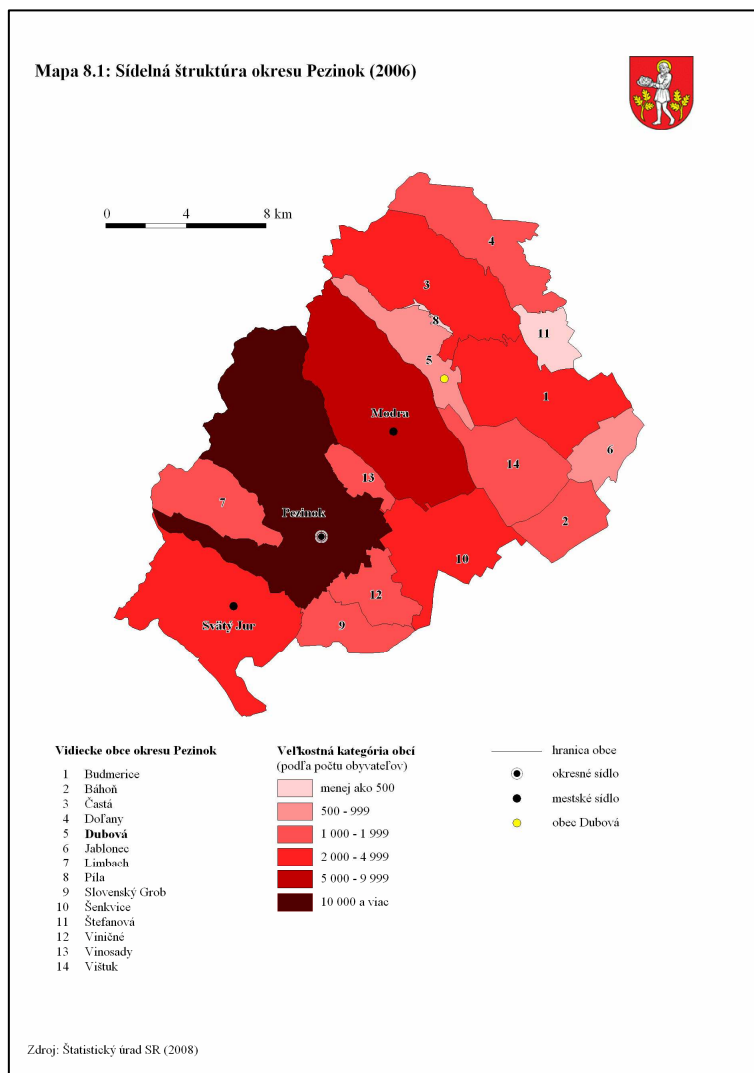
1. AUREX (1998): Územný plán Veľkého územného celku Bratislavského kraja (v znení neskorších zmien a doplnkov). AUREX, s. r. o. pre Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, 1998.
2. Informačný servis ŠÚ SR (2008): Databáza MOŠ-MIS. Štatistický úrad SR, Bratislava.
3. Kaliská, D. a kol. (2006): Územný plán obce Dubová – návrh.
4. Malé Karpaty – Bratislava. Edícia turistických máp 1:50 000, 4. vydanie. VKÚ, akciová spoločnosť, Harmanec, 2004.
5. Smernice OcÚ Dubová.
6. Staníková a kol. (1993): Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bratislava - vidiek (R-ÚSES).
7. Všeobecne záväzné nariadenia (VZN) obce Dubová.
8. Zápisnice z Obecných zastupiteľstiev obce Dubová.
9. <http://www.bvsas.sk>
10. <http://www.dubova.sk>
11. <http://www.sopsr.sk>
12. <http://www.spp.sk>
13. <http://www.vupu.sk>
14. <http://www.zse.sk>
15. <http://www.zsvs.sk>
16. <http://www.zbierka.sk>

8 ŠIRŠIE VZŤAHY – OBEC A OKOLIE

Obec Dubová je súčasťou prirodzeného zázemia mesta Modra. Zároveň je súčasťou okresu Pezinok, ktorý je tvorený spolu 17 sídlami, z toho 3 majú štatút mesta (okrem Pezinka a Modry i Svätý Jur). V mestách tu žije 62% a na vidieku 38% obyvateľov okresu. Na porovnanie, v mestách SR žije spolu 55% percent populácie krajiny.¹⁰⁷ Okres Pezinok – a teda i Dubová a jej okolie v jeho rámci – možno zaradiť k prechodnému typu regiónov so skôr vidieckym charakterom.¹⁰⁸

8.1 SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA

Okolie obce Dubová v rámci okresu Pezinok tvorí okrem už spomínaných troch miest i 13 ďalších vidieckych obcí (viď mapa č. 8.1 a tab. č. 8.1). Hoci pre Slovensko je typická rozdrobenosť sídelnej štruktúry s vysokým počtom malých obcí (67% obcí SR má menej než 1 000 obyvateľov), v zázemí Pezinka sledujeme odlišné štruktúry (menej než 1 000 obyvateľov má len 23,5% obcí okresu Pezinok, medzi nimi i obec Dubová s približne 900 obyvateľmi). Kým priemerná veľkosť vidieckej obce na Slovensku je približne 875 obyvateľov, v okrese Pezinok je to vyše 1 530 obyvateľov. Sídelnú štruktúru okresu Pezinok možno vyhládavo hodnotiť ako stabilnejšiu, s prevahou obcí vo veľkostných kategóriách 1 000 až 4 999 obyvateľov (takmer 65% obcí okresu), ktoré obýva významná časť populácie okresu (42,5%). Hlavným centrom osídlenia je Pezinok, kde žije 37,9% obyvateľov okresu.

Tab. č. 8.1: Sídelná štruktúra okresu Pezinok

veľkostná kategória obcí	počet obcí			počet obyvateľov		
	absolútne	relatívne (v %)	kumulatívne (v %)	absolútne	relatívne (v %)	kumulatívne (v %)
do 199	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
200 - 499	2	11,8	11,8	603	1,1	1,1
500 - 999	2	11,8	23,5	1 740	3,1	4,1
1 000 - 1 999	7	41,2	64,7	10 361	18,3	22,5
2 000 - 4 999	4	23,5	88,2	13 694	24,2	46,7
5 000 - 9 999	1	5,9	94,1	8 715	15,4	62,1
10 000 - 19 999	0	0,0	94,1	0	0,0	62,1
20 000 – 49 999	1	5,9	100,0	21 405	37,9	100,0
Spolu	17	100,0	100,0	56 518	100,0	100,0

Zdroj: Štatistický úrad SR (2008b), prepočty autori, údaje za rok 2006

¹⁰⁷ Údaje sú za rok 2006 (Štatistický úrad SR 2008a, 2008b).

¹⁰⁸ Podľa indikátora vidiekosti krajiny, ktorý používa pre medzinárodné porovnávania OECD (za vidiecke sa považujú tie obce, v ktorých hustota zaľudnenia nepresahuje 100 obyvateľov na km²), tvorí vidiek takmer 80 percent územia SR a obýva ho takmer tretina celkovej populácie. V samotnej obci Dubová dosahuje hustota zaľudnenia len 65 obyvateľov na km². Podľa tejto metodiky sa k okresom s podielom obyvateľstva žijúceho vo vidieckych obciach na úrovni 15 až 50 percent (prechodný typ) radí až 31 z celkového počtu 79 okresov SR, medzi nimi i okres Pezinok. V týchto regiónoch „so skôr vidieckym charakterom“ žije pritom približne 40% slovenskej populácie.

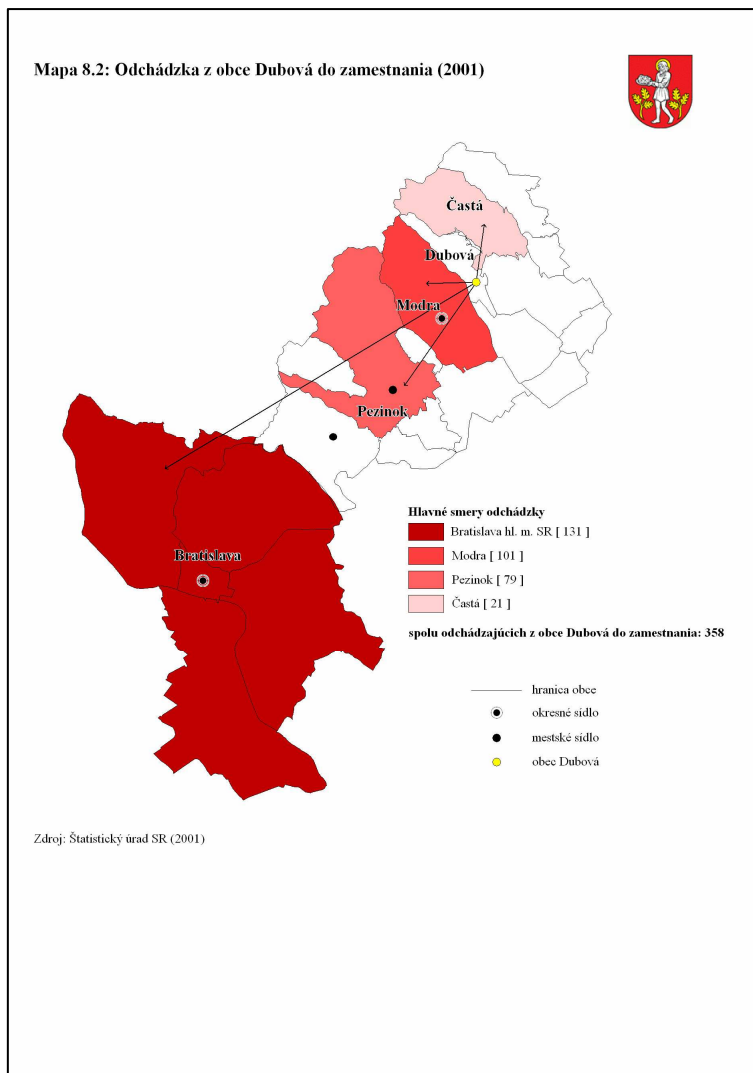
8.2 ODCHÁDZKA A DOCHÁDZKA DO PRÁCE A DO ŠKÔL

Vidiecke obce zväčša vzhľadom na svoju veľkosť a početnosť svojej populácie nemôžu plniť všetky obslužné funkcie v takej miere, ako mestá. Na strane druhej sú tu mestá, ktoré ako prirodzené centrá pre svoje zázemie plnia viacero funkcií, úžitok z ktorých plyní i pre obyvateľov vidieckych obcí daného spádového územia. Tak je to i vo vzťahu obce Dubová a Modry resp. Pezinok, ktoré predstavujú takéto prirodzené centrá, či už z hľadiska lokalizácie súkromných podnikov a služieb, alebo inštitúcií verejného sektora (školské a zdravotnícke zariadenia, úrady). Modra a jej okolie, vrátane Dubovej, patrí do sféry vplyvu Bratislavy ako jadra regiónu vyššej hierarchickej úrovne (kraj). Dôsledkom nerovnomerného, avšak prirodzeného sústredenia (najmä) pracovných príležitostí v mestách je denná migrácia obyvateľov medzi mestami (Modra, Pezinok a Bratislava) a ich zázemím tvoreným vidieckymi obcami (medzi nimi i Dubová).

Odchádzka za prácou

K 26. máju 2001, keď sa na Slovensku konalo ostatné sčítanie obyvateľstva, z obce Dubová do zamestnania odchádzalo 358 osôb, čo predstavovalo takmer dve tretiny ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce, ktorých bolo 546 (viď mapa č. 8.2 a tab. č. 8.2).

Hlavný tok odchádzky za prácou smeroval do hlavného mesta (až 36,6% všetkých odchádzajúcich). V rámci smerovania odchádzky do okolia obce dominuje susedné mesto Modra (28,1%) a okresné sídlo Pezinok (22,1%). Do zahraničia za prácou odchádzal len 1 človek, tento počet bude mať zrejme prístupom SR k EÚ postupne rastúcu tendenciu.

Tab. č. 8.2: Odchádzka do zamestnania z obce Dubová

smer odchádzky do zamestnania z obce Dubová		odchádzajúci z obce do zamestnania	
		počet	%
Spolu odchádzajúci v rámci okresu		215	60,0
Z toho:	Modra	101	28,1
	Pezinok	79	22,1
	Častá	21	5,9
	Ostatné obce v okrese Pezinok	14	3,9
Spolu odchádzajúci do iných okresov		142	39,7
Z toho:	Bratislava	131	36,6
	Ostatné obce mimo okres Pezinok	11	3,1
Spolu odchádzajúci do zahraničia		1	0,3
Spolu odchádzajúcich za obec Dubová		358	100,0

Zdroj: Štatistický úrad SR (2003), prepočty autori, údaje za rok 2001

Ak sledujeme odchádzku do zamestnania z Dubovej podľa odvetví, dominujú odchádzajúci za prácou v priemysle (96 pracovníkov), a to najmä do Bratislavy a Modry. Rovnako významná je odchádzka za prácou v oblasti verejnej správy, školstva a zdravotníctva (95 pracovníkov), a to najmä do Bratislavy, Pezinka a Modry. Do zamestnania v oblasti obchodu a služieb odchádzalo z Dubovej spolu 62 pracovníkov (najmä do Modry, Pezinka a Bratislavy), za prácou v doprave a spojoch odchádzalo 23 pracovníkov (najmä do Bratislavy). Za prácou v stavebníctve odchádzalo v roku 2001 spolu len 6 pracovníkov a len 7

pracovníkov odchádzalo z Dubovej za prácou v pôdohospodárstve. Ďalších 68 pracovníkov odchádzalo za prácou do iných odvetví hospodárstva.

Celkovo možno zhodnotiť, že odchádzajúci za prácou merajú cestu buď do hlavného mesta Bratislava, okresného mesta Pezinok či susedného mesta Modra, keďže mestá poskytujú najviac pracovných príležitostí, pričom obec Dubová má s nimi pomerne dobré cestné dopravné spojenie.

Dochádzka do práce

V čase ostatného sčítania obyvateľstva do zamestnania na území obce Dubová dochádzalo len 20 pracovníkov, a to najmä z obcí okresu Pezinok (spolu 14 pracovníkov), čo je pochopiteľné, keďže na území obce nepôsobí žiadny významný zamestnávateľ.

Odchádzka do škôl

Podľa údajov z ostatného cenzu v roku 2001, z obce Dubová odchádzalo do škôl spolu 99 žiakov a študentov. Najviac medzi nimi bolo študentov základných škôl (66), a to najmä do susednej Modry (59). Žiakov, ktorí odchádzali do stredných škôl bolo 15, žiakov navštevujúcich stredné odborné učilištia mimo obce bolo 7 a odchádzajúcich študentov vysokých škôl bolo 11 (viď tab. č. 8.3).

Tab. č. 8.3: Odchádzka do škôl z obce Dubová

smer odchádzky do škôl z obce Dubová		odchádzajúci z obce do škôl				
		počet				
		žiaci ZŠ	žiaci SOU	študenti ŠŠ	študenti VŠ	spolu
Spolu odchádzajúci v rámci okresu		63	3	11	0	77
Z toho:	Modra	59	2	5	0	66
	Pezinok	2	1	6	0	9
	Častá	1	0	0	0	1
	Ostatné obce v okrese Pezinok	1	0	0	0	1
Spolu odchádzajúci do iných okresov		3	4	4	10	21
Z toho:	Bratislava	3	4	3	5	15
	Ostatné obce mimo okres Pezinok	0	0	1	5	6
Spolu odchádzajúci do zahraničia		0	0	0	1	1
Spolu odchádzajúcich za obec Dubová		66	7	15	11	99

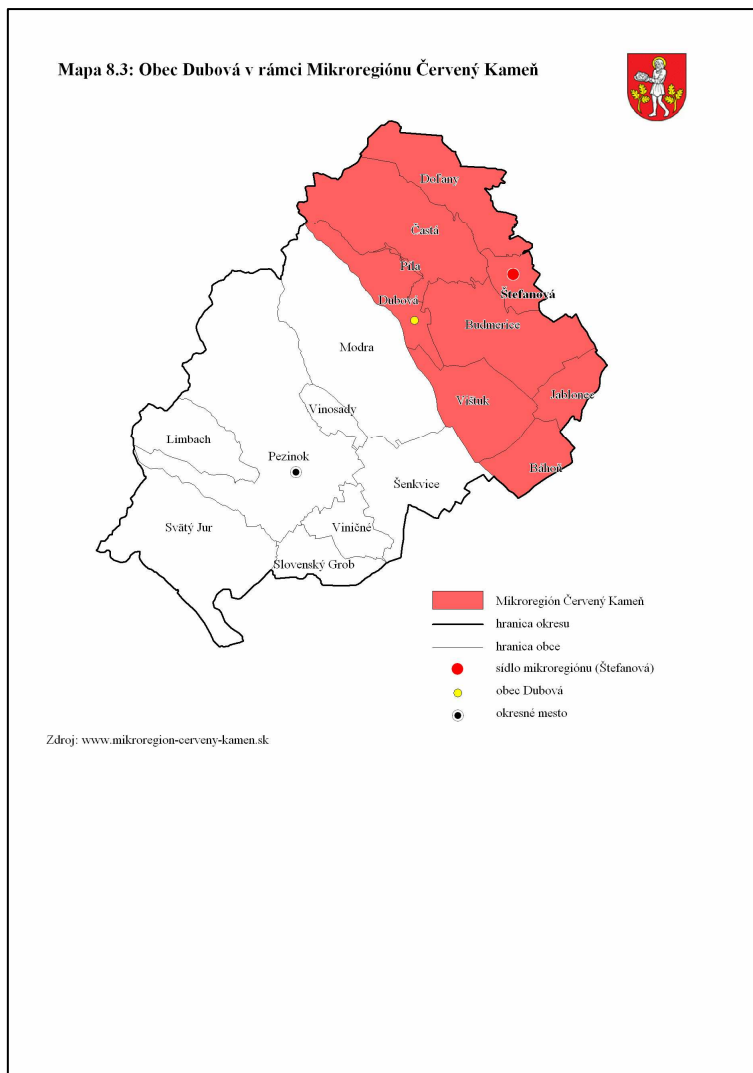
Zdroj: Štatistický úrad SR (2003), prepočty autori, údaje za rok 2001

Dochádzka do škôl

V roku 2001 dochádzal do základnej školy v obci Dubová len 1 žiak z inej obce okresu Pezinok, čo potvrdzuje lokálnu pozíciu ZŠ v Dubovej.

8.3 MIKROREGIÓNY A MEDZIOBECNÁ SPOLUPRÁCA

Podľa dostupných informácií na území pezinského okresu v súčasnosti existujú tri mikroregionálne združenia obcí (viď tab. č. 8.4), pričom obec Dubová je členom jedného z nich. Ide o *Mikroregión Červený Kameň* so sídlom v Štefanovej, ktorý vznikol pôvodne v roku 2004, a v súčasnosti ho tvorí spolu 9 vidieckych obcí (Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Jablonec, Píla, Štefanová, Vištuk), ktoré spája spoločná minulosť v rámci panstva prináležiaceho k hradu Červený Kameň. Všeobecnou hlavnou náplňou činnosti združenia je presadzovanie opodstatnených požiadaviek a posilnenie postavenia a práv členských obcí a realizácia spoločných aktivít v rámci mikroregiónu.¹⁰⁹

Tab. č. 8.4: Existujúce mikroregióny na území okresu Pezinok

<i>mikroregión</i>	<i>centrum</i>	<i>počet obyvateľov</i>	<i>počet obcí (vrátane centra)</i>
Mikroregión Červený Kameň	Štefanová	10 780	9
Združenie mesta Modra a obcí malokarpatského regiónu	Modra	16 319	6
Mikroregión Pezinok	Pezinok	27 636	5

Zdroj: <http://www.mikroregion-cerveny-kamen.sk>, <http://www.sazp.sk/mikroregiony/>, <http://www.pezinskepanstvo.sk>

Spoločné obecné úrady

Väčšina obcí okresu Pezinok je v súčasnosti zaradená do spoločných obecných úradov (SOU), výnimkou nie je ani obec Dubová, ktorá sa, pokiaľ ide o správu viacerých kompetencií, združila s ďalšími okolitými obcami do 3 SOÚ (viď tab. č. 8.5).

Tab. č. 8.5: Príslušnosť obce Dubová k spoločným obecným úradom (SOU) na území okresu Pezinok

<i>sídlo SOU</i>	<i>kompetencia</i>
Modra	pozemné komunikácie, vodné hospodárstvo, územné plánovanie, ochrana prírody, stavebný poriadok, stavebné konanie
Častá	školsťvo
Báhoň	opatrovateľská služba

Zdroj: Obecný úrad v Dubovej, <http://www.dubova.sk>

¹⁰⁹ <http://www.mikroregion-cerveny-kamen.sk>

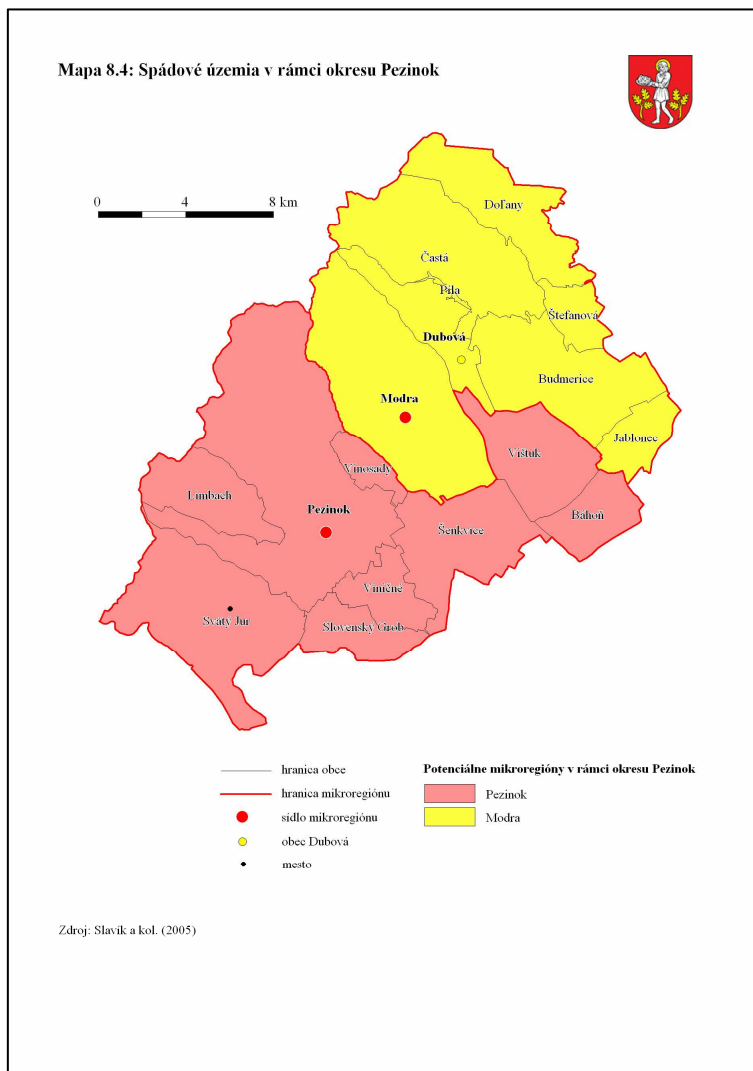
Členstvo obce v združeniach obcí

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) je mimovládna záujmová organizácia samosprávy angažujúca sa v riešení problémov miest a obcí (združuje 96% miest a obcí v SR). Obec Dubová je jednou z členských obcí ZMOS.

Združenie miest a obcí, región JE Jaslovské Bohunice (ZMO) je dobrovoľným záujmovým združením miest a obcí v 30 km pásme od Atómovej elektrárne Jaslovské Bohunice,¹¹⁰ ktoré vzniklo v roku 1991 za účelom zapájania starostov a primátorov obcí a miest do riešenia aktuálnych problémov spoločnosti a samosprávy a vytvárania priestoru pre spoluprácu s prevádzkovateľom jadrových zariadení. Udržiava tiež partnerské vzťahy s regiónmi JE Mochovce a JE Dukovany a organizuje zahraničné pracovné cesty starostov a primátorov regiónu. V súčasnosti má 186 členov spomedzi obcí a miest regiónu. Súčasťou ZMO je i Regionálne vzdelávacie centrum (so sídlom v Trnave), ktoré slúži na vzdelávanie samosprávy a verejnej správy.¹¹¹

Mikroregión Červený Kameň so sídlom v Štefanovej, ktorý vznikol pôvodne v roku 2004, a v súčasnosti ho tvorí spolu 9 vidieckych obcí, a cieľom je predstaviť históriu, tradície a zvyky mikroregiónu jeho návštevníkom prostredníctvom spoločných aktivít členských obcí. Od februára 2008 je predsedom združenia starosta obce Dubová.

Združenie Malokarpatská vínná cesta so sídlom v Modre je záujmovým združením fyzických a právnických osôb, ktoré svojím členstvom (medzi nimi i obec Dubová) prejavujú záujem o rozvoj malokarpatského regiónu, najmä jeho tradičných hospodárskych odvetví, kultúry a ich využitia pre rozvoj cestovného ruchu.¹¹²

Obec Dubová ako súčasť spádovej zóny v zázemí mesta Modra

Ak pre identifikáciu mikroregiónov zo spektra sídelných väzieb ako kľúčové vyberieme dochádzku za prácou a dochádzku do škôl, tak na území okresu Pezinok možno identifikovať dva spádové mikroregióny (viď tab. č. 8.6). Obec Dubová je súčasťou jedného z nich, konkrétne mikroregiónu s centrom v Modre. K Modre prirodzene spáduje okrem Dubovej i 6 ďalších vidieckych obcí (Budmerice, Častá, Dofany, Jablonec, Páda a Štefanová), pričom počet obyvateľov takéhoto mikroregiónu dosahuje vyše 16 000.¹¹³

Tab. č. 8.6: Spádové územia (potenciálne mikroregióny) na území okresu Pezinok

centrum	počet obyvateľov	počet obcí (vrátane centra)
Pezinok	39 189	9
Modra	16 201	8
Spolu	55 390	17

Zdroj: Slavík a kol. (2005)

¹¹⁰ Obec Dubová sa nachádza v 3. pásme ochrany JE Jaslovské Bohunice, ktoré je najvzdialenejším z vymedzených troch ochranných pásiem jadrovej elektrárne.

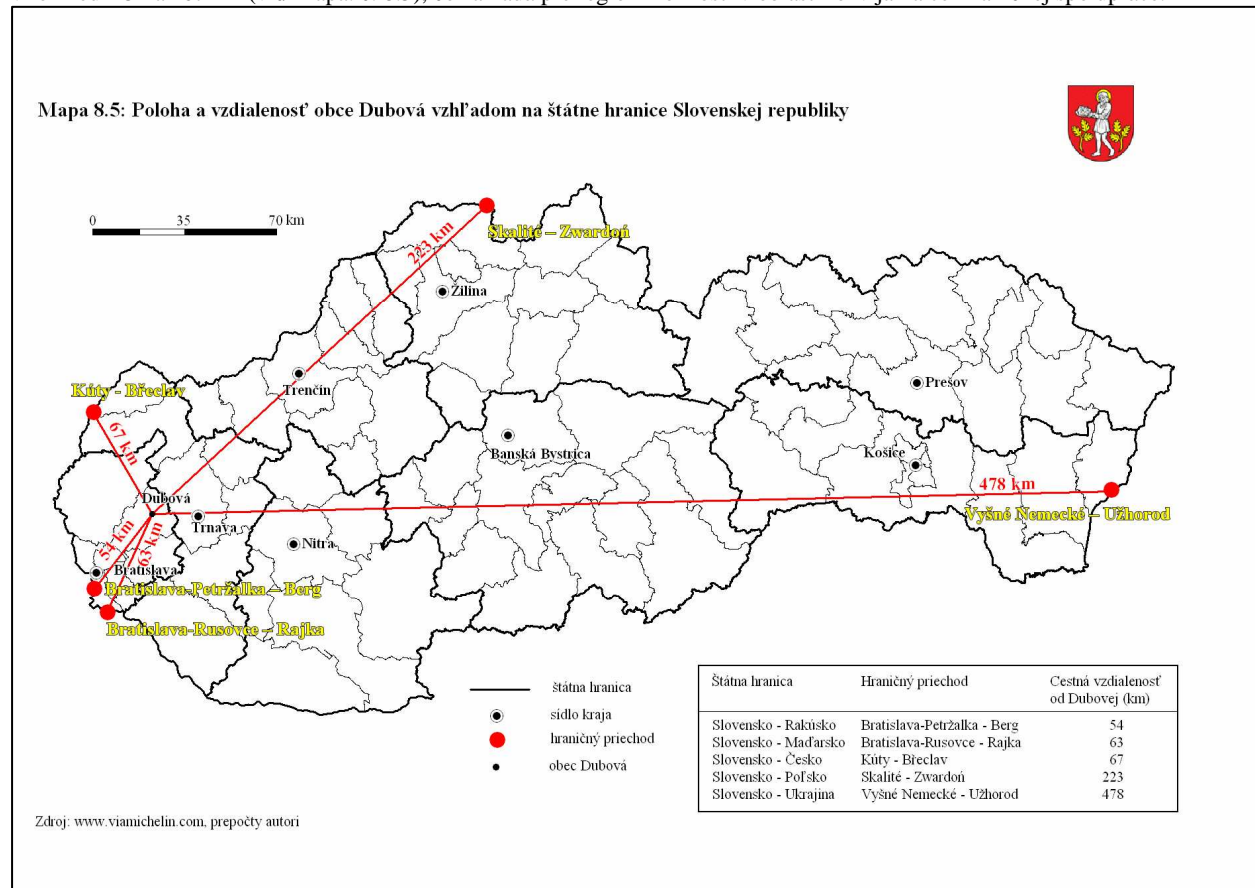
¹¹¹ <http://www.zmos.sk>

¹¹² <http://www.mvc.sk>

¹¹³ Slavík a kol. (2005)

8.4 EUROREGIÓNŮ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Obec Dubová nie je súčasťou žiadneho euroregionálneho združenia, avšak aktivít v rámci cezhraničnej spolupráce sa zúčastňuje nepriamo, napr. prostredníctvom *Mikroregiónu Červený Kameň*, ktorého je členom. Obec Dubová a okolie predstavuje prihraničný typ regiónu, keďže hraničné priechody s až tromi štátmi (Rakúsko, Česko a Maďarsko) sú od Dubovej vzdialené v rozmedzí 54 až 67 km (viď mapa. č. 8.5), čo zakladá pre región možnosti v oblasti rozvíjania cezhraničnej spolupráce.

Euroregióny

Územie obce Dubová je súčasťou širšie koncipovaného *Euroregiónu CENTROPA*, ktorý sa vytvára ako metropolitný región miest Bratislava-Wien-Győr-Brno a ich zázemí. Euroregión je spoločnou iniciatívou rakúskych spolkových krajín Wien, Niederösterreich a Burgenland, českého Jihomoravského kraja, Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja, maďarských žúp Győr-Moson-Sopron a Vas, ako aj miest Eisenstadt, St. Pölten, Viedeň, Brno, Bratislava, Trnava, Győr, Sopron a Szombathely. Od roku 2003 postupne spolupracujú na vybudovaní stredoeurópskeho euroregiónu na rozhraní štyroch krajín, a to najmä v nasledovných pracovných skupinách: pracovný trh, regionálny rozvoj, regionálny manažment, turizmus, hospodárstvo a veda.

Koordináčne infocentrum slovenskej časti euroregiónu – dom Centropy – sídli v Bratislave.¹¹⁴ V blízkej budúcnosti sa ako efektívne javí zapojenie obce Dubová do *Euroregiónu CENTROPE* nie samostatne, ale skôr v rámci spoločných aktivít *Mikroregiónu Červený Kameň*, a to najmä v oblasti vidieckeho cestovného ruchu.

Partnerské obce

Obec Dubová nemá v súčasnosti nadviazané partnerské vzťahy na úrovni samospráv so žiadnou obcou či mestom v zahraničí. V prípade, ak sa samospráva obce bude rozhodovať o nadviazaní partnerstiev, ako logické sa javí hľadať partnerské obce porovnateľnej veľkosti, významu či charakteru (vinohradníctvo) v blízkyh regiónoch okolitých krajín (Česko, Rakúsko či Maďarsko), resp. vzhľadom na históriu Dubovej i v Chorvátsku.

¹¹⁴ <http://centrope.info/sk>

8.5 ZHRNUTIE

Obec Dubová je súčasťou prirodzeného zázemia mesta Modra a okresu Pezinok, ktorý možno zaradiť k prechodnému typu regiónov so skôr vidieckym charakterom.

Hlavný tok odchádzky za prácou z obce Dubová smeruje do hlavného mesta Bratislavy, v rámci odchádzky do okolia obce dominuje ako smer susedné mesto Modra a okresné sídlo Pezinok. Modra pochopiteľne dominuje i medzi hlavnými smerni odchádzky dubovských žiakov a študentov do škôl.

Obec Dubová je súčasťou a členom *Mikroregiónu Červený Kameň*, ako i ďalších združení miest a obcí Malokarpatského regiónu. Spolu s ďalšími okolitým obcami využíva obec Dubová čiastočne i združenú správu kompetencií za pomoci spoločných obecných úradov.

8.6 ZDROJE

1. Slavík, V. a kol. (2005), Analýza mikroregiónov SR. Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského, Bratislava, http://www.vlada.gov.sk/decentralizacia/dokumenty/mikroregiony_sr.pdf.
2. Slovenská agentúra životného prostredia (2005): Mikroregióny SR. Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, <http://www.sazp.sk/mikroregiony>
3. Štatistický úrad SR (2003): Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Dochádzka a odchádzka do zamestnania, škôl a učenia. ŠÚ SR, Bratislava, CD-ROM.
4. Štatistický úrad SR (2008a): Databáza mestskej a obecnej štatistiky MOŠ. ŠÚ SR, Bratislava, <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
5. Štatistický úrad SR (2008b): Databáza regionálnej štatistiky RegDat. ŠÚ SR, Bratislava, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>
6. <http://centrope.info/sk>
7. <http://www.dubova.sk>
8. <http://www.mikroregion-cerveny-kamen.sk>
9. <http://www.mvc.sk>
10. <http://www.pezinskepanstvo.sk>
11. <http://www.viamichelin.com>
12. <http://www.zmo.sk>

9 OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC

„Dosahovať neustály rast spokojnosti občanov s verejnou správou prostredníctvom poskytovania služieb atraktívnym a jednoduchým spôsobom za súčasného zvyšovania svojej efektívnosti, kompetentnosti a znižovania nákladov na verejnú správu.“

Vízia e-Governmentu v Slovenskej republike do roku 2013

9.1 INFORMATIZÁCIA VEREJNEJ SPRÁVY

Informatizácia spoločnosti je systematický proces zavádzania a využívania informačných a komunikačných technológií do všetkých procesov, v ktorých je vďaka nim možné lacnejšie a účinnejšie využívať všetky dostupné zdroje. Informatizáciou verejnej správy sa zjednodušené označuje zavádzanie informačno-komunikačných technológií do správy vecí verejných.

Informatizácia územnej samosprávy je jedným z kľúčových nástrojov na zefektívnenie procesov, na širšie včlenenie občanov do diania spoločnosti a na zvýšenie transparentnosti práce samosprávy.

V podmienkach mesta alebo obce ide o zavádzanie on-line služieb pre občanov a podnikateľské subjekty. Ak môžu rýchlo a bezpečne vybaviť to, čo potrebujú, môže sa zvýšiť ich spokojnosť so správou obce.

Množstvo on-line služieb je relevantným meradlom pokroku v informatizácii obce.

9.1.1 E-GOVERNMENT

Od verejnej správy sa žiada, aby čo možno najviac prispievala k riešeniu základných životných požiadaviek občanov a podnikateľských subjektov prostredníctvom elektronických služieb – *e-Government*.

V rozvoji e-služieb má Slovensko za sebou iba počiatočnú fázu implementácie *Cestovnej mapy zavádzania 20 elektronických služieb verejnej správy*.

Poskytovanie elektronických služieb pre občanov a podnikateľské subjekty je ešte stále na základnej úrovni. Problémom je jednak on-line dostupnosť údajov použiteľných na právne úkony a jednak implementácia elektronického podpisu. Pretrvávajúcou prekážkou využívania elektronického podpisu však nemusí byť jeho cena, ale jednoducho to, že verejná správa neposkytuje také služby, aby ho bolo možné využiť.

Informatizácia v podmienkach obce prebieha v dvoch rovinách:

- 1) budovanie obecného portálu obsahujúceho informácie o dianí v obci vrátane informácií o činnosti jej samosprávy (programy a rozhodnutia obecného zastupiteľstva, kontakty na poslancov, hlasovania atď.) a
 - 2) poskytovanie rôznorodých služieb pre občanov a podnikateľské subjekty elektronickou formou – tzv. *Front Office*.
- Obec Dubová poskytuje prostredníctvom svojej internetovej stránky informácie o obci i jej samospráve. Zverejňuje zápisnice z rokovaní obecného zastupiteľstva a v rámci nich jednotlivé uznesenia i výsledky hlasovaní o nich. Starosta navyše zverejnil telefónne číslo mobilu.

Pre úplnosť informácií o činnosti samosprávy by bolo možné uvažovať nad tým, aby sa v zápisnici z rokovania zastupiteľstva uvádzali aj výsledky hlasovaní podľa mien poslancov (kto ako hlasoval).

Pri poskytovaní elektronických služieb Dubová zatiaľ síce nemôže konkurovať mestám, no obsahovo je webstránka obce naplnená nadštandardne v porovnaní s mnohými inými vidieckymi obcami porovnateľnej veľkosti. Obyvateľ obce alebo podnikateľský subjekt so sídlom v obci si nemôže zo stránky stiahnuť formuláre a tlačivá žiadostí, takže si to-ktoré tlačivo musí vyzdvihnúť na obecnom úrade, vlastnoručne podpísať a napokon fyzicky doručiť (zaniest alebo poštou poslať) na úrad. Nemôže ani sledovať priebeh vybavovania svojho podania.

Nad rámec týchto služieb by obec mohla na svojej webstránke sprevádzkovať diskusné fórum, či zaviesť informovanie obyvateľov o vybraných udalostiach a aktualitách prostredníctvom e-mailu alebo SMS správ. Vzhľadom na veľkosť obce Dubová je diskutabilné, či by o takéto služby mala záujem podstatná časť jej obyvateľov. Za predpokladu, že sa do obce budú sťahovať ľudia z miest, ktorí informačno-komunikačné technológie denne používajú, však niet o tom pochyb. Ľudia, ktorí pracujú mimo obce, by iste ocenili, keby si mohli svoje záležitosti vybaviť z domu alebo z práce, teda bez toho, aby museli ísť na obecný úrad na úkor svojho voľného alebo pracovného času.

Pre návštevníkov obce jej územný plán navrhuje vytvoriť „informačný systém“ s pútačmi a popisom jednotlivých rekreačných cieľov.

9.1.2 PODMIENKY NA ZAVEDENIE E-GOVERNMENTU

Poskytovanie elektronických služieb si vyžaduje jednak kvalitný hardvér a jednak informačný systém. Výkon obecnej samosprávy nie je možný bez spolupráce s inými zložkami verejnej správy, najmä štátnej správy, a to na viacerých úrovniach. Napriek tomu, že mestá a obce priamo poskytujú značné množstvo služieb pre občanov a podnikateľské subjekty, informatizácia v ich podmienkach postupuje nejednotne. Preto informatizáciu obce treba zosúladiť s budovaním elektronických služieb štátnej správy.

V podmienkach Dubovej je navyše potrebné, aby informačný systém bol schopný spolupracovať so systémami spoločných obecných úradov, teda aj iných obcí.

Napokon si informatizácia v podmienkach obce vyžaduje ovládanie informačno-komunikačných technológií zamestnancami obce. Obec Dubová v tejto súvislosti plánuje umožniť zvýšenie kvalifikácie dvoch pracovníčok obecného úradu, riaditeľa základnej školy a riaditeľky materskej školy získaním Certifikátu ECDL – Európskeho vodičského preukazu na počítač.

Vzdelávanie v oblasti komunikácie alebo poskytovania služieb občanom či v novej legislatíve môže mať aj elektronickú formu – *e-Learning*.

9.2 LEGISLATÍVNY RÁMEC V OBLASTI INFORMATIZÁCIE

9.2.1 ZÁKON O INFORMAČNÝCH SYSTÉMOCH VEREJNEJ SPRÁVY

Právnym základom informatizácie územnej samosprávy je zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy. Obec ako „povinné osoby“ majú podľa neho niekoľko povinností:

- zabezpečujú plynulú, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku informačných systémov verejnej správy,
- zodpovedajú za zabezpečenie informačného systému proti zneužitiu,
- sprístupňujú verejnosti údaje z informačných systémov verejnej správy, ak tento zákon alebo osobitný predpis¹¹⁵ neustanovuje inak,
- sprístupňujú alebo na požiadanie poskytujú bezplatne iným povinným osobám údaje z informačných systémov verejnej správy potrebné na ich činnosť, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- zabezpečujú prevádzku informačných systémov verejnej správy vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia,
- zabezpečujú uskutočňovanie koncepcie rozvoja informačných systémov verejnej správy vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia,
- metodicky a administratívne spravujú príslušné centrálné registre a číselníky a zabezpečujú ich zverejnenie na internete,
- zverejňujú bez zbytočného odkladu informácie o informačných systémoch verejnej správy, ktoré prevádzkujú, a o službách poskytovaných na internete,
- sú povinné prednostne používať sieťovú infraštruktúru.

9.2.2 KONCEPCIA ROZVOJA INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV OBCE

Obce, ktoré majú viac ako 1 000 obyvateľov, alebo žiadajú finančné prostriedky z verejných zdrojov, majú o povinnosť navyše, a to vypracúvať *koncepciu rozvoja informačných systémov*. Koncepciu podľa zákona musia predložiť ministerstvu financií na schválenie.

Vláda 27. februára 2008 uložila ministrovi financií, aby do 30. apríla 2008 v spolupráci so splnomocnencom vlády pre informačnú spoločnosť vypracoval Národnú koncepciu informatizácie verejnej správy. Jej návrh vláda SR schválila na svojom rokovaní dňa 28. apríla 2008 uznesením č. 331/2008.¹¹⁶ Tá má poslúžiť ako návod na vypracovanie *Koncepcie rozvoja informačných systémov obce Dubová*.

Zákon o informačných systémoch verejnej správy predstavuje iba prvý krok v budovaní konzistentného právneho rámca. Chýba množstvo ostatných zákonov a vykonávacích predpisov, ktoré by umožnili zrovnoprávniť elektronickú a papierovú formu komunikácie a efektívne riadiť rozvoj informačných systémov verejnej správy.“

9.3 FINANCOVANIE INFORMATIZÁCIE

V predchádzajúcom programovacom období 2004-2006 Európska únia financovala informatizáciu verejnej správy na Slovensku prostredníctvom Operačného programu *Základná infraštruktúra*. S touto podporou sa realizovali najmä projekty na internetizáciu regiónov, tvorbu verejných prístupových bodov k internetu, internetizáciu výučby, informačné systémy v zdravotníctve a rozvoj elektronických služieb v samospráve. Ide aj o rôzne portály podporujúce e-Government na regionálnej úrovni a zavádzanie širokopásmového internetu v obciach alebo zariadeniach verejnej správy.

Väčšina realizovaných projektov však nebola koordinovaná s rozvojom infraštruktúry, respektíve služieb na centrálnej úrovni. Možnosti i spôsob podpory projektov smerovaných do oblasti informatizácie verejnej správy v programovacom období 2007-2013 určuje najmä Operačný program *Informatizácia spoločnosti* (OPIS). Na základe neho budú z väčšej časti financované hlavné projekty informatizácie verejnej správy v Slovenskej republike. Informatizáciu samospráva môže financovať aj z vlastných zdrojov či z prostriedkov plynúcich prostredníctvom iných európskych finančných mechanizmov (EHP, Nórske a Švajčiarske finančné mechanizmy či iné).

¹¹⁵ Napríklad zákon č. 428/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 311/1999 Z. z. o registri trestov v znení neskorších predpisov, zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

¹¹⁶ Návrh Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy (2008)

<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1C69AAFF8CA6BF50C12574410027A4B0?OpenDocument>

9.4 ZHRNUTIE

V súlade s trendom približovania služieb verejnej správy sa dostáva do popredia možnosť elektronickej komunikácie s občanmi a podnikateľskými subjektmi a elektronické spracovanie ich žiadostí.

Informatizácia obce Dubová si vyžaduje najmä

- zefektívnenie riadiacich a administratívnych procesov pri správe vecí verejných prechodom na digitálnu samosprávu,
- vybudovanie informačného systému a jeho prepojenie s databázami ústredných orgánov štátnej správy, ako aj obcí, ktoré pre obec plnia úlohy spoločného obecného úradu,
- elektronické vzdelávanie (e-learning) zamestnancov obce.

9.5 ZDROJE

1. Úrad vlády SR (2008): Návrh Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy. Uznesenie vlády č. 331/2008 z 28. apríla 2008. <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1C69A AFF8CA6BF50C12574410027A4B0?OpenDocument>
2. Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy
6. <http://www.dubova.sk>
7. <http://www.informatizacia.sk/opis/598s>
8. <http://www.nsrr.sk/operacne-programy/informatizacia-spolocnosti/>
9. <http://www.roopis.vlada.gov.sk/>

10 SWOT ANALÝZA

10.1 ĽUDSKÝ POTENCIÁL Z MIMOEKONOMICKÉHO HĽADISKA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> celkový prírastok obyvateľstva podpriemerná úroveň umelej potratovosti nulová dojčenská úmrtnosť migračný prírastok obyvateľstva 	<ul style="list-style-type: none"> podpriemerná úroveň pôrodnosti nadpriemerná úroveň úmrtnosti prirodzený úbytok obyvateľstva starnutie populácie obce
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> prísťahovalectvo – ďalší migračný prírastok obyvateľstva zvýšenie počtu novonarodených obyvateľov v prípade prísťahovalectva osôb v reprodukčnom veku – rozšírenie reprodukčného a ľudského potenciálu populácie obce rast vzdelanostnej úrovne populácie obce 	<ul style="list-style-type: none"> obmedzené možnosti obce uspokojiť dopyt po bývaní na jej území rast výdavkov na zabezpečenie sociálnych a iných potrieb obyvateľstva v poproduktívnom veku v dôsledku jeho prírastku prírastok tzv. civilizačných chorôb, obzvlášť srdcovo-cievnych ochorení a nádorov

10.2 EKONOMICKÝ POTENCIÁL

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> vysoká úspešnosť pracovnej sily z Dubovej na trhu práce v zamestnávaní sa vo svojom bydlisku alebo mimo svojho bydliska, podložená jej vysokou mierou mobility (takmer dve tretiny ekonomicky aktívnych obyvateľov obce odchádza každý deň za prácou mimo svojho bydliska, najmä do Bratislavy, Modry a Pezinka) relatívne vysoká miera podnikateľskej aktivity (síce nižšia ako vo väčšine ostatných okresoch Bratislavského kraja, avšak vyššia ako vo väčšine iných okresoch Slovenska) obec je súčasťou regionálnej Malokarpatskej vínnej cesty prebytkovo hospodáriaca samospráva obce a nulová úverová záťaž obce 	<ul style="list-style-type: none"> obec, ktorá má menej než 1 000 obyvateľov a nie je zaradená medzi tzv. póly rastu, navyše sa nachádza v najrozvinutejšom Bratislavskom kraji, má výrazne obmedzené možnosti spolufinancovania svojich aktivít a projektov z fondov EÚ nevyužitý potenciál služieb v cestovnom ruchu, tým nevyužitý vnútorný potenciál obce a okolia (v rámci Mikroregionu Červený Kameň) na získavanie prínosov z rozvoja cestovného ruchu pre obec, jeho podnikateľov, obyvateľov a návštevníkov, nedostatočná propagácia mikroregiónu a nedostatočná vnútorná priestorová informovanosť v rámci mikroregiónu (informačné tabule, smerovky, značenia atď.)
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> zvyšovanie ekonomickej výkonnosti a zlepšenie príjmovej situácie obyvateľov Dubovej ako reakcia na zlepšené podmienky na podnikanie v SR a intenzívne sa rozvíjajúci podnikateľský potenciál v širšom okolí Bratislavy obec ako súčasť širšieho suburánneho zázemia Bratislavy v kvalitnom prírodnom prostredí má potenciál prilákať nových obyvateľov a zvýšiť tak populáciu obce (od počtu obyvateľov závisí i výnos z podielovej dane zo štátneho rozpočtu) prepojenie aktivít obce (napr. v oblasti vinohradníctva, vinárstva a cestovného ruchu) s aktivitami okolitých obcí v rámci Mikroregionu Červený Kameň získanie zdrojov obce na financovanie dlhodobějších investičných projektov v obci 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok vnútorných zdrojov obce na financovanie kapitálových výdavkov (napríklad na dokončenie kanalizácie v obci) prípadná zmena kritérií v rámci fiškálnej decentralizácie v neprospech malých obcí či nárast kompetencií samosprávy bez prislúchajúcich financií od štátu možná strata rozpočtových príjmov súvisiacich s daňou za jadrové zariadenie (JE Jaslovské Bohunice)

10.3 SOCIÁLNY POTENCIÁL

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> nízka miera nezamestnanosti obyvateľov obce, a to aj dlhodobej nezamestnanosti nízky podiel obyvateľov obce v hmotnej núdzi starostlivosť obyvateľov obce o starších príbuzných a ostatných ľudí odkázaných na cudziu pomoc – prirodzené medziľudské a medzigeneračné väzby 	<ul style="list-style-type: none"> praktická nevyužitelnosť dlhodobo nezamestnaných obyvateľov obce nesystémové výdavky na jednorazové sociálne dávky (vianočné poukážky dôchodcom) obmedzené finančné možnosti – nedostatok peňazí na vybudovanie zariadenia sociálnych služieb určenie výšky úhrady za opatrovateľskú službu pevnou sumou
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> rozšírenie menších obecných služieb o rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností obce v sociálnej oblasti sformovanie vlastného prístupu obce k sociálnym veciam, založeného na osobnej zodpovednosti a dobrovoľnej solidarite konkurencia subjektov poskytujúcich sociálne služby zvyšovanie informovanosti obyvateľov obce o formách a alternatívach sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> pribúdanie obyvateľov obce vo veku hodnom opatery a z toho plynúcich nárokov na sociálnu starostlivosť zo strany obce rast výdavkov obce na opatrovateľskú službu a ostatné formy sociálnych služieb pre jej obyvateľov odklad diverzifikácie výdavkov na sociálne služby pre obyvateľov obce

10.4 OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • priestorové možnosti obce na výstavbu • počítačová učebňa otvorená verejnosti • priestorové možnosti na vybudovanie zariadenia sociálnych služieb (objekt základnej školy) • dopravná dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti v okolí obce • dohoda o spoločnom hasičskom zbore s obcou Častá 	<ul style="list-style-type: none"> • citlivosť obsadenosti obecných škôl na každú podstatnú zmenu pôrodnosti v miestnej populácii • málotriednosť obecných škôl – náročnosť výchovy a výučby, žiadna špecializácia, odkázanosť na rozpočet obce • absencia zariadení zdravotnej a sociálnej starostlivosti • absencia niektorých obchodných a obslužných zariadení • obmedzené finančné možnosti na realizáciu projektov zvyšovania občianskej vybavenosti – zaťaženie obecného rozpočtu výdavkami na mnohé spoločenské aktivity
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • prísťahovalectvo • prírastok obyvateľov obce v predškolskom veku a veku povinnej školskej dochádzky • viaczdrojové financovanie školstva, kultúry a športu • voľná kapacita objektu základnej školy • rozšírenie siete obchodov, služieb a iných zariadení občianskej vybavenosti na trhovom princípe • informatizácia spoločnosti • rozvoj ubytovania v súkromí 	<ul style="list-style-type: none"> • ďalší úbytok obyvateľov obce v predškolskom veku a veku povinnej školskej dochádzky • väčšie možnosti školských zariadení v okolitých mestách – odchádzka detí • pribúdanie obyvateľov obce vo veku hodnom opatery a z toho plynúcich nárokov na sociálnu starostlivosť zo strany obce

10.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> výhodná dopravná poloha obce na ceste II/502, ktorá tvorí severovýchodnú podmalokarpatskú rozvojovú os zázemia Bratislavy (Malokarpatská vínná cesta) rýchla dopravná dostupnosť obce s Bratislavou, Pezinkom a Modrou po ceste II/502 častočne oslabená intenzita dopravy na ceste II/502, vďaka odklonu dopravy na cestu II/504 v smere na Trnavu, cez Modru – Kráľovú vyhovujúca kvalita povrchov a dopravných pomerov parkovísk a manipulačných plôch v obci postačujúca hustota spojov hromadnej autobusovej dopravy v napojení na mestá Pezinok, Modra, Bratislava, prítomnosť zastávok autobusovej dopravy vhodné podmienky pre rozvoj cykloturistiky a pešej turistiky 	<ul style="list-style-type: none"> obcou neprechádzajú železničné trate (najbližšia žst. je v Šenkviaciach, Báhoňi resp. v Pezinku) nevyhovujúci technický stav „spojujúcej“ účelovej cestnej komunikácie v predĺžení Družstevnej ul. so strategickým významom pre obec nevyhovujúci technický stav miestnych cestných komunikácií v obci nevyhovujúci technický stav chodníkov v obci „hrebeňovitost“ cestnej komunikačnej siete v obci (s nikam nevedúcimi komunikáciami)
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> rekonštrukcia spojujúcej účelovej cestnej komunikácie so strategickým významom pre obec (prekategorizovanie komunikácie na cestu III. triedy) rekonštrukcia miestnych a účelových cestných komunikácií (v nadväznosti na výstavbu kanalizácie) rekonštrukcia a výstavba nových chodníkov (v nadväznosti na výstavbu kanalizácie) budovanie nových miestnych a účelových cestných komunikácií a parkovísk, okružnej križovatky v centre, tvorba „námestia“ (návestia) obce, alebo obecného bulváru, zaokruhovanie komunikačnej siete okolo kompaktné zastavaného územia osadenie rýchlostných tabúlí a retardérov v rámci zvyšovania kvality života v centre obce, pozdĺž cesty II/502 budovanie nových parkovacích miest tvorba nových navrhovaných cyklotrás zriadenie športového letiska pre nemotorové a ľahké motorové lietadlá osadenie informačných tabúlí o turistických trasách a značkách, o existujúcich rekreačných lokalitách, športových zariadeniach a atraktívnych priestoroch, o možnostiach ubytovania a občerstvenia v obci 	<ul style="list-style-type: none"> zvyšená dopravná nehodovosť na ceste II/502 neúnosná intenzita dopravy na ceste II/502 z hľadiska negatívnych hygienických vplyvov (emisie, hluk, vibrácie) zvyšená intenzita nákladných automobilov na ceste II/502 a miestnych cestných komunikáciách v prípade rozširovania kapacít „Skládky odpadov Dubová“ nerealizácia rekonštrukcie „spojujúcej“ účelovej cestnej komunikácie v predĺžení Družstevnej ul. so strategickým významom pre obec nerealizácia rekonštrukcie miestnych a účelových cestných komunikácií a chodníkov

10.6 TECHNICKÁ A ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> vybudovaný verejný vodovod kvalitnej pitnej vody z vodných zdrojov Maruša a Vyvieračka zásobovanie obce elektrickou energiou, plynom a teplom v súčasnosti pokrýva požadované nároky obce atraktivita krajiny Dubovej (malokarpatské lesy, tradičné vinice, turistická rozhľadňa na Kukle, blízkosť hradu Červený Kameň) plochy verejnej a parkovej zelene v obci vyhovujúci stav kvality jednotlivých zložiek životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> obec nemá doposiaľ vybudovanú splaškovú kanalizáciu „divoké“ nelegálne skládky odpadov v extraviláne obce limity priestorového rozvoja aktivít v obci vyplývajúce z prítomnosti CHKO Malé Karpaty, ale najmä CHVÚ Malé Karpaty negatívny vplyv automobilovej dopravy na ceste II/502 (exhaláty, hluk, vibrácie, bezpečnosť chodcov a cyklistov)
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> vybudovanie miestnej splaškovej kanalizácie rozšírenie a propagácia separovaného zberu odpadov vybudovanie kompostárne v areáli Skládky odpadov Dubová spolupráca so Skládkou odpadov Dubová s. r. o. v súvislosti mobilným ekoskladom separovaného zberu nebezpečného komunálneho odpadu a dočasného zberného dvora rozšírenie prevádzky Skládky odpadov Dubová o ďalšiu kazetu v záujme riešenia problematiky životného prostredia celého Malokarpatského regiónu (okresu Pezinok) + príjmy do obecného rozpočtu výstavba ochranného zeleného valu v záujme zníženia negatívnych účinkov skládky na životné prostredie, ako aj zabezpečenia priaznivejšieho vizuálneho a estetického účinku zamedzenie vzniku „divokých“ nelegálnych skládok odpadov a pokračovať v sanácií už existujúcich environmentálnych záťaží, revitalizácia verejnej zelene v obci rekonštrukcia malej vodnej nádrže a vybudovanie voľnočasového priestoru okolo nej vybudovanie záchytných priekop v polohách nad zastavaným územím ako súčasť protipovodňovej a protieróznej ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> znečistenie podzemných a povrchových vôd nedostatočne utesnenými žumpami v obci v prípade nevybudovania splaškovej kanalizácie negatívny vplyv Skládky odpadov Dubová v prípade prílišného zaťaženia daného priestoru a nevybudovania zeleného ochranného valu prílišné zaťaženie cesty II/502 automobilovou dopravou a dopravou zvažujúcou odpad na skládku

10.7 ŠIRŠIE VZŤAHY – OBEC A OKOLIE

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • existujúce dobré dopravné spojenie a dopravná infraštruktúra medzi obcou Dubová a okolitými mestami podporuje mobilitu a migráciu Dubovčanov za prácou, do škôl a službami • obec Dubová spravuje viaceré kompetencie prostredníctvom spoločných obecných úradov (Modra, Častá, Báhoň) • obec Dubová je členom viacerých regionálnych združení a tiež Mikroregiónu Červený Kameň, v rámci ktorého sa aktívne zúčastňuje i viacerých spoločných aktivít a projektov • obec Dubová má výhodnú polohu v blízkosti hraníc, pričom hraničné priechody s až tromi štátmi (Rakúsko, Česko a Maďarsko) sú od obce vzdialené menej než 70 km 	<ul style="list-style-type: none"> • obec nemá vypracovanú stratégiu či politiku, ako prilákať do obce žiť nových obyvateľov z iných obcí a miest; návrh ÚPN obce čaká na schválenie • nedostatočná propagácia mikroregiónu Červený Kameň navonok a nedostatočný vnútorný priestorový informačný systém v rámci obcí mikroregiónu (informačné tabule, smerovky, značenia, cyklocesty)
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • po zrušení prechodných období zamedzujúcich vstup našich pracovníkov na pracovný trh v susednom Rakúsku (najneskôr od roka 2011) sa obyvateľom obce otvoria ďalšie možnosti zamestnať sa v blízkom okolí obce i za hranicami štátu • využívať možnosť spravovať kompetencie obce v rámci spoločného obecného úradu (SOÚ) a v spolupráci s ďalšími okolitými obcami mikroregiónu zväziť možnosť spoločnej správy kompetencií v rámci jedného SOÚ • spoločné aktivity Mikroregiónu Červený Kameň najmä v oblasti cestovného ruchu a propagácie mikroregiónu • zväziť možnosti rozvoja partnerských bilaterálnych vzťahov s obcami v zahraničí • blízkosť mesta Bratislava, ktoré predstavuje najvýznamnejšie centrum spoločenských a kultúrnych inštitúcií (divadlá, kiná, múzeá, galérie a ďalšie), ktoré umožňujú obyvateľom obce uspokojiť dopyt po tom type kultúry, ustanovizne ktorej sa v obci nenachádzajú 	<ul style="list-style-type: none"> • prípadný pokles počtu obyvateľov a detí v obci by mohol mať negatívny vplyv na rozpočet obce (nižší príjem z podielovej dane v rámci fiškálnej decentralizácie), z čoho by vyplývala nevyhnutnosť ďalšej spolupráce s okolitými obcami

10.8 OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • prehľadne štruktúrovaná webstránka obce a jej aktualizácia • zverejňovanie zápisníc z rokovaní obecného zastupiteľstva, jeho uznesení a hlasovaní o nich na webstránke obce • zverejnenie podrobného majetkového priznania starostu na webstránke obce • zverejnenie telefónneho čísla starostu na webstránke obce • zverejňovanie ponuky voľných pracovných miest v okolí na webstránke obce 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia tlačív rôznych žiadostí na webstránke obce, ktoré by si bolo možné vytlačiť • na stránke chýba fulltextové vyhľadávanie • nezverejňovanie výsledkov hlasovania obecného zastupiteľstva podľa mena • obec nemá informačný systém prepojený s databázami alebo systémami štátnych orgánov a spoločných obecných úradov
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • informatizácia spoločnosti • zavádzanie elektronických on-line služieb pre fyzické a právnické osoby • vzdelávanie zamestnancov obce v oblasti informačno-komunikačných technológií • verejné obstarávanie prostredníctvom elektronických aukcií a elektronického obstarávania 	<ul style="list-style-type: none"> • nezrovnoprávnenie papierovej formy komunikácie s elektronickou • inkompatibilita informačného systému obce so systémami orgánov štátnej správy • nedostatočná on-line dostupnosť údajov použiteľných na právne úkony a problematická implementácia elektronického podpisu • nezáujem populácie o využívanie informačno-komunikačných technológií na komunikáciu s obecným úradom • nedostatok finančných prostriedkov na informatizáciu správy obce

11 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Stratégia rozvoja obce Dubová vychádza z analýzy potenciálu obce a regiónu, z vyhodnotenia jeho silných a slabých stránok, z posúdenia príležitostí a rizík budúceho vývoja, ako aj zo zohľadnenia všeobecne platných princípov usporiadania spoločnosti a fungovania efektívnej verejnej správy v trhovej ekonomike.

Spoločným cieľom stratégie je:

ZVYŠOVANIE ŽIVOTNEJ ÚROVNE A KVALITY ŽIVOTA OBYVATEĽOV OBCE

11.1 STRATEGICKÉ ZÁMERY

Stratégia rozvoja obce sa bude odvíjať od nasledovných zámerov:

SZ 1 EFEKTÍVNA A HOSPODÁRNA SAMOSPRÁVA

Jedným z ukazovateľov kvality ekonomického prostredia, ale i kvality poskytovaných služieb je efektívnosť vynakladaných prostriedkov a účelnosť ich použitia. Zámerom je pokračovať v doterajšom zdravom nedeficitnom hospodárení obce a tvorbe rozpočtových rezerv na spolufinancovanie investičných projektov na území obce.

SZ 2 ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Poskytovanie kvalitných sociálnych služieb je predpokladom spokojnosti občanov, ktorí tieto služby z objektívnych dôvodov potrebujú. Obec bude v rámci svojich možností vytvárať podmienky pre čo najkvalitnejšie poskytovanie sociálnych služieb i v spolupráci so súkromnými poskytovateľmi či susednými obcami, rešpektujúc pritom princípy efektivity a hospodárnosti.

SZ 3 ROZVOJ ŠKOLSTVA, KULTÚRY A ŠPORTU

Obec musí prejavovať záujem o zvyšovanie kvalifikácie svojich obyvateľov vo vzťahu k budúcemu zamestnaniu, zároveň však musí vnímať potrebu zvyšovať úroveň celkového vzdelania a formovania detí a mládeže posilňovaním osvedčených i alternatívnych spôsobov výučby, so zámerom podpory ich individuálnych zručností a schopností. Dôležitou súčasťou úsilia o stabilizáciu a zvyšovanie kvality ľudských zdrojov v obci musí byť snaha o posilňovanie lokálpatriotizmu, tradícií a kultúry, informačnú modernizáciu, podporu výučby cudzích jazykov a princípov otvorenej školy. Súčasťou kvalitného vzdelávania by malo byť i kvalitné vybavenie infraštruktúrou v oblasti školstva a informačných technológií.

SZ 4 SKVALITNENIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec zabezpečuje v rámci svojich kompetencií územný rozvoj obce, s dôrazom na rozvoj dopravy a dopravnej infraštruktúry. Strategický zámer bude napĺňaný najmä na základe obstarania územnoplánovacích dokumentácií pre jednotlivé opatrenia a podporou v rámci aktivít územného rozvoja viažucich sa najmä k rekonštrukciám a údržbám, resp. budovaniu nových zariadení. Obec sa bude usilovať o vytvorenie vhodného prostredia pre život, ktoré uspokojí potreby obyvateľov obce, podnikateľov a návštevníkov. Účinný spôsob, ako to dosiahnuť, je vybudovať dobrú dostupnosť obce a dobudovať infraštruktúru na jeho území. Naplnenie tohto zámeru má priamy pozitívny dosah i na zvyšovanie ekonomického potenciálu obce, rozvoja cestovného ruchu, ako i na kvalitu životného prostredia.

SZ 5 SKVALITNENIE TECHNICKEJ A ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľom strategického zámeru je dosiahnuť skvalitnenie technickej a environmentálnej infraštruktúry v obci. Strategický zámer sa týka najmä tých oblastí, ktoré patria do úplnej, alebo aspoň čiastočnej kompetencie samosprávy, resp. oblastí, v ktorých môže samospráva ovplyvňovať zabezpečovanie kvality infraštruktúry. Jednou z hlavných priorít obce je vybudovanie splaškovej kanalizácie na jej území, ale i riešenie odpadového hospodárstva.

SZ 6 ROZVOJ CEZHRANIČNEJ A MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

Cieľom zámeru je zefektívniť formy spolupráce medzi obcou a okolitými obcami, ako i posilnením spoločných aktivít obcí v rámci Mikroregiónu Červený Kameň (najmä v oblasti cestovného ruchu), ktorého je obec členom. Spolupráca s ďalšími obcami, ako i zapájanie sa do nových iniciatív a partnerstiev smeruje k podpore výmeny informácií a skúseností s riešením problémov vznikajúcich na území vidieka.

SZ 7 OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC

Informatizácia je nevyhnutný proces zavádzania moderných informačno-komunikačných technológií (IKT) do bežného života. Základným cieľom je výrazný posun vo využívaní IKT pri procesoch spracovania dokumentov a pri komunikácii vnútri obecného úradu a úradu s občanmi, ako i s ďalšími orgánmi verejnej správy navonok.

Len samospráva otvorená ľuďom, z vôle ktorých vykonáva moc, môže realizovať správu vecí verejných. Ľudia sa voľbou svojich zástupcov nevzdávajú práva byť plnohodnotne informovaní o všetkých záležitostiach obce. Každý obyvateľ obce sa môže zúčastňovať na samospráve obce. Má právo zúčastňovať sa na verejných diskusiách a zhromaždeniach obyvateľov obce a vyjadrovať na nich svoj názor, zúčastňovať sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, obracať sa so svojimi podnetmi a sťažnosťami na orgány obce atď. Aby tieto práva mohol uplatniť, musí mať dobrý prístup k informáciám. Transparentné rozhodovanie je tiež nevyhnutnou podmienkou na efektívne vynakladanie verejných finančných prostriedkov.

11.2 CIELE A NÁSTROJE

Realizácia strategických zámerov obce sa bude opierať o nasledovné ciele a nástroje:

SZ 1 EFEKTÍVNA A HOSPODÁRNA SAMOSPRÁVA OBCE

Cieľ		Nástroj	
1.1	Prehodnotenie finančného a administratívneho zaťaženia občanov a podnikateľov v obci	1.1.1	Prehodnotenie miestnych daní
1.2	Manažovanie rozpočtu a výdavkov obce	1.2.1	Tvorba rozpočtových rezerv
		1.2.2	Manažovanie kapitálových výdavkov obce
		1.2.3	Transparentnejšie rozpočtovanie a výkazníctvo

SZ 2 ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľ		Nástroj	
2.1	Sociálne služby pre ľudí v sociálnej núdzi	2.1.1	Naplánovanie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov
		2.1.2	Zužitkovanie vnútorných zdrojov sociálnej starostlivosti

SZ 3 ROZVOJ ŠKOLSTVA, KULTÚRY A ŠPORTU

Cieľ		Nástroj	
3.1.	Zachovanie školstva v obci	3.1.1.	Rozvoj priestorových, technických a personálnych možností školstva v obci
		3.1.2.	Obsahová modernizácia školstva v obci
		3.1.3.	Viaczdrojové financovanie školstva v obci
3.2.	Zabezpečenie a rozvoj kultúry, osvetovej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti a športu v obci	3.2.1.	Priestorové a technické zabezpečenie kultúrnej, osvetovej, záujmovej umeleckej činnosti a športu v obci
		3.2.2.	Viaczdrojové financovanie kultúrnej, osvetovej, záujmovej umeleckej činnosti a športu v obci

SZ 4 SKVALITNENIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ		Nástroj	
4.1	Skvalitnenie miestnej cestnej infraštruktúry v intraviláne obce	4.1.1	Rekonštrukcia miestnych a účelových cestných komunikácií (v nadväznosti na výstavbu kanalizácie)
		4.1.2	Výstavba nových miestnych a účelových cestných komunikácií a ďalších prvkov dopravnej infraštruktúry
4.2	Rozvoj pešej a cyklistickej dopravy a pešej turistiky v obci	4.2.1	Rekonštrukcia a výstavba nových chodníkov (v nadväznosti na výstavbu kanalizácie)
		4.2.2	Vytvorenie podmienok pre posilnenie cyklistickej dopravy na území obce a propagácia pešej turistiky na území obce

SZ 5 SKVALITNENIE TECHNICKEJ A ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

<i>Cieľ</i>		<i>Nástroj</i>	
5.1	Riešenie zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania a čistenia odpadových vôd	5.1.1	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd
		5.1.2	Postupná rekonštrukcia verejného vodovodu v obci
5.2	Skvalitnenie infraštruktúry odpadového hospodárstva	5.2.1	Prevádzka skládky odpadov
		5.2.2	Zníženie negatívnych vplyvov skládky na životné prostredie
		5.2.3	Optimalizácia zberu, separovania a likvidácie odpadov
5.3	Revitalizácia verejnej zelene v obci	5.2.1	Revitalizácia centrálnej zóny v obci
		5.2.3	Riešenie verejných priestranstiev, najmä cintorína
5.3	Ochrana proti povodiam	5.3.1	Rekonštrukcia malej vodnej nádrže a stokovej siete v obci v nadväznosti na výstavbu kanalizácie
		5.3.2	Vyčistenie, resp. prehĺbenie odvodňovacích kanálov
		5.3.3	Vybudovanie lokálnych protipovodňových stavieb

SZ 6 ROZVOJ CEZHRANIČNEJ A MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

<i>Cieľ</i>		<i>Nástroj</i>	
6.1	Rozvoj bilaterálnej, cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce	6.1.1	Spolupráca s partnerskými obcami v zahraničí s cieľom výmeny informácií
		6.1.2	Zapájanie sa obce do cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce v rámci Mikroregiónu Červený Kameň
6.2	Rozvoj medziobecnej spolupráce	6.2.1	Medziobecná spolupráca obce s ďalšími obcami v rámci Mikroregiónu Červený Kameň a ďalších regionálnych združení pôsobiach v oblasti Malokarpatského regiónu
		6.2.2	Možnosti efektívnej správy vecí verejných a spolupráce samospráv pri plnení prenesených a originálnych kompetencií v rámci spoločných obecných úradov
		6.2.3	Propagácia obce Dubová v rámci spoločnej propagácie Mikroregiónu Červený Kameň navonok

SZ 7 OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC

<i>Cieľ</i>		<i>Nástroj</i>	
10.1	Informatizovaná obec	10.1.1	Rozširovanie ponuky informácií a služieb prostredníctvom webstránky obce
		10.1.2	Rozvoj informačných a komunikačných technológií v obci
10.2	Transparentná samospráva	10.2.1	Rozširovanie informácií o činnosti samosprávy
		10.2.2	Transparentné a hospodárne vynakladanie finančných prostriedkov obce

11.3 OPATRENIA

Realizácia nástrojov definovaných v rámci jednotlivých cieľov v strategickej časti sa bude uskutočňovať na základe nasledovného súboru opatrení (investične náročné opatrenia sa budú realizovať len v prípade získania externých foriem spolufinancovania):

SZ 1 EFEKTÍVNA A HOSPODÁRNA SAMOSPRÁVA OBCE

Cieľ 1.1 Prehodnotenie finančného a administratívneho zaťaženia občanov a podnikateľov v obci

Nástroj		Opatrenie	
1.1.1	Prehodnotenie miestnych daní	1.1.1.1	Analyzovať výnosnosť jednotlivých miestnych daní (najmä daň za psa, daň za ubytovanie a daň za nevýherné hracie automaty) a zvažovať, či má zmysel ich vyrubovať, berúc do úvahy súvisiacu administratívu na strane obce ako i na strane jej obyvateľov a podnikateľov poskytujúcich služby na území obce
			Zodpovedný za realizáciu:
			OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:
			-
			Termín realizácie:
			do októbra 2008
			Finančné zdroje na realizáciu:
			vlastné zdroje
		1.1.1.2	V nadväznosti na výsledky analýzy vyplývajúce z opatrenia 1.1.1.1 rozhodnúť o príslušnej úprave VZN o miestnych daniach
			Zodpovedný za realizáciu:
			OcZ Dubová
			Spolupráca na realizácii:
			OcÚ Dubová
			Termín realizácie:
			november-december 2008
			Finančné zdroje na realizáciu:
			vlastné zdroje

Cieľ 1.2 Manažovanie rozpočtu a výdavkov obce

Nástroj		Opatrenie	
1.2.1	Tvorba rozpočtových rezerv	1.2.1.1	Pokračovanie v nedeficitnom hospodárení obce a tvorba rezerv v rozpočte obce nevyhnutných na spolufinancovanie investičných projektov
			Zodpovedný za realizáciu:
			OcÚ obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:
			-
			Termín realizácie:
			priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:
			vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie	
1.2.2	Manažovanie kapitálových výdavkov obce	1.2.2.1	Vypracovať plán dlhodobého financovania projektovej dokumentácie a kapitálových výdavkov prioritných investičných projektov obce (napr. na realizáciu kanalizácie) do roku 2013 z viacerých zdrojov, vrátane z výnosov z predaja a prenájmu obecného majetku, z externých (najmä) neúverových zdrojov a z úspor v rozpočte
			Zodpovedný za realizáciu:
			OcÚ obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:
			Termín realizácie:
			do konca roka 2008

			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		1.2.2.2	V nadväznosti na vypracovaný plán dlhodobého financovania investičných projektov, vyplývajúceho z opatrenia 2.2.2.1., realizovať konkrétne kroky smerované k realizácii prioritných investičných projektov	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	od januára 2008 priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
1.2.3	Transparentnejšie rozpočtovanie a výkazníctvo	1.2.3.1	Pokračovanie prípravy obce na programové rozpočtovanie a vypracovanie mechanizmu prechodu na programové rozpočtovanie (vrátane ďalších školení pracovníkov obce)	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	máj až september 2008
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

SZ 2 ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľ 2.1 Sociálne služby pre ľudí v sociálnej núdzi

Nástroj		Opatrenie		
2.1.1	Naplánovanie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov	2.1.1.1	Monitorovanie záujmu obyvateľov obce o sociálne služby, osobitne o opatrovateľskú službu	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		2.1.1.2	Odhad počtu obyvateľov obce, ktorým bude podľa všetkého potrebné zabezpečiť opatrovateľskú službu, prípadne aj inú formu sociálnych služieb	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	2008
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		2.1.1.3	Vyčíslenie nákladov na zriadenie a prevádzku denného stacionára s opatrovateľskou službou alebo iného zariadenia sociálnych služieb pre seniorov, ktoré by pre obec prichádzalo do úvahy	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-

			Termín realizácie:	2008
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
2.1.2	Zužitkovanie vnútorných zdrojov sociálnej starostlivosti	2.1.2.1	Organizovanie spoločného stravovania alebo zabezpečovanie iných sociálnych služieb hromadným spôsobom (úspory z rozsahu)	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		2.1.2.2	Zapojenie nezamestnaných do rozvoja a poskytovania sociálnych služieb a ďalších činností obce v sociálnej oblasti	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	uchádzači o zamestnanie z obce
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

SZ 3 ROZVOJ ŠKOLSTVA, KULTÚRY A ŠPORTU

Cieľ 3.1 Zachovanie školstva v obci

Nástroj		Opatrenie		
3.1.1	Rozvoj priestorových, technických a personálnych možností školstva v obci	3.1.1.1	Rozhodnutie o termíne rekonštrukcie objektu materskej školy a prípadného premiestnenia základnej školy do tohto objektu	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	2009
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		3.1.1.2	Príprava projektov internetizácie výučby a informatizácie základnej školy (možnosť priebežnej modernizácie počítačového vybavenia školy)	
			Zodpovedný za realizáciu:	riaditeľ ZŠ
			Spolupráca na realizácii:	OcÚ Dubová
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje
		3.1.1.3	Vzdelávanie zamestnancov materskej školy a základnej školy v oblastiach moderných potrieb spoločnosti (cudzí jazyky, počítače)	
			Zodpovedný za realizáciu:	riaditeľ ZŠ a riaditeľka MŠ
			Spolupráca na realizácii:	zamestnanci ZŠ a MŠ

			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
3.1.2	Obsahová modernizácia školstva v obci	3.1.2.1	Príprava na zmeny v školstve súvisiace s prijatím novely školského zákona (školské a štátne vzdelávacie programy)	
			Zodpovedný za realizáciu:	riaditeľ ZŠ a riaditeľka MŠ
			Spolupráca na realizácii:	OcÚ Dubová a zamestnanci ZŠ a MŠ
			Termín realizácie:	priebežne, podľa zákona
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje
		3.1.2.2	Zaangažovanie rodičov do prípravy rozhodnutí o forme a obsahu školskej i mimoškolskej činnosti v obci	
			Zodpovedný za realizáciu:	riaditeľ ZŠ a riaditeľka MŠ
			Spolupráca na realizácii:	starosta obce
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
3.1.3	Viaczdrojové financovanie školstva v obci	3.1.3.1	Ohraničenie únosnosti výdavkov obce na základnú školu a materskú školu (do akej sumy alebo časti celkových výdavkov obce je pre ňu únosné zachovanie školstva)	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcZ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	do 2010
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		3.1.3.2	Prehodnotenie spoluúčasti rodičov na financovaní školstva v obci	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcZ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	riaditeľka MŠ a riaditeľ ZŠ
			Termín realizácie:	do 2009
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		3.1.3.3	Príprava projektov základnej školy a materskej školy orientovaných na údržbu a rekonštrukciu školských objektov, modernizáciu škôl a školských zariadení	
			Zodpovedný za realizáciu:	riaditeľ ZŠ
			Spolupráca na realizácii:	zamestnanci a žiaci ZŠ
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje

Cieľ 3.2 Zabezpečenie a rozvoj kultúry, osvetovej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti a športu v obci

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
3.2.1	Priestorové a technické zabezpečenie kultúrnej, osvetovej, záujmovej umeleckej činnosti a športu v obci	3.2.1.1	Nevyhnutná starostlivosť o obecné zariadenia slúžiace na kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť a šport
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> správa jednotlivých zariadení
			<i>Termín realizácie:</i> priebežne
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, štátny rozpočet
		3.2.1.2	Odhad nákladov na zriadenie a prevádzku kultúrno-osvetového zariadenia v objekte Osvetovej besedy (vyčíslenie nákladov na rekonštrukciu schátralého objektu, na jeho vybavenie)
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> -
			<i>Termín realizácie:</i> do 2010
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.2.2	Viaczdrojové financovanie kultúrnej, osvetovej, záujmovej umeleckej činnosti a športu v obci	5.2.2.1	Ohraničenie výdavkov obce na kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť a šport, napríklad percentami z celkových výdavkov obce
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcZ Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> -
			<i>Termín realizácie:</i> do 2010
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje
		5.2.2.2	Prenájom Športového areálu na komerčné účely
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ Dubová (správa Športového areálu)
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> -
			<i>Termín realizácie:</i> priebežne
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje

SZ 4 SKVALITNENIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY**Cieľ 4.1 Skvalitnenie miestnej cestnej infraštruktúry v intraviláne obce**

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
4.1.1	Rekonštrukcia miestnych a účelových cestných komunikácií (v nadväznosti na výstavbu kanalizácie)	4.1.1.1	Rekonštrukcia spojujúcej účelovej cestnej komunikácie so strategickým významom pre obec (jej následné prekategORIZOVANIE na cestu III. triedy) spojená s výstavbou okružnej križovatky s cestou II/502
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ a starosta obce Dubová, Bratislavský samosprávny kraj
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> vybraná spoločnosť pôsobiaca v oblasti dopravných stavieb, opravy a údržby

				komunikácií, výstavby nových komunikácií
			Termín realizácie:	2009
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, štátny rozpočet, Bratislavský samosprávny kraj, fondy EÚ
		4.1.1.2	Rekonštrukcia miestnych a účelových cestných komunikácií	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť pôsobiaca v oblasti dopravných stavieb, opravy a údržby komunikácií, výstavby nových komunikácií
			Termín realizácie:	2010 (v prípade získania externých zdrojov na spolufinancovanie)
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, súkromné zdroje, iné externé zdroje

Nástroj		Opatrenie	
4.1.2	Výstavba nových miestnych a účelových cestných komunikácií a prvkov dopravnej infraštruktúry	4.1.1.3	Spolupráca obce pri trasovaní a výstavbe nových miestnych cestných komunikácií v prípade realizácie nových súborov bývania v súlade s návrhom ÚPN obce, zaokruhovanie komunikačnej siete okolo kompaktne zastavaného územia
			Zodpovedný za realizáciu: OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii: potenciálny investor stavby
			Termín realizácie: v nadväznosti na rozhodnutie o realizácii nových súborov bývania v obci
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, súkromné zdroje
		4.1.1.4	Výstavba nových parkovacích plôch
			Zodpovedný za realizáciu: OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii: potenciálny investor stavby
			Termín realizácie: v nadväznosti na rozhodnutie o realizácii nových súborov bývania v obci
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, súkromné zdroje

Cieľ 4.2 Rozvoj pešej a cyklistickej dopravy a pešej turistiky v obci

Nástroj		Opatrenie	
4.2.1	Rekonštrukcia a výstavba nových chodníkov (v nadväznosti na výstavbu kanalizácie)	4.2.1.1	Rekonštrukcia a výstavba nových chodníkov
			Zodpovedný za realizáciu: OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii: vybraná spoločnosť pôsobiaca v oblasti dopravných stavieb, opravy a údržby komunikácií a chodníkov, výstavby nových komunikácií a chodníkov
			Termín realizácie: 2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, štátny rozpočet, fondy EÚ

		4.2.1.2	Tvorba „náместia“ (návestia) obce, alebo obecného bulváru s prvkami drobnej dopravnej infraštruktúry	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť pôsobiaca v oblasti dopravných stavieb, opravy a údržby komunikácií a chodníkov, výstavby nových komunikácií a chodníkov
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, štátny rozpočet, fondy EÚ

Nástroj		Opatrenie		
4.2.2	Vytvorenie podmienok pre posilnenie cyklistickej dopravy na území obce a propagácia pešej turistiky na území obce	4.2.2.1	Realizácia nových a navrhovaných cyklotrás, značenie cyklotrás	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	Slovenský cykloklub, OcÚ okolitých obcí,
			Termín realizácie:	od roku 2008 priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	Bratislavská samosprávny kraj, vlastné zdroje, externé zdroje (súkromné zdroje, štátny rozpočet, fondy EÚ)
		4.2.2.2	Osadenie informačných tabúľ o turistických trasách a značkách, o existujúcich rekreačných lokalitách, športových zariadeniach a atraktívnych priestoroch, o možnostiach ubytovania a občerstvenia v obci a v prepojení na Mikroregión Červený Kameň	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	Mikroregión Červený Kameň a OcÚ okolitých obcí
			Termín realizácie:	od roku 2008 priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

SZ 5 SKVALITNENIE TECHNICKEJ A ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Cieľ 5.1 Riešenie zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v obci

Nástroj		Opatrenie		
5.1.1	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	5.1.1.1	Vybudovanie miestnej splaškovej kanalizácie (v súlade s ÚPN – návrh)	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., mesto Modra, prípadne ďalšie okolité obce
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje, súkromné zdroje
		5.1.1.2	Výstavba malých ČOV v nadväznosti na realizáciu nových rozvojových zámerov (v súlade s ÚPN – návrh)	

			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť pôsobiaca v oblasti výstavby ČOV
			Termín realizácie:	v nadväznosti na rozhodnutie o realizácii nových rozvojových zámerov v obci
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, externé zdroje (zdroje BVS, a. s., štátny rozpočet, fondy EÚ, Environmentálny fond)

Nástroj		Opatrenie		
5.1.2	Postupná rekonštrukcia verejného vodovodu v obci	5.1.2.1	Postupná rekonštrukcia verejného vodovodu v obci v nadväznosti na rozvojové zámery obce, dokončenie rekonštrukcie vodného zdroja Maruša	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., okolité obce napojené na spoločný vodovod
			Termín realizácie:	v nadväznosti na rozhodnutie o realizácii nových rozvojových zámerov v obci
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., okolité obce napojené na spoločný vodovod

Cieľ 5.2 Skvalitnenie infraštruktúry odpadového hospodárstva

Nástroj		Opatrenie		
5.2.1	Prevádzka skládky odpadov	5.2.1.1	Rozšírenie prevádzky Skládky odpadov Dubová s. r. o. o ďalšiu kazetu	
			Zodpovedný za realizáciu:	Skládka odpadov s.r.o. Dubová OcÚ a starosta Dubová, súkromný vlastník
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť pôsobiaca v odpadovom hospodárstve
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, súkromné zdroje, externé zdroje (štátny rozpočet, fondy EÚ, Environmentálny fond, Recyklačný fond)

Nástroj		Opatrenie		
5.2.2	Zníženie negatívnych vplyvov skládkovania na životné prostredie	5.2.2.1	Vybudovanie zeleného ochranného valu okolo areálu Skládky odpadov Dubová	
			Zodpovedný za realizáciu:	Skládka odpadov s.r.o. Dubová OcÚ a starosta Dubová, súkromný vlastník
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť pôsobiaca v odpadovom hospodárstve
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, súkromné zdroje
		5.2.2.2	Likvidácia menších „divokých“ nelegálnych skládok odpadu nachádzajúcich sa v katastri obce	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová, občania obce

			Spolupráca na realizácii:	Skládka odpadov s. r. o. Dubová
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, súkromné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
5.2.3	Optimalizácia zberu, separovania a likvidácie odpadov	5.2.3.1	Vybudovanie kompostárne v areáli Skládky odpadov Dubová	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová, súkromný vlastník
			Spolupráca na realizácii:	Skládka odpadov s.r.o. Dubová
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ a štátny rozpočet, vlastné zdroje
		5.2.3.2	Recyklácia biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) Nákup kompostérov pre domácnosti na domáce kompostovanie a pojazdných drvičiek na požíčanie do domácností	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť pôsobiaca v odpadovom hospodárstve
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	Environmentálny fond
		5.2.3.3	Zabezpečenie triedenia a separácie odpadov: -mobilný ekosklad separovaného zberu nebezpečného komunálneho odpadu -zriadenie zberného dvora	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová, súkromný vlastník
			Spolupráca na realizácii:	Skládka odpadov s. r. o. Dubová
			Termín realizácie:	od roku 2008 priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje Združenia odpadového hospodárstva Stredný Žitný ostrov externé zdroje

Cieľ 5.3 Revitalizácia verejnej zelene a verejných priestranstiev v obci

Nástroj		Opatrenie		
5.3.1	Revitalizácia centrálnej zóny v obci	5.3.1.1	Revitalizácia centrálnej zóny v obci	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta Dubová
			Spolupráca na realizácii:	vybraná spoločnosť
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, štátny rozpočet a fondy EÚ

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.3.2	Riešenie verejných priestranstiev, najmä cintorína	5.3.2.1	Spracovanie štúdie riešenia všetkých verejných priestranstiev v obci, v nadväznosti na možnosti rozšírenia intravilánu po schválení ÚPN s dôrazom na cintorín, zriadenie urnového hája, verejného zahrabiska uhynutých zvierat
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ a starosta Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> vybraná spoločnosť
			<i>Termín realizácie:</i> 2008-2009
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, Program obnovy dediny

Cieľ 5.4 Ochrana proti povodiam

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.4.1	Rekonštrukcia malej vodnej nádrže a stokovej siete v obci v nadväznosti na výstavbu kanalizácie	5.4.1.1	Rekonštrukcia malej vodnej nádrže
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> SVP, š.p.
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> OcÚ a starosta Dubová
			<i>Termín realizácie:</i> 2008-2013
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> SVP, š.p., štátny rozpočet, vlastné zdroje
		5.4.1.2	Rekonštrukcia stokovej siete v obci v nadväznosti na výstavbu kanalizácie
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ a starosta Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s.
			<i>Termín realizácie:</i> 2008-2013
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, súkromné zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.4.2	Vyčistenie, resp. prehĺbenie odvodňovacích kanálov	5.4.2.1	Vyčistenie, resp. prehĺbenie odvodňovacích kanálov
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> Hydromeliorácie, š.p.
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> OcÚ a starosta Dubová
			<i>Termín realizácie:</i> do roku 2010
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> Hydromeliorácie, š.p., štátny rozpočet, vlastné zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
5.4.3	Vybudovanie lokálnych protipovodňové stavieb	5.4.3.1	Sústava záchytných priekop
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> SVP, š.p., Hydromeliorácie, š.p.

			<i>Spolupráca na realizácii:</i>	OcÚ a starosta Dubová
			<i>Termín realizácie:</i>	do roku 2010
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i>	vlastné zdroje
		5.4.3.2	Výsadba líniovej pôdoochranej zelene a krajinnno-ekologické riešenie korýt potokov a prilahlých biokoridorov	
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i>	OcÚ a starosta Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i>	SVP, š.p., Hydromeliorácie, š.p.
			<i>Termín realizácie:</i>	do roku 2010
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i>	vlastné zdroje

SZ 6 ROZVOJ CEZHRANIČNEJ A MEDZIOBECNEJ SPOLUPRÁCE

Cieľ 6.1 Rozvoj bilaterálnej, cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
6.1.1	Spolupráca s partnerskými obcami v zahraničí s cieľom výmeny informácií	6.1.1.1	Analyzovať možnosti rozvoja bilaterálnych partnerských vzťahov obce Dubová so samosprávami (porovnateľnej veľkosti, významu, či so skúsenosťami s riešením podobných problémov, s akými sa stretáva obec Dubová, vinohradnícke obce) v zahraničí (primárne z krajín EÚ) – či už samostatne alebo v spolupráci s ďalšími obcami Mikroregiónu Červený Kameň – a následne pripraviť dohody o spolupráci a partnerstve
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ a starosta obce Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> samosprávy potenciálnych partnerských miest v zahraničí, obce Mikroregiónu Červený Kameň
			<i>Termín realizácie:</i> 2008-2010
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje

<i>Nástroj</i>		<i>Opatrenie</i>	
6.1.2	Zapájanie sa obce do cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce v rámci Mikroregiónu Červený Kameň	6.1.2.2	Angažovať sa v rámci orgánov Mikroregiónu Červený Kameň a v spolupráci s ďalšími členmi mikroregiónu sa zapájať do prípravy spoločných cezhraničných projektov (najmä na slovensko-rakúskej hranici)
			<i>Zodpovedný za realizáciu:</i> OcÚ a starosta obce Dubová
			<i>Spolupráca na realizácii:</i> Mikroregión Červený Kameň a jeho členovia
			<i>Termín realizácie:</i> 2008-2013
			<i>Finančné zdroje na realizáciu:</i> vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet
		6.1.2.3	Sledovať možnosti zapojenia sa obce Dubová do cezhraničných projektov a následná realizácia projektov v rámci Európskej územnej spolupráce (bývalá iniciatíva INTERREG) počas programovacieho obdobia 2007-2013

			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	2008-2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, fondy EÚ, štátny rozpočet

Cieľ 6.2 Rozvoj medziobecnej spolupráce

Nástroj	Opatrenie
6.2.1 Medziobecná spolupráca obce s ďalšími obcami v rámci Mikroregiónu Červený Kameň a ďalších regionálnych združení pôsobiach v oblasti Malokarpatského regiónu	6.2.1.1 Iniciovať medzi starostami obcí Mikroregiónu Červený Kameň prieskum s cieľom zistiť, o aké spoločné aktivity je záujem a akú činnosť by mal mikroregión podľa nich vyvíjať v období 2008-2013
	Zodpovedný za realizáciu: starosta obce Dubová
	Spolupráca na realizácii: starostovia obcí združených v rámci Mikroregiónu Červený Kameň
	Termín realizácie: 2008
	Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
	6.2.1.2 Sledovať priebežne vývoj na úrovni rôznych regionálnych združení v rámci oblasti Malokarpatského regiónu a zapájať obec do ich aktivít v prípadoch, kedy je to pre obce výhodné
	Zodpovedný za realizáciu: OcÚ a starosta obce Dubová
	Spolupráca na realizácii: -
	Termín realizácie: 2008-2013
	Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje

Nástroj	Opatrenie
6.2.2 Možnosti efektívnej správy vecí verejných a spolupráce samospráv pri plnení prenesených a originálnych kompetencií v rámci spoločných obecných úradov	6.2.2.1 Navrhnuť starostom obcí združených v rámci Mikroregiónu Červený Kameň realizáciu prieskumu s cieľom zistiť záujem o spoločnú správu vybraných prenesených a originálnych kompetencií samosprávy v rámci jedného spoločného obecného úradu (so sídlom stanoveným v nadväznosti na dohodu obcí)
	Zodpovedný za realizáciu: starosta obce Dubová
	Spolupráca na realizácii: starostovia obcí združených v rámci Mikroregiónu Červený Kameň
	Termín realizácie: 2008-2009
	Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, zdroje Mikroregiónu Červený Kameň a jeho členov
	6.2.2.2 Analyzovať dopady (vrátane finančných) súvisiace s potenciálnym presunom kompetencií samosprávy na jeden spoločný obecný úrad z pohľadu rozpočtu obce Dubová
	Zodpovedný za realizáciu: OcÚ a starosta obce Dubová

			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	2008-2009
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		6.2.2.3	V prípade záujmu o spoločnú správu vybraných kompetencií zo strany obcí združených v rámci Mikroregiónu Červený Kameň (na základe výsledkov prieskumu v rámci opatrenia 6.2.2.1.) a za predpokladu nie negatívnych dopadov na rozpočet obce Dubová (na základe výsledkov analýzy v rámci opatrenia 6.2.2.2.) zriadiť spoločný obecný úrad (so sídlom stanoveným v nadväznosti na dohodu obcí) a presunúť naň výkon vybraných kompetencií obce Dubová	
			Zodpovedný za realizáciu:	starostovia obcí Mikroregiónu Červený Kameň
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	po roku 2008
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje, zdroje jednotlivých okolitých obcí

Nástroj		Opatrenie	
6.2.3	Propagácia obce Dubová v rámci spoločnej propagácie Mikroregiónu Červený Kameň navonok	6.2.3.1	Pripraviť plán pre propagáciu obce Dubová navonok a zapojenie sa obce do spoločných aktivít v rámci rozvoja cestovného ruchu v Mikroregióne Červený Kameň, realizácia spoločných aktivít a projektov v rámci mikroregiónu
			Zodpovedný za realizáciu: OcÚ a starosta obce Dubová
			Spolupráca na realizácii: občania a občianske združenia pôsobiace na území obce, Mikroregión Červený Kameň
			Termín realizácie: 2008-2010
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje, externé zdroje (súkromné zdroje alebo fondy EÚ a štátny rozpočet)

SZ 7 OTVORENÁ INFORMATIZOVANÁ OBEC

Cieľ 7.1 Informatizovaná obec

Nástroj		Opatrenie	
7.1.1	Rozširovanie ponuky informácií a služieb prostredníctvom webstránky obce	7.1.1.1	Sprístupnenie rôznych ďalších úradných tlačív na webstránke obce
			Zodpovedný za realizáciu: správca webstránky obce
			Spolupráca na realizácii: OcÚ Dubová
			Termín realizácie: do roku 2010
			Finančné zdroje na realizáciu: vlastné zdroje
		7.1.1.2	Rozšírenie webstránky obce o fulltextové vyhľadávanie
			Zodpovedný za realizáciu: webmaster
			Spolupráca na realizácii: -

			Termín realizácie:	do roku 2009
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
7.1.2	Rozvoj informačných a komunikačných technológií v obci	7.1.2.1	Vzdelávanie zamestnancov obce v oblasti informačných a komunikačných technológií (ECDL, e-Learning)	
			Zodpovedný za realizáciu:	starosta obce
			Spolupráca na realizácii:	OcÚ Dubová a organizácie zriadené obcou
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		7.1.2.2	Internetizácia obecnej knižnice	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová a starosta obce
			Spolupráca na realizácii:	Knižnica Vincenta Šikulu
			Termín realizácie:	do 2013
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		7.1.2.3	Podpora internetizácie a zavádzania informačných a komunikačných technológií v ostatných subjektoch zriadených obcou	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová a starosta obce
			Spolupráca na realizácii:	organizácie zriadené obcou
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	fondy EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, iné externé zdroje
		7.1.2.4	Vypracovanie <i>Koncepcie rozvoja informačného systému obce</i> v súlade so zákonom o informačných systémoch vo verejnej správe	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová a starosta obce v spolupráci so správcom webstránky obce
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	V roku, v ktorom k 1.1. dosiahne obec populáciu aspoň 1 000 obyvateľov, resp. prv, než sa obec rozhodne žiadať o spolufinancovanie projektov na informatizáciu obce z verejných zdrojov
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Cieľ 7.2 Transparentná samospráva

Nástroj		Opatrenie		
7.2.1	Rozširovanie informácií o činnosti samosprávy	7.2.1.1	Zverejňovanie materiálov zaradených na rokovanie obecného zastupiteľstva na webstránke obce	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová a správca webstránky obce
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín	od roku 2009

			realizácie:	
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		7.2.1.2	V zápisnici z rokovania obecného zastupiteľstva uvádzať aj menovité výsledky hlasovania jeho členov	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcZ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	OcÚ Dubová
			Termín realizácie:	od roku 2009
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

Nástroj		Opatrenie		
7.2.2	Transparentné a hospodárne vynakladanie finančných prostriedkov obce	7.2.2.1	Stanovenie pravidiel udeľovania odmien starostovi obce, hlavnému kontrolórovi a poslancom obecného zastupiteľstva (odmeňovací poriadok)	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcZ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	-
			Termín realizácie:	2008
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje
		7.2.2.2	Príprava na verejné obstarávanie tovarov a služieb prostredníctvom elektronických aukcií a elektronického obstarávania (e-Procurement)	
			Zodpovedný za realizáciu:	OcÚ Dubová
			Spolupráca na realizácii:	organizácie zriadené obcou
			Termín realizácie:	priebežne
			Finančné zdroje na realizáciu:	vlastné zdroje

11.4 MOŽNOSTI SPOLUFINANCOVANIA REALIZÁCIE OPATRENÍ Z FONDŮ EÚ

Niektoré z vyššie popísaných opatrení je možné počas programovacieho obdobia 2007-2013 spolufinancovať z fondov EÚ a štátneho rozpočtu. V nasledovných tabuľkách sú na základe programových manuálov k operačným programom popísané možné zdroje spolufinancovania opatrení, ktoré by mohla samospráva obce Dubová realizovať ako oprávnený žiadateľ, a to podľa príslušnosti opatrení k jednotlivým strategickým zámerom definovaným v stratégii rozvoja obce.

Avšak, **keďže obec Dubová sa nachádza v Bratislavskom kraji**, ktorý dosahuje viac než 75% HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily priemeru Európskej únie, **a navyše ide o obec, ktorá**, podobne ako mnohé iné obce s počtom obyvateľov nižším než 1 000, **nebola zaradená medzi tzv. póly rastu, možnosti obce spolufinancovať projekty smerované k realizácii opatrení z fondov EÚ sú značne obmedzené:**

Operačný program:	Operačný program Vzdelávanie
Prioritná os:	4 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj
Opatrenie:	4.1 Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj
Skupina aktivít:	4.1.1 Podpora reformy a rozvoj všeobecného a odborného vzdelávania na ZŠ a SŠ 4.1.2 Podpora prípravy učiteľov a ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov 4.1.3 Podpora a rozvoj nástrojov hodnotenia výchovno-vzdelávacích činností škôl a školských zariadení
Podporované aktivity:	smerujúce k uskutočneniu obsahovej prestavby vzdelávania na ZŠ a SŠ a s využitím inovovaných foriem a metód výučby pripraviť absolventa pre aktuálne a perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti, ako aj pre jeho nadväzujúce vzdelávanie v systéme VŠ a ďalšieho vzdelávania: 1 Inovovať obsah a metódy, skvalitniť výstupy vzdelávania pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti 2 Orientovať prípravu a ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov na získavanie a rozvoj kompetencií potrebných na premenu tradičnej školy na modernú 3 Zabezpečovať inštitucionálnu kvalitu škôl a školských zariadení
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky:	nie sú stanovené (až vo výzve)
Doba realizácie:	nie je stanovená (až vo výzve)
Územná oprávnenosť:	všetky obce Bratislavského kraja
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 3
Ďalšie informácie:	www.asfeu.sk

Operačný program:	Bratislavský kraj
Prioritná os:	1 Infraštruktúra
Opatrenie:	1.1 Regenerácia sídiel
Skupina aktivít:	1.1.3 Zachovanie a obnova prírodného dedičstva a podpora cyklistických trás s cieľom rozvoja cestovného ruchu
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • budovanie a obnova turistických trás • budovanie a rekonštrukcia národných chodníkov • budovanie a obnova cyklistických trás vrátane cyklistických trás v sídlach s podmienkou ich napojenia na existujúce cyklistické trasy mimo sídiel
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu (systém refundácie)
Limity na výdavky:	min. ani max. sa nestanovuje
Doba realizácie:	max. 24 mesiacov
Územná oprávnenosť:	všetky obce Bratislavského kraja (bez výnimiek)

PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 4
Ďalšie informácie:	www.opbk.sk

Operačný program:	Bratislavský kraj
Prioritná os:	1 Infraštruktúra
Opatrenie:	1.1 Regenerácia sídiel
Skupina aktivít:	1.1.2 Samostatné dopytovo orientované projekty regenerácie sídiel
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • úprava verejných priestranstiev, vrátane ihrísk • úprava prvkov verejnej zelene • rekonštrukcia verejných osvetlení
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu (systém refundácie)
Limity na výdavky:	min. 500 000 Sk, max. sa nestanovuje
Doba realizácie:	max. 24 mesiacov
Územná oprávnenosť:	všetky obce Bratislavského kraja (obce mimo pólů rastu sú oprávnené iba v prípade, ak napĺňajú ciele niektorej z horizontálnych priorít marginalizované rómske komunity, rovnosť príležitostí alebo trvalo udržateľný rozvoj)
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 5
Ďalšie informácie:	www.opbk.sk

Operačný program:	Operačný program Životné prostredie
Prioritná os:	1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd
Opatrenie:	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov
Skupina aktivít:	<p>I. skupina výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie</p> <p>II. skupina dobudovanie, rozšírenie resp. zvýšenie kapacity vybudovaných vodárenských sústav a dobudovanie verejných vodovodov</p>
Podporované aktivity:	zabezpečenie prístupu obyvateľov k pitnej vode a zabezpečenie obslužnosti územia pitnou vodou z verejného vodovodu v dostatočnej kvalite a kvantite, podpora budovania kapacít pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky:	min. sa nestanovuje, max. spresnené vo výzvach
Doba realizácie:	nestanovuje sa
Územná oprávnenosť:	všetky obce SR (uplatňuje sa zásada prednostného využitia už vybudovaných vodárenských zdrojov a kapacít podľa <i>Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky</i> a jednotlivých plánov rozvoja krajov, <i>Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska</i> , pričom – kde je to vhodné – sa odporúča spoločná realizácia projektov zameraných na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou aj odvádzanie a čistenie odpadových vôd)
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 5
Ďalšie informácie:	www.opzp.sk

Operačný program:	Operačný program Životné prostredie
Prioritná os:	1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd
Opatrenie:	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ
Skupina aktivít:	<p>a) do 31.12.2010 v nasledovnom prioritnom poradí:</p> <p>I. skupina výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách nad 150 000 EO</p> <p>II. skupina výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 15 000 EO do 150 000 EO</p> <p>III. skupina výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 10 000 EO do 15 000 EO</p> <p>b) od 1.1.2011:</p> <p>IV. skupina výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 EO do 10 000 EO</p>
Podporované aktivity:	zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a obsluhu územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR voči EÚ
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky:	min. sa nestanovuje, max. spresnené vo výzvach
Doba realizácie:	nestanovuje sa
Územná oprávnenosť:	všetky obce SR (podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska, pričom – kde je to vhodné – sa odporúča spoločná realizácia projektov zameraných na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou aj odvádzanie a čistenie odpadových vôd)
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 5
Ďalšie informácie:	www.opzp.sk

Operačný program:	Operačný program Životné prostredie
Prioritná os:	2 Ochrana pred povodňami
Opatrenie:	2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami
Skupina aktivít:	<p>II. skupina opatrenia vyplývajúce z pripravovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík</p>
Podporované aktivity:	znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, obmedziť ľudskou činnosťou spôsobené nepriaznivé vplyvy na odtokové pomery v povodiach a zabezpečiť prirodzenú schopnosť akumulácie vody revitalizáciou povodí; preventívne protipovodňové opatrenia sa budú realizovať v nadväznosti na Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010 a v nadväznosti na implementáciu pripravovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky:	min. sa nestanovuje, max. spresnené vo výzvach
Doba realizácie:	nestanovuje sa

Územná oprávnenosť:	všetky mestá a obce SR, ktorým správca vodného toku prenechal jeho ucelený úsek (časť) do nájmu alebo výpožičky podľa § 51, ods. 2 zákona č. 364/2004 z. z. o vodách v znení neskorších predpisov
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 5
Ďalšie informácie:	www.opzp.sk

Operačný program:	Operačný program Životné prostredie
Prioritná os:	4 Odpadové hospodárstvo
Opatrenie:	4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu
Skupina aktivít:	I. skupina zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu II. skupina dotriedňovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu
Podporované aktivity:	zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálnych odpadov na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu, dotriedňovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky:	min. sa nestanovuje, max. spresnené vo výzvach
Doba realizácie:	nestanovuje sa
Územná oprávnenosť:	všetky obce SR (alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie)
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 5
Ďalšie informácie:	www.opzp.sk

Operačný program:	Operačný program Životné prostredie
Prioritná os:	4 Odpadové hospodárstvo
Opatrenie:	4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov
Skupina aktivít:	I. skupina úprava vyseparovaných zložiek odpadov pred ich zhodnotením alebo environmentálne vhodným zneškodnením II. skupina zhodnocovanie odpadov vrátane ich mechanicko-biologickej alebo termickej úpravy III. skupina zvýšenie miery recyklácie podporou nových alebo zvýšenie kvality výstupných produktov dobudovaním existujúcich BAT technológií v oblasti zhodnocovania odpadov IV. skupina podpora aktivít zameraných na energetické zhodnocovanie odpadov
Podporované aktivity:	zvýšenie množstva zhodnocovaných odpadov; z hľadiska spôsobu využitia pôvodných vlastností odpadov budú mať prioritu projekty zamerané na materiálové zhodnocovanie odpadov
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky:	min. sa nestanovuje, max. spresnené vo výzvach
Doba realizácie:	nestanovuje sa
Územná oprávnenosť:	všetky obce SR (alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie)
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 5

Ďalšie informácie:	www.opzp.sk
Operačný program:	Bratislavský kraj
Prioritná os:	2 Vedomostná ekonomika
Opatrenie:	2.2 Informatizácia spoločnosti
Skupina aktivít:	2.2.1 Elektronizácia samosprávy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni (v súlade s opatrením 1.2 Operačného programu Informatizácia spoločnosti)
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie „back office“ samosprávy prostredníctvom investícií do zdieľaného HW, SW podporujúceho výkon kľúčových procesov na regionálnej a miestnej úrovni samosprávy v súlade s konceptom integrovanej architektúry informačného systému verejnej správy (ISVS) • zavádzanie efektívnych elektronických služieb samosprávy v súlade s elektronizáciou štátnej správy na centrálnej úrovni (elektronické žiadosti a rozhodnutia) • budovanie a rozvoj integrovaných obslužných miest, v ktorých budú občanom na jednom mieste sprístupňované úplne alebo čiastočne elektronické služby tak, aby sa výrazne znížila potreba občanov cestovať pri vybavovaní služieb verejnej správy
Finančné zdroje:	95 % výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu (systém refundácie)
Limity na výdavky:	min. ani max. sa nestanovuje
Doba realizácie:	max. 24 mesiacov
Územná oprávnenosť:	všetky obce Bratislavského kraja (bez výnimiek)
PHSR Dubová:	vybrané opatrenia v rámci SZ 7
Ďalšie informácie:	www.opbk.sk